

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)

ปริญญา

ภาษาศาสตร์ประยุกต์

ภาษาศาสตร์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง

การสลับภาษาของชาวไทยคำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม

Code Switching in Tai Dam Communities at Sapattana Subdistrict, Kamphaeng Saen,
Nakhon Pathom

นามผู้วิจัย

นางสาวยุพิน ทองเชื้อ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชไมภัค เตชะสอนันต์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์อุมาภรณ์ สังขมาน, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญจนา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สิงสิงห์ มทววิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

Code Switching in Tai Dam Communities at Sapattana Subdistrict,
Kamphaeng Saen, Nakhon Pathom

โดย

นางสาวยุพิน ทองเชื้อ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ยุพิน ทองเชื้อ 2557: การสลับภาษาของชาวไทยคำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชไมภักดิ์ เตชะสอนันต์, Ph.D. 161 หน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสลับภาษาของชาวไทยคำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมตามปัจจัยด้านอายุและวันลีลา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการสลับภาษาในชีวิตประจำวัน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การสังเกตการณ์พร้อมทั้งบันทึกเสียงและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่าการสลับภาษา 4 ประเภทคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี การสลับภาษาภายในประโยค การสลับภาษาระหว่างประโยค และการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค โดยการสลับภาษามีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันแสดงความเป็นพวกพ้องทางสังคม และแสดงทัศนคติหรือความรู้สึกต่างๆ สำหรับปัจจัยด้านอายุและวันลีลา พบว่าต่างก็มีผลต่อความถี่ของการสลับภาษาที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นยังพบว่าความเชื่อและการสลับภาษาในชีวิตประจำวันไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกันเสมอไป งานวิจัยชิ้นนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการสลับภาษาในภาษาอื่นๆ ตามแนวภาษาศาสตร์เชิงสังคม

Yoopin Tongchue 2014: Code Switching in Tai Dam Communities at Sapattana Subdistrict, Kamphaeng Saen, Nakhon Pathom. Master of Arts (Applied Linguistics), Major Field: Applied Linguistics, Department of Linguistics. Thesis Advisor: Assistant Professor Chamaipak Tayjasanant, Ph.D. 161 pages.

The purposes of this study are 1) to study code-switching between Tai Dam and Central Thai of Tai Dam residents in Sapattana Subdistrict, Kamphaeng Saen, Nakhon Pathom with regards to age and style; and 2) to study the relationships between beliefs towards code-switching and the behaviors of code-switching in their daily lives. The sample consisted of nine people from the target area.

The research instruments used were audio- recorded observations and interviews. The gathered data were analyzed by using the analytical description method. The findings reviewed four types of code-switching: tag-switching, intra-sentential switching, inter-sentential switching and long turns. The purposes of the code-switching were to understand the meaning of the words or phrases used, to show social solidarity, and to show attitudes or emotions. It was also revealed that age and style influenced the frequency of code-switching at different levels. The study further revealed that beliefs towards code-switching did not always correspond to the behavior of code-switching in the daily life conversations. This research is beneficial for studying code-switching in other languages in the field of sociolinguistics.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชไมภัค เตชสุนันต์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา และข้อเสนอแนะอันมีคุณค่าอย่างยิ่งกับงานวิจัย รวมทั้งการตรวจแก้ไขงานวิจัยใน ประเด็นต่างๆ ตลอดจนการทำวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของ อาจารย์เป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจสำคัญและอยู่เบื้องหลัง ในความสำเร็จของผู้วิจัย รวมทั้งผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนสุโขทัยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้วิจัยในการทำงานวิจัยเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความช่วยเหลือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลต่างๆ รวมทั้งการให้กำลังใจที่สำคัญ และขอขอบคุณพี่น้องชาวไทยทุกท่านที่อาศัย อยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่กรุณาให้ความร่วมมือโดยการให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนคณะเพื่อนๆ ที่สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ที่ให้ความช่วยเหลือ และ ให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด จนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึง ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ยุพิน ทองเชื้อ

พฤษภาคม 2557

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
สมมติฐานการวิจัย	5
นิยามคำศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
ประวัติความเป็นมาของชาวไทดำและข้อมูลทั่วไปของตำบลสระพัฒนา	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
ภาวะหลายภาษา	12
การสลับภาษาและการปนภาษา	14
ภาษาและอายุ	25
วจนลีลา	26
ความเชื่อ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	48
ประชากร	48
กลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล	51
วิธีการเก็บข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัย	61
ประเภทของการสลับภาษา	61
วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา	99
ความเชื่อของชาวไทยดำที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริง ในชีวิตประจำวัน	135
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	145
สรุปผลการวิจัย	145
ข้อเสนอแนะ	151
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	152
ภาคผนวก	159
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	162

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่น	62
2	ประเภทของการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่น	62
3	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคน	64
4	ประเภทของการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคน	65
5	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุ	68
6	ประเภทของการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุ	69
7	ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุของสมาชิกครอบครัว	70
8	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยรุ่น	71
9	ประเภทของการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยรุ่น	72
10	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยกลางคน	75
11	ประเภทของการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยกลางคน	76
12	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุ	78
13	ประเภทของการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุ	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุของแม่คำ	83
15	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่น	84
16	ประเภทของการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่น	85
17	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยกลางคน	89
18	ประเภทของการสลับภาษาของครูช่วงวัยกลางคน	90
19	คำร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของครูวัยสูงอายุ	93
20	ประเภทของการสลับภาษาของครูช่วงวัยสูงอายุ	94
21	ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุของครู	97
22	ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามวันลีลา	98
23	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของสมาชิก ครอบครัวช่วงวัยรุ่น	100
24	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของสมาชิก ครอบครัวช่วงวัยกลางคน	103
25	คำร้อยละและความถี่ของวัตถุประสงค้แต่ละประเภทของสมาชิก ครอบครัวช่วงวัยสูงอายุ	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของสมาชิกครอบครัว	108
27	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยรุ่น	109
28	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยกลางคน	112
29	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุ	117
30	ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของแม่ค้า	122
31	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่น	123
32	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยกลางคน	127
33	ความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยสูงอายุ	131
34	ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของครู	133
35	ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามวันลีลา	134
36	ความถี่และคำร้อยละในการใช้ภาษาไทยและภาษาไทยคำสมาธิ	139
37	ความถี่และคำร้อยละในการสลับภาษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	141

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับวัยรุ่นชาวไทยดำ	135
2	ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับคนสูงอายุชาวไทยดำ	136
3	ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับคนไทยที่ฟังภาษาไทดำเข้าใจ	136
4	ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างด้านวัตถุประสงค์ในการสลับภาษา	137
5	ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสลับภาษาในชีวิตประจำวัน	138

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประชากรของประเทศส่วนใหญ่ในโลกสามารถสื่อสารกันได้มากกว่าหนึ่งภาษา เนื่องจากประเทศเหล่านั้นมีประชากรหลากหลายชาติพันธุ์ (Multiethnic) มาอาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน และเมื่อผู้รู้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา (Multilingual) มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมก็ส่งผลให้สังคมนั้นมีภาวะหลายภาษา (Multilingualism) เกิดขึ้น ซึ่งในปัจจุบันนับว่าเป็นการยากที่จะพบสังคมหนึ่งภาษา (Monolingual speech community) หรือประเทศที่ประชากรใช้เพียงหนึ่งภาษาในการติดต่อสื่อสารกัน แม้แต่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีภาษาประจำชาติ หรือภาษาราชการเพียงภาษาเดียว แต่ประชากรของประเทศก็ยังมีการใช้ภาษาพื้นเมืองและภาษาเกาหลีเพื่อติดต่อสื่อสารกันในบางพื้นที่ของประเทศ และแม้ว่าในหลายๆประเทศจะมีนโยบายภาษาที่ชัดเจนว่าเป็นประเทศที่มีภาษาใช้เพียงภาษาเดียว ซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกภาพและวัฒนธรรมของชนชาติของตน แต่ในความเป็นจริงแล้ว คนในสังคมของประเทศเหล่านั้นก็มีการใช้หลายภาษาในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน (Spolsky, 2001: 51)

สำหรับสังคมที่มีภาวะสองภาษา (Bilingualism) หรือภาวะหลายภาษา (Multilingualism) แสดงให้เห็นว่าสมาชิกของสังคมสามารถเข้าใจหรือสื่อสารกันได้หลายภาษา และในกรณีที่ผู้รู้หลายภาษาพูดหลายภาษาสลับกันไปมาในการสนทนาครั้งหนึ่งก็จะทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางภาษาที่เรียกว่า การสัมผัสภาษา (Language Contact) เกิดขึ้นในตัวของผู้รู้หลายภาษา นอกจากนั้นยังส่งผลให้มีปรากฏการณ์ทางภาษาอื่นๆ เกิดขึ้น เช่น การสลับภาษา (Code switching) ซึ่งการสลับภาษานั้น (Gardner-Chloros, 1991: 361) ได้อธิบายว่าเป็นการใช้สองภาษาหรือมากกว่าสองภาษาในระหว่างการสนทนาครั้งหนึ่ง ซึ่งการสลับภาษาสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายสถานการณ์สำหรับสังคมที่มีผู้รู้สองภาษา (Bilingual) หรือผู้รู้หลายภาษา (Multilingual) มาอาศัยอยู่ร่วมกัน นอกจากนั้นยังสามารถพบเห็นการสลับภาษาเกิดขึ้นได้ในหลายพื้นที่ของโลก เช่น ทวีปแอฟริกา ทวีปยุโรป เป็นต้น ต่อมา (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2548: 96) กล่าวถึงการสลับภาษาไว้ว่า “การสลับภาษา” เป็นปรากฏการณ์ที่ผู้รู้สองภาษาหรือหลายภาษาพูดภาษาเหล่านั้นสลับกันไปมาในระดับประโยค หรือยาวกว่าประโยค

เช่น พูดภาษาไทยสัก 2-3 ประโยค แล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ 4-5 ประโยคแล้วกลับมาพูดภาษาไทย และภาษาอังกฤษอีก เป็นดังนี้เรื่อยๆ ไป

นอกจากการสลับภาษา (Code switching) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วก็ยังมีปรากฏการณ์ทางภาษา อีกรูปแบบหนึ่งเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการสัมผัสภาษา (Language Contact) ในตัวของผู้รู้หลายภาษานั้นก็คือ การปนภาษา (Code mixing) ซึ่ง (Wardhaugh, 1986: 103) ได้กล่าวถึงการปนภาษา (Code mixing) ไว้ว่าเกิดจากการที่ผู้สนทนาใช้สองภาษาในการสนทนาร่วมกันโดยมีการสับเปลี่ยนจากการใช้ภาษาหนึ่งไปใช้อีกภาษาหนึ่งในการพูดถ้อยคำหนึ่ง ในขณะที่ (Spolsky, 2001: 49) ได้อธิบายว่าการปนภาษาเกิดขึ้นเนื่องจากผู้รู้สองภาษามีการนำคำใหม่ๆ ในภาษาที่สองมาใช้ปนกับภาษาของตน ซึ่งผู้พูดจำเป็นต้องมีความรู้ทั้งสองภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารกัน เช่น ในกรณีของผู้อพยพไปอยู่ในที่แห่งใหม่ก็จะมี การนำคำศัพท์จากภาษาอื่นเข้ามาใช้ปนในภาษาของตน เป็นต้น และต่อมา (Stockwell, 2002: 10) ก็ได้ให้คำนิยามของการปนภาษาซึ่งมีความสอดคล้องกับ Wardhaugh ไว้ว่า “การปนภาษา” เป็นการพูดที่มีการสับเปลี่ยนระหว่างภาษา ซึ่งการสับเปลี่ยนระหว่างภาษานั้นจะเกิดขึ้นภายในถ้อยคำหนึ่ง โดยมีการใช้ภาษาหนึ่งแล้วสับเปลี่ยนไปใช้อีกภาษาหนึ่ง

สำหรับสังคมไทยเป็นสังคมหนึ่งที่สมาชิกในสังคมเป็นผู้รู้หลายภาษา (Multilingual) สืบเนื่องมาจากในอดีตมีประชากรหลายเชื้อชาติได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย รวมทั้งชนกลุ่มน้อยต่างๆ ก็ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพอยู่ในประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในบรรดาชนกลุ่มน้อยเหล่านั้นมีชนกลุ่มน้อยพวกหนึ่งซึ่งมีชื่อเรียกหลากหลาย เช่น ไทยทรงดำ ผู้ไทดำ ช่าง โข่ง ลาวโซ่ง เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ใช้ชื่อว่า “ไทดำ” ได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลายาวนาน โดยชนกลุ่มนี้จะตั้งถิ่นฐานอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ตามท้องถิ่นต่างๆ ทุกภูมิภาคของประเทศไทย สำหรับชาวไทดำนั้นแม้ว่าจะมีวัฒนธรรมและภาษาที่โดดเด่นซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง แต่ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนไทยในสังคมไทยทำให้ชาวไทดำต้องเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและภาษาไทยกลางเพื่อติดต่อสื่อสารกับคนไทยในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าชาวไทดำเป็นผู้รู้สองภาษา (Bilingual) คือ เป็นผู้ฟังเข้าใจหรือพูดได้ทั้งภาษาไทดำและภาษาไทยกลาง

สืบเนื่องจากชาวไทดำเป็นผู้รู้สองภาษา ดังนั้นในชีวิตประจำวันชาวไทดำจึงมีการใช้ภาษาไทยไทดำและภาษาไทยกลางในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งการใช้ทั้งสองภาษาสลับกันไปมาอย่างเป็นธรรมชาติบ่อยครั้งทำให้ทั้งภาษาไทดำและภาษาไทยกลางต่างก็มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน และส่งผลให้เกิดการสลับภาษาและการปนภาษาเกิดขึ้น ซึ่งปรากฏการณ์ทางภาษาในลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นชาวไทดำคนหนึ่งที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนของชาวไทดำคือ ตำบลสระพัฒนา อำเภอ

กำแพงแสน จังหวัดนครปฐมมาเป็นเวลานานก็ได้มีโอกาสพบเห็นสถานการณ์ของการสลับภาษาในชีวิตประจำวันของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ ซึ่งการสลับภาษานั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้งระหว่างการสนทนาของชาวไทดำตามสถานที่ต่างๆ ในชุมชน เช่น บ้าน ตลาด ร้านค้า วัด โรงเรียน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ซึ่งโดยปกติชาวไทดำใช้ภาษาไทดำในการสื่อสารกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว สำหรับสถานที่อื่นๆ ชาวไทดำมีการสลับภาษาเพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องทางสังคมในทุกสถานที่โดยมิได้คำนึงถึงระดับความเป็นทางการของสถานที่ต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าการพูดสลับภาษาของชาวไทดำในลักษณะนี้จึงเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่น่าสนใจ และอาจค้นพบความรู้ใหม่จากการศึกษาในครั้งนี้

จากการให้คำนิยามของการสลับภาษาและการปนภาษา ดังที่ได้อธิบายมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นคำนิยามของการสลับภาษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ว่า “การสลับภาษา” หมายถึง การที่ผู้พูดมีการใช้สองภาษาคือ ภาษาไทดำและภาษาไทยกลางสลับกันไปมาในระดับคำ วลี หรือประโยคในการพูดครั้งหนึ่ง (Utterance) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้การสลับภาษามีความหมายรวมถึงการปนภาษาด้วย เนื่องจากการปนภาษาจัดเป็นการสลับภาษาประเภท Intrasentential switching เหมือนดังที่ (Appel and Muysken, 1987: 118) ได้กล่าวไว้ ต่อมา (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545: 96) กล่าวไว้ว่า การสลับภาษามีความคล้ายคลึงกับการปนภาษา (Code mixing) มากจนนักวิชาการบางคนรวมเรียกปรากฏการณ์ทั้งสองว่า การสลับภาษา (Code switching) ทั้งสิ้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้การสลับภาษาจึงหมายถึง การพูดสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางทั้งในระดับของคำ วลี หรือประโยค

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับการสลับภาษาในประเทศไทยที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบว่ามีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก เช่น งานวิจัยของ (บงกช ฐานุดม, 2541) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของนักศึกษาชาวใต้ โดยศึกษาว่าปัจจัยทางสังคมใดบ้างที่มีผลต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ ต่อมาเป็นงานวิจัยของ (นันทนา อินทมานะ และคณะ, 2547) ได้ศึกษาเรื่องการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม โดยงานวิจัยนี้ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์ต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอีสาน ในเวลาต่อมา (จารุพรรณ แก่นจันทร์, 2552) ได้ศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสลับภาษาของครูสอนภาษาอังกฤษ รวมถึงการสังเกตปฏิกิริยาตอบสนองของนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษา

นอกจากนั้นผู้วิจัยก็ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปนภาษา เช่น งานวิจัยของ (สุธีรา ว่องพาณิชย์เจริญ, 2540) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของ นักจัดรายการวิทยุภาคเอฟ เอ็มในกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของ (ฉันทณี รักธรรมยิ่ง, 2538) โดยศึกษาเรื่อง การใช้ภาษาของแพทย์: การปนภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมี วัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบการปนภาษาไทยและภาษาอังกฤษของอายุรแพทย์ในขณะปฏิบัติหน้าที่ระหว่างบุคคลในวงการแพทย์และนอกวงการแพทย์ เป็นต้น หลังจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยทราบว่างานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษาในเมืองไทยมีอยู่ไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสลับภาษาของชาวไทดำในสังคมไทยนั้นยังมีอยู่น้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันว่ามีลักษณะอย่างไร และปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการสลับภาษาหรือไม่ โดยผู้วิจัยต้องการศึกษาการสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เนื่องจากชุมชนนี้มีชาวไทดำจำนวนมากอาศัยอยู่ร่วมกับคนไทยในสังคมมาเป็นเวลานาน เพื่อจะได้เห็นถึงการใช้ภาษาไทดำของชาวไทดำในปัจจุบันและแนวโน้มการใช้ภาษาไทดำที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
 - 1.1 ศึกษารูปแบบของการสลับภาษา
 - 1.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ในการสลับภาษา
2. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทางสังคมด้านอายุ และวันลีลามีผลต่อการสลับภาษาหรือไม่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของชาวไทดำที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาการสลับภาษาและความเชื่อเกี่ยวกับการสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมเท่านั้น

2. ศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทนครปฐม เท่านั้น ไม่รวมภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาถิ่นอีสาน กะเหรี่ยง หรือมอญ เป็นต้น

3. ศึกษาตัวแปรทางสังคมด้านอายุและวันลีลาเท่านั้น ไม่รวมถึงปัจจัยทางสังคมอื่นๆ เช่น เพศ การศึกษา อาชีพ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้มองเห็นพฤติกรรมการสลับภาษาของชาวไทดำในปัจจุบันและแนวโน้มการใช้ภาษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาเรื่องการสลับภาษาระหว่างภาษาอื่นๆ ของชุมชนสองภาษาหรือชุมชนหลายภาษาต่อไปในอนาคตได้
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องความเชื่อทางภาษาในด้านอื่นๆ ตามแนวภาษาศาสตร์เชิงสังคมต่อไป
4. ผลการศึกษานำไปสู่การอนุรักษ์ภาษาไทดำให้คงอยู่ต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. มีการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

- 1.1 การสลับภาษามีรูปแบบที่แตกต่างกัน
- 1.2 การสลับภาษามีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยทางสังคมด้านอายุและวันลีลามีอิทธิพลต่อการสลับภาษาที่แตกต่างกัน

- 2.1 ช่วงอายุวัยรุ่นมีการสลับภาษามากกว่าช่วงวัยกลางคนและวัยสูงอายุ
- 2.2 ระดับความเป็นทางการมากกว่าจะมีการสลับภาษามากกว่าเนื่องจากครอบครัวชาวไทดำมีการสื่อสารกันโดยใช้ภาษาไทดำ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของชาวไทดำที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวันมีทั้งรูปแบบที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน

นิยามคำศัพท์

การสลับภาษา (Code switching) ในงานวิจัยนี้หมายถึง การเลือกใช้ภาษาไทดำสลับกับการใช้ภาษาไทยกลาง ซึ่งรวมไปถึงการปนภาษา (Code mixing) ระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางในระดับคำ วลี และประโยค

ภาษาไทยกลาง (Central Thai) ในงานวิจัยนี้หมายถึง ภาษาไทยนครปฐมซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันในจังหวัดนครปฐม

ภาษาไทดำ (Tai Dam) หมายถึง ภาษาของชาวไทดำ หรือภาษาของลาวโซ่ง ซึ่งชาวไทดำที่อาศัยอยู่ในตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

ความเชื่อ (Belief) หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในที่นี้หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างชาวไทดำที่มีต่อปรากฏการณ์การสลับภาษาไทดำ

วัจนลีลา (Style) หมายถึง รูปแบบของคำพูดที่มีระดับความเป็นทางการแตกต่างกันตามสถานการณ์การใช้ภาษา

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสลับภาษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นของการศึกษาออกเป็นหัวข้อต่างๆ ตามลำดับดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของชาวไทดำและข้อมูลทั่วไปของตำบลสระพัฒนา

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และตำราต่างๆเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวไทดำ และข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้เป็นแหล่งในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา (Multilingualism) การสลับภาษา (Code switching) และการปนภาษา (Code mixing) ภาษาและอายุ (Age and Language) วัจนลีลา (Style) และ ความเชื่อ (Belief) ตามลำดับ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสลับภาษา (Code switching) ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งมีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาไว้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นต่างๆ ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา การสลับภาษาและการปนภาษา ภาษาและอายุ วัจนลีลา และความเชื่อ ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดต่างๆ ในลำดับต่อไป

ประวัติความเป็นมาของชาวไทดำและข้อมูลทั่วไปของตำบลสระพัฒนา

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของชาวไทดำและข้อมูลทั่วไปของตำบลสระพัฒนา โดยแยกเป็นหัวข้อดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของชาวไทดำ

สมทรง บุรุษพัฒน์ (2524: 3-8) ได้กล่าวไว้ว่า ชาวไทดำมีชื่อเรียกต่างๆ กันว่า ลาวซ่ง ไทยซ่ง ลาวทรง (ซง)คำ ลาวซ่งคำ ผู้ไทยดำ ผู้โตซงคำ ไทยดำ ไทยทรงดำ และที่เรียกว่า ลาวซ่งหรือโซ่งนั้น เป็นเพราะชาวไทดำนิยมนุ่งห่มด้วยเสื้อผ้าสีดำ ซึ่งคำว่าซ่ง หรือส้วงนั้น แปลว่า กางเกง ดังนั้นจึงเรียกคนเหล่านี้ตามเครื่องนุ่งห่มที่ใช้ซึ่งมีสีดำว่า ลาวซ่งคำ ชาวไทดำมีถิ่นฐานเดิมอยู่บริเวณที่ราบสูงจีนเกียง แถบภูเขาอัลไตทางตอนเหนือของจีนร่วมกับคนไทยสาขาอื่นๆ รวมกันเป็นอาณาจักรน่านเจ้า หลังจากกุบไลข่านเข้าครอบครองน่านเจ้า ชาวไทดำก็ได้อพยพมาตั้งหลักแหล่งที่บริเวณแม่น้ำอูในแคว้นสิบสองจุไทยและมีเมืองแกลงเป็นเมืองหลวง ซึ่งปัจจุบันคือเมืองเดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนามเหนือ ต่อมาชาวไทดำได้มีการอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยหลายครั้งด้วยเหตุผลทางการเมือง สำหรับการอพยพเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกเกิดขึ้นสมัยกรุงธนบุรีในปี พ.ศ. 2322 สาเหตุของการอพยพเนื่องจากในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เจ้านครเวียงจันทร์ได้กระทำการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ จึงโปรดให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกยกทัพไปตีนครเวียงจันทร์ในปี พ.ศ. 2321 ต่อมาในปี พ.ศ. 2322 สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้ให้กองทัพเมืองหลวงพระบางยกกำลังไปตีเมืองม่วย เมืองพัน ซึ่งเป็นเมืองของชาวไทดำและได้กวาดต้อนครอบครัวชาวไทดำมายังประเทศไทยโดยให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เมืองเพชรบุรีเป็นแห่งแรก

ในปี พ.ศ. 2335 ก็ได้มีการกวาดต้อนครอบครัวชาวไทดำมาอยู่ในประเทศไทยอีกครั้ง สาเหตุเกิดจากเมืองแกลงและเมืองพวนคิดแข็งข้อต่อเมืองเวียงจันทร์ เจ้าเมืองเวียงจันทร์จึงยกกองทัพไปตี ซึ่งก็นำชาวไทดำและลาวพวนมารวมไว้ที่เพชรบุรีอีกครั้ง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 มีหัวเมืองที่ขึ้นต่อหลวงพระบางเกิดแข็งข้อคิดกบฏ จึงโปรดเกล้าฯ ให้แม่ทัพยกกองทัพไปปราบเมืองแกลง และได้ครอบครัวชาวไทดำเป็นเชลยซึ่งนำมาไว้ที่เมืองเพชรบุรีเช่นกัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2379 เมืองฮึม เมืองคอย และเมืองควร เกิดแข็งข้อต่อเมืองหลวงพระบาง เจ้าอุปราชได้แต่งตั้งให้ท้าวพระยาคุมกองทัพขึ้นไปปราบ และได้ครอบครัวชาวไทดำมาจำนวนหนึ่ง จากนั้นจึงได้ส่งครอบครัวชาวไทดำเหล่านั้นมาไว้ที่เมืองเพชรบุรี ซึ่งครอบครัวของชาวไทดำที่ถูกกวาดต้อนมาอยู่ที่เพชรบุรีในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่รวมกันที่บริเวณตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม แต่เนื่องจากพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม

ในการสร้างที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงได้มีการอพยพชาวไทดำมาตั้งหลักแหล่งในพื้นที่แห่งใหม่คือ บริเวณอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในเวลาต่อมา

ในปี พ.ศ. 2407 ซึ่งตรงกับสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พวกจีนฮ่อได้บุกรุกเข้ามาก่อความวุ่นวายในแถบแม่น้ำดำ แม่น้ำแดงและที่ราบสูงทรานนิงห์ จึงเกิดความระส่ำระสายขึ้นในต่งเกีย แคว้นสิบสองจุไทยและลาวเหนือ จึงโปรดเกล้าฯให้ส่งกองทัพไปปราบพวกกบฏและได้กวาดต้อนครอบครัวไทดำอพยพเข้ามาในประเทศไทยอีกครั้ง โดยให้ชาวไทดำที่ถูกกวาดต้อนมานั้นตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เมืองเพชรบุรี เนื่องจากเมืองเพชรบุรีมีลักษณะภูมิประเทศคล้ายกับเมืองแฉ่งซึ่งเป็นบ้านเมืองเดิมของชาวไทดำ (สมคิด ศรีสิงห์, 2536: 2) ได้กล่าวว่าครอบครัวชาวไทดำที่อาศัยอยู่เมืองเพชรบุรีต่อมามีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงมีการอพยพครอบครัวไปหาแหล่งที่อยู่ใหม่ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ราชบุรี นครปฐม และในเวลาต่อมาก็ได้มีการกระจายไปอยู่ในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ เช่น กาญจนบุรี ลพบุรี สระบุรี พิจิตร พิษณุโลก ชุมพร และสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ซึ่งนอกจากชาวไทดำมีการอพยพไปอยู่ในพื้นที่แห่งใหม่เพื่อตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพแล้ว ชาวไทดำรุ่นเก่าก็มีความต้องการที่จะเดินทางกลับถิ่นฐานเดิมของตนคือ เมืองแฉ่งบริเวณแคว้นสิบสองจุไทย จึงพยายามเดินทางขึ้นไปทางทิศเหนือ และเมื่อถึงฤดูฝนก็พักที่ใดที่หนึ่งเพื่อทำนาไว้เป็นเสบียงสำหรับเดินทางต่อไป ซึ่งในระหว่างการเดินทางกลับไปยังบ้านเมืองของตนนั้นคนไทดำรุ่นเก่าซึ่งสูงอายุได้เสียชีวิตระหว่างการเดินทาง ทำให้ลูกหลานชาวไทดำไม่สามารถเดินทางต่อไปได้ จึงตั้งหลักแหล่งเพื่อหาที่ทำกินในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งในปัจจุบันคือจังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และต่อมา ก็ได้มีการอพยพไปอยู่ในบริเวณพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง นอกจากนั้น (เสมอชัย พูลสุวรรณ, 2544: 44) ยังได้กล่าวไว้ว่าในสมัยก่อนทางราชการไม่มีนโยบายบังคับให้ชาวไทดำมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมหรือประเพณีตามแบบอย่างคนไทย แต่ยังคงให้ชาวไทดำมีอิสระที่จะรักษาวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ตามแบบดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติมาแต่ก่อน ด้วยเหตุนี้ชาวไทดำจึงสามารถรักษาวัฒนธรรมและประเพณีที่แสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นของตนจนถึงทุกวันนี้

ในปัจจุบันพบว่าหลายจังหวัดในประเทศไทยที่มีชาวไทดำอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น เช่น เพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม เป็นต้น สำหรับจังหวัดที่มีชาวไทดำอาศัยอยู่รวมกันอย่างหนาแน่นมากที่สุดคือ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งชาวไทดำจะอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอเขาย้อย และอำเภอเมือง ในขณะที่จังหวัดราชบุรีมีชาวไทดำอาศัยอยู่ในอำเภอจอมบึง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ และอำเภอบางแพ ส่วนจังหวัดสุพรรณบุรีมีชาวไทดำอาศัยอยู่ในเขตอำเภออู่ทอง และเขตอำเภอเมือง นอกจากจังหวัดต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วก็ยังมีจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีชาวไทดำอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นในเขตอำเภอบางเลน และอำเภอกำแพงแสน ส่วนใน

จังหวัดอื่นๆ ที่มีชาวไทดำอาศัยอยู่บ้างได้แก่ สุโขทัย พิจิตร พิษณุโลก กาญจนบุรี ลพบุรี และสระบุรี เป็นต้น

2. ข้อมูลทั่วไปของตำบลสระพัฒนา

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของตำบลสระพัฒนาจากแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2556 – 2558 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา พ.ศ. 2555 ผู้วิจัยสามารถอธิบายรายละเอียดในประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 ลักษณะทางกายภาพ

2.1.1 ที่ตั้งตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอกำแพงแสน ซึ่งห่างจากที่ว่าการอำเภอกำแพงแสนเป็นระยะทาง 10 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดนครปฐม 34 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 87 กิโลเมตร มีเส้นทางคมนาคมซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดินตัดผ่านพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล 2 สาย ได้แก่ ถนนมาลัยแมนและถนนหนองพวงนก-ลาดปลาเค้า

2.1.2 เนื้อที่ ประมาณ 30.44 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 19,025 ไร่

2.1.3 ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม และมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลกระต๊อบ และตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลสระสีมูม อำเภอกำแพงแสน
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน กับตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลสระสีมูม อำเภอกำแพงแสน

2.1.4 ภูมิอากาศ ร้อนชื้นแบบทุ่งหญ้าสะวันนา มีฝนตกน้อยเพราะอยู่ในเขตเงาฝน ได้รับอิทธิพลจากเทือกเขาตะนาวศรี

2.1.5 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 6,844 คน เป็นเพศชาย 3,278 คน เพศหญิง 3,566 คน

2.1.6 จำนวนหมู่บ้าน มี 14 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านสระ	หมู่ที่ 8 บ้านหนองสะแก
หมู่ที่ 2 บ้านสระ	หมู่ที่ 9 บ้านไร่ใหม่
หมู่ที่ 3 บ้านหัวซุกบัว	หมู่ที่ 10 บ้านหนองพวงนก
หมู่ที่ 4 บ้านหัวซุกบัว	หมู่ที่ 11 บ้านหนองแก
หมู่ที่ 5 บ้านหนองหมู	หมู่ที่ 12 บ้านสระพัฒนา
หมู่ที่ 6 บ้านหนองหมู	หมู่ที่ 13 บ้านแหลมพัฒนา
หมู่ที่ 7 บ้านหนองเทียม	หมู่ที่ 14 บ้านดอนกระต่าย

2.2 ลักษณะทางสังคม

2.2.1 การศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านสามัคคีและโรงเรียนบ้านหนองพวงนก มีโรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดสระสี่มุม นอกจากนั้นยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศพด. บ้านหนองพวงนก ศพด. บ้านหนองเทียม

2.2.2 สถาบันและองค์กรศาสนา มีวัดจำนวน 4 แห่ง คือ วัดหนองพวงนก วัดหนองหมู วัดสระสี่มุม วัดป่าอนาลโย และมีศาลเจ้า 3 แห่ง คือ ศาลเจ้าพ่อปู่หนองพวงนก ศาลเจ้าพ่อเพชรน้ำค้าง ศาลเจ้าพ่อเพชรแหลมทอง

2.2.3 การสาธารณสุข มีโรงพยาบาลจำนวน 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสระพัฒนา หมู่ที่ 1 บ้านสระ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองพวงนก หมู่ที่ 12 บ้านสระพัฒนา

2.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

2.3.1 อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ รับจ้างทั่วไป รับราชการ และอื่นๆ

2.3.2 หน่วยธุรกิจในตำบลสระพัฒนา ประกอบด้วย บั๊มน้ำมัน 2 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 8 แห่ง โรงสีข้าว 1 แห่ง ร้านค้า (เบ็ดเตล็ด) 37 แห่ง ร้านซ่อมรถ 9 แห่ง ร้านเสริมสวย 5 แห่ง ศูนย์สาธิตการตลาด 1 แห่ง และอื่นๆ

2.4 การบริการพื้นฐาน

2.4.1 การคมนาคม ในพื้นที่ตำบลสระพัฒนาประกอบด้วยถนนคสล. จำนวน 11 สาย ถนนลาดยาง จำนวน 26 สาย ถนนลูกรัง จำนวน 27 สาย ถนนหินคลุก จำนวน 1 สาย

2.4.2 การโทรคมนาคม มีโทรศัพท์สาธารณะ 27 ตู้

2.4.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ 3 แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำอัมบ้ำ อ่างเก็บน้ำอ้อกระทุง อ่างเก็บน้ำลาดเลียงควาย

2.4.4 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ บ่อน้ำบาดาลและหอดัก หมู่ที่ 1-14 จำนวน 14 แห่ง อ่างเก็บน้ำจำนวน 2 แห่ง คลองชลประทาน(คลองปุ่น) หมู่ที่ 10,12, 14 และคลองส่งน้ำ (คลองดิน) หมู่ที่ 4,7 จำนวน 3 สาย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา (Multilingualism) การสลับภาษา (Code switching) และการปนภาษา (Code mixing) ภาษาและอายุ (Age and Language) วัจนลีลา (Style) และความเชื่อ (Belief) ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ ตามลำดับดังนี้

ภาวะหลายภาษา

จากการศึกษาดำรงและเอกสารต่างๆ พบว่าในอดีตมีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา (Multilingualism) และได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้

Wardhaugh (1986: 94-100) ได้อธิบายไว้ว่า ภาวะหลายภาษา (Multilingualism) นั้นเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นได้ในสังคมที่มีผู้รู้หลายภาษาอาศัยอยู่ร่วมกัน เมื่อสมาชิกของสังคมเป็นผู้รู้หลายภาษา จึงมีการใช้หลายภาษาในการสื่อสารกัน ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดาและสามารถพบเห็นภาวะหลายภาษาได้ในหลายประเทศทั่วโลก แม้ว่าคนบางกลุ่มอาจมองว่าเป็นเรื่องที่แปลกและเกิดขึ้นได้เฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น แต่ Wardhaugh มองว่าในสังคมที่มีภาวะหลายภาษาและสมาชิกของสังคมสามารถพูดสื่อสารกันได้มากกว่าหนึ่งภาษานั้นไม่ใช่เรื่องแปลกหรือผิดปกติแต่อย่างใด เช่น

ที่บ้านใช้ภาษาหนึ่งในการพูดคุยกับสมาชิกของครอบครัว ในชุมชนมีการใช้อีกหนึ่งภาษาเพื่อพูดคุยกับชาวบ้าน หรือใช้อีกภาษาหนึ่งเพื่อการติดต่อการค้า และอาจใช้อีกภาษาหนึ่งเพื่อพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จักโดยมีการสลับเปลี่ยนภาษาในการพูดอย่างเป็นธรรมชาติ แต่ในทางกลับกันผู้ที่อาศัยอยู่ในสังคมหลายภาษาแต่สามารถพูดได้เพียงภาษาเดียวควรจะถูกมองว่าเป็นเรื่องที่แปลกมากกว่า เพราะนั่นแสดงให้เห็นว่าผู้นั้นขาดทักษะหรือความรู้ในการใช้ภาษาอื่นๆ เพื่อสื่อสารกับคนต่างเชื้อชาติที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน

นอกจากนั้น Wardhaugh ยังได้ยกตัวอย่างประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่มีภาวะหลายภาษาเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งคนในสังคมก็ยอมรับและมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้พูดจะใช้ภาษาหนึ่งและมีการสลับเปลี่ยนมาใช้อีกภาษาหนึ่งในการสื่อสารกัน ในสังคม และแม้ว่าชาวสิงคโปร์จะมีหลายภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตามการเลือกใช้ภาษาในการสื่อสารก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น ภาษาสกเกียนใช้ในการติดต่อสื่อสารของชาวพื้นเมือง ภาษาอังกฤษใช้ในการติดต่อด้านธุรกิจ ภาษาจีนกลางเป็นภาษาสากล ภาษามาลเลย์ใช้สื่อสารกันตามภูมิภาคต่างๆ และภาษาทมิฬเป็นภาษาของชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศ เป็นต้น

Spolsky (2001: 51-53) ได้อธิบายว่า ภาวะหลายภาษา (Multilingualism) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นได้ในตัวของผู้รู้หลายภาษา (Multilingual) หรืออาจเกิดขึ้นกับกลุ่มทางสังคม (Social group) ซึ่งภาวะหลายภาษาเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาและสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในหลายสังคม นอกจากนี้ Spolsky ยังได้กล่าวว่า ประเทศที่ประชากรสามารถพูดได้มากกว่าหนึ่งภาษามีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น การอพยพย้ายถิ่นของคนที่ใช้ภาษาหนึ่งไปอาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งใหม่ซึ่งต้องใช้อีกภาษาหนึ่ง จึงต้องมีการเรียนรู้ภาษาใหม่เพื่อติดต่อสื่อสารกันด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดภาวะหลายภาษาขึ้นในสังคม นอกจากนี้การอพยพย้ายถิ่นของผู้คนจากชนบทเข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองหลวงก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาวะหลายภาษาเกิดขึ้นในสังคมด้วยเช่นกัน

Stockwell (2002: 10) ได้กล่าวว่า ภาวะหลายภาษาเกิดจากสังคมนั้นมีผู้ที่พูดได้มากกว่าหนึ่งภาษา หรืออย่างน้อยสองภาษามาอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคม และเขาได้ยกตัวอย่างประเทศที่มีภาวะหลายภาษา เช่น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่ประชากรเป็นผู้รู้หลายภาษา โดยประชากรส่วนใหญ่ของประเทศจะใช้ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาอิตาลีเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารกัน และแม้ว่าบุคคลหนึ่งจะมีความเชี่ยวชาญภาษาใดเป็นพิเศษ แต่บุคคลนั้นก็ยังสามารถฟังและเข้าใจภาษาอื่นๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่งในแต่ละพื้นที่ของประเทศประชากรจะมีการใช้แต่ละภาษาในการสื่อสารมากน้อยแตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังพบว่าในบางพื้นที่ของประเทศ

ประชากร มีการใช้ภาษาอื่นๆ ด้วย เช่น ภาษาแคนาดา ภาษาอเมริกัน ภาษาสเปน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้มีภาวะหลายภาษาเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของประเทศ

นอกจากนั้น (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2548: 13) ได้อธิบายไว้ว่า “ภาวะหลายภาษา” เป็น ภาวะที่คนใดคนหนึ่งมีความรู้หรือสามารถพูดได้มากกว่า 1 ภาษา คนที่มีภาษาหลายภาษา เรียกว่า คนหลายภาษา หรือผู้รู้หลายภาษา (Multilingual) ตัวอย่างผู้รู้หลายภาษาเช่น คนที่พูดได้ทั้งภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ คนไทยอีสานที่พูดได้ทั้งภาษาภูยกูย ภาษาเขมร และภาษาไทยเป็นต้น และ ภาวะหลายภาษานี้ยังหมายรวมถึงภาวะสองภาษาไว้ด้วย เช่น คนใดคนหนึ่งพูดได้ทั้งภาษาไทยและ ภาษาไทยถิ่นเหนือ เป็นต้น

จากคำอธิบายเกี่ยวกับภาวะหลายภาษาของนักวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า นักวิชาการแต่ละท่านมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ซึ่งผู้วิจัยพอสรุปเป็นใจความได้ว่า ภาวะหลาย ภาษาเป็นภาวะที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถฟังเข้าใจหรือพูดได้มากกว่าหนึ่งภาษาหรือน้อย น้อยสองภาษาในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในสังคม

การสลับภาษาและการปนภาษา

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้จำแนกการศึกษาออกเป็นหัวข้อต่างๆ ได้แก่ การสลับภาษา (Code switching) การปนภาษา (Code mixing) ประเภทของการสลับภาษา (Types of Code switching) และวัตถุประสงค์ในการสลับภาษา (Functions of Code switching) ตามลำดับ ดังนี้

2.1 การสลับภาษา (Code switching)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาคำราและเอกสารต่างๆเกี่ยวกับการสลับภาษา ทำให้ทราบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับการสลับภาษาไว้ในอดีต ซึ่งนักวิชาการเหล่านั้นได้อธิบาย เกี่ยวกับการสลับภาษาไว้ดังนี้

Hudson (1980: 50-51) ได้กล่าวถึงการสลับภาษาไว้ว่า “การสลับภาษา” เป็นปรากฏการณ์ ทางภาษาที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีภาวะสองภาษา (Bilingualism) หรือสังคมที่มีภาวะหลายภาษา (Multilingualism) เนื่องจากมีผู้รู้หลายภาษามาสายอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นการสลับภาษาจึงเป็น ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน โดยผู้รู้หลายภาษาจะมีการเลือกใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งในการ

สื่อสารกับผู้ฟัง ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นภาษาที่ผู้ฟังสามารถฟังแล้วเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว และในการสลับภาษาของผู้พูดนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือปัจจัยทางสังคมเป็นหลัก เช่น ผู้พูดอาจใช้ภาษาหนึ่งในการสนทนาหรือพูดคุยกันในระหว่างสมาชิกของครอบครัว และใช้อีกภาษาหนึ่งในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ในสังคม เป็นต้น

ในทำนองเดียวกัน (Holme, 1992: 41) ได้กล่าวว่า การสลับภาษานั้นเกิดจากปัจจัยทางสังคม เช่น คู่สนทนาหรือสถานการณ์ ซึ่งในบางครั้งคนเราจะมีการสลับภาษาในการสนทนาเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไปเช่น ในระหว่างที่มีการสนทนากันด้วยภาษาหนึ่ง แต่เมื่อมีคนแปลกหน้าเดินเข้ามาผู้สนทนาจึงอาจมีการสลับภาษาไปใช้อีกภาษาหนึ่งเพื่อสื่อสารกับคนแปลกหน้า และ Holme ได้ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาระหว่างภาษาเมารีและภาษาอังกฤษดังนี้

ตัวอย่าง

Sarah : I think everyone's here except Mere.

John : She said she might be a bit late but actually I think that's her arriving now.

Sarah : You're right. **Kia ora Mere. Haere mai. Kei te pehea koe ?**

(Hi Mere. Come in. How are you?)

Mere: **Kia ora e hoa. Kei te pai.** Have you started yet?

(Hello my friend. I'm fine.)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป กล่าวคือ ในระหว่างที่ Sarah และ John กำลังคุยกันโดยใช้ภาษาอังกฤษอยู่นั้น เมื่อ Mere เดินเข้ามาถึง Sara มีการสลับจากการใช้ภาษาอังกฤษไปใช้ภาษาเมารีเพื่อทักทาย Mere และในขณะเดียวกัน Mere ก็ทักทาย Sara กลับมาด้วยภาษาเมารีแล้วจึงสลับไปใช้ภาษาอังกฤษ

นอกจากนั้น Holme ได้ยกตัวอย่างครอบครัวชาวโปแลนด์ครอบครัวหนึ่ง ซึ่งอาศัยอยู่ในเมือง Lancashire โดยครอบครัวนี้จะใช้ภาษาโปแลนด์ในการสื่อสารกันที่บ้าน แต่เมื่อครอบครัวนี้พบกับนักบวชชาวอังกฤษ พวกเขาจะสลับไปใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักบวชผู้นั้น ซึ่งจากทั้ง 2 ตัวอย่างที่กล่าวมานั้นสะท้อนให้เห็นว่าคู่สนทนาและสถานการณ์มีอิทธิพลต่อการสลับภาษา

Trudgill (1992: 16-17) ได้ให้นิยามของการสลับภาษาไว้ว่า “การสลับภาษา” เป็นกระบวนการที่ผู้พูดสองภาษาหรือสองภาษาย่อยมีการสลับจากการใช้ภาษาหนึ่งไปใช้อีกภาษาหนึ่งในการพูดครั้งหนึ่ง ซึ่งเขาอธิบายว่าปรากฏการณ์ทางภาษาในลักษณะนี้ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมที่มีภาวะหลายภาษา

Romaine (1994 อ้างใน บงกช ฐานอุดม, 2541: 6) ได้กล่าวว่า “การสลับภาษา” เกิดจากการที่ผู้พูดใช้สองภาษาหรือมากกว่าสองภาษาสลับกันไปมา และเป็นการสลับภาษาในระดับวลีขึ้นไป และการสลับภาษามักเกิดขึ้นในสังคมสองภาษาหรือมากกว่าสองภาษา ซึ่งผู้ที่ใช้ภาษาในระดับนี้จะต้องมีความสามารถในการใช้ทั้งสองภาษาได้ดีเท่าๆกันและใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ

Spolsky (1998: 49) ได้อธิบายว่า “การสลับภาษา” เกิดจากผู้รู้สองภาษาพูดสลับภาษาในระหว่างการสนทนากัน ซึ่งรูปแบบของการสลับภาษานั้นอาจเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยคหรือการสลับภาษาภายในประโยคเดียวกันในระดับวลี คำ หรือแม้แต่ส่วนประกอบของคำก็นับว่าเป็นการสลับภาษาเช่นกัน

Wardhaugh (2010: 98-99) ได้อธิบายว่า การสลับภาษาเกิดจากผู้พูดมีการสลับจากการใช้ภาษาหนึ่งไปใช้อีกภาษาหนึ่ง หรือมีการใช้สองภาษาร่วมกันในการพูดครั้งหนึ่ง แม้ว่าจะเป็นการพูดสั้นๆ ก็ตาม นอกจากนั้นรูปแบบของการสลับภาษาอาจเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค (Intersentential) หรือการสลับภาษาภายในประโยคเดียวกัน (Intrasentential) ก็ได้

จากการให้คำอธิบายเกี่ยวกับการสลับภาษาของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่านักวิชาการแต่ละท่านมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นนิยามของการวิจัยนี้ได้ว่า “การสลับภาษา” คือ การที่ผู้พูดใช้สองภาษาสลับกันไปมาในการพูดครั้งหนึ่ง ซึ่งรูปแบบของการสลับภาษานั้นอาจจะเป็นการสลับภาษาในระดับของคำหรือวลี การสลับภาษาภายในประโยคเดียวกัน หรือเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยคก็ได้

2.2 การปนภาษา (Code mixing)

สำหรับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปนภาษา (Code mixing) ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราและเอกสารต่างๆ ซึ่งมีนักวิชาการได้ศึกษาไว้ดังนี้

Wardhaugh (1986: 103) ได้กล่าวว่า การปนภาษา (Code mixing) เกิดจากการที่ผู้สนทนาใช้สองภาษาในการสนทนาร่วมกัน โดยใช้ภาษาหนึ่งเพื่ออธิบายหรือขยายความอีกภาษาหนึ่งในการพูดหนึ่งครั้ง

Appel and Muysken (1987: 117-118) ได้อธิบายว่า การปนภาษานั้นเป็นการสลับภาษาที่เกิดขึ้นในประโยคเดียวกัน ซึ่งเขาได้ยกตัวอย่างการปนภาษาไว้ดังนี้

ตัวอย่าง 1. You can do it ZONDAG DOEN. (อังกฤษ-ดัตช์)

(You can do it on Sunday.)

2. Les femmes et le vin NE PONIMAYU. (ฝรั่งเศส-รัสเซีย)

(Women and wine I don't know much about.)

3. Lo puso UNDER ARREST. (สเปน-อังกฤษ)

(We arrested him.)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532: 13) ได้กล่าวไว้ว่า การปนภาษา คือ การใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา ส่วนมากจะเป็นสองภาษาปนกันในแต่ละประโยค เช่น พูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างนี้

“course นี่ต้องทำ paper ไม่มีสอบ แต่นั่นยังไม่มี idea เลยว่าจะ study อะไร อ่าน journal ไปตั้งหลายเล่มแล้ว ก็พบแต่หัวข้อที่ complicate ทั้งนั้นเลย ให้อันที่ simple หน่อยไม่ค่อยเจอเลย”

Gumperz (1977 อ้างใน สยามล ไทหาญ, 2553: 9) กล่าวไว้ว่า การปนภาษา (Code mixing) เป็นการใช้สองภาษาในการพูดเรื่องเดียวกันและเหมือนกัน โดยการปนภาษามักเป็นการนำคำจากภาษาหนึ่งเข้ามาใช้ปนกับอีกภาษาหนึ่ง บางครั้งอาจจะเป็นวลี หรือหน่วยที่ใหญ่กว่าก็ได้

Bonvillain (2000: 354) ได้กล่าวว่า การปนภาษาเป็นกระบวนการทางภาษาที่เกิดจากการนำคำจากภาษาที่สองมาใช้ปนในภาษาเดิมของผู้พูด โดยคำที่นำมาปนจะมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของคำและใช้โครงสร้างไวยากรณ์ตามภาษาของผู้พูดร่วมกับเป็นภาษาเดิมของผู้พูด และเขาได้ยกตัวอย่างการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาแคนาดาในคำพูดของตัวละครเรื่องหนึ่งมีใจความดังนี้

ตัวอย่าง

“... kshamisu, dear boy, na:nu use ma:dida strong language-u eshto: control-ma:do:k no:dde. A:dre na:nu educated-u, man of culture-u, broad-minded-u, ambo:dnella martubittu nannello: halli:kade:l huttid commercial-minded gama:ra anta tilkondu holy alliance of marriage arrange- ma:do: sacred occasion-nalli dowry eshtu anta ke:lti:yalla, nan blood-u boiling point-ge barde iddi:te:?”

(. . . Forgive me, dear boy, I tried so much to control the strong language that I used. But, on this sacred occasion of arranging the holy alliance of marriage, forgetting that I am educated, a man of culture, broad-minded, and taking me for a village-born, commercial-minded rustic, you ask me how much “dowry” I would give! Wouldn’t my blood come to a boiling point?)

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่าการนำคำภาษาอังกฤษหลายคำเข้ามาปนในภาษาแคนาดา ซึ่งคำภาษาอังกฤษเหล่านั้นมีการปรับลักษณะโครงสร้างของคำโดยวิธีการเติม Suffix เช่น -u, -ma, -ge และ -nalli เข้ากับคำในภาษาอังกฤษด้วย ยกตัวอย่างเช่น educated-u, control-ma, boiling point-ge, sacred occasion-nalli เป็นต้น แต่สำหรับไวยากรณ์นั้นยังคงใช้ไวยากรณ์ของภาษาแคนาดาเป็นหลัก เพียงแต่มีการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาปนในภาษาแคนาดาเท่านั้น

Stockwell (2002: 10) ได้อธิบายว่า “การปนภาษา” เป็นการสลับเปลี่ยนระหว่างสองภาษาในการพูดครั้งหนึ่ง และเขาได้ยกตัวอย่างการพูดปนภาษาของนักเรียนลูกครึ่งชาวอังกฤษที่อาศัยอยู่กับเพื่อนๆ ที่เรียนโรงเรียนสอนภาษาแห่งเดียวกัน โดยในระหว่างที่พวกเขาเดินไปก็มีการพูดคุยโดยใช้สองภาษาปนกันตลอดเส้นทาง ซึ่งเขาสังเกตเห็นว่าเป็นการพูดปนภาษาที่ไม่มีระเบียบแบบแผนแต่อย่างใด

จากการให้คำนิยามเกี่ยวกับการปนภาษาของนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นใจความสำคัญได้ว่า “การปนภาษา” คือ การที่ผู้พูดมีการนำคำจากภาษาที่สองเข้ามาใช้ปนในภาษาเดิมของผู้พูด ซึ่งคำที่นำมาใช้ปนนั้นอาจจะอยู่ในระดับของคำ วลี หรือหน่วยที่ใหญ่กว่าก็ได้ อย่างไรก็ตามในการศึกษาการสลับภาษานี้ยังหมายรวมถึงการปนภาษา ดังที่ได้อธิบายรายละเอียดต่างๆ ไว้ในบทที่ 1

2.3 ประเภทของการสลับภาษา (Types of Code switching)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจำแนกประเภทของการสลับภาษาของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้

Sankoff and Poplack (1981: 3-45) ได้จำแนกการสลับภาษาไว้ 3 ประเภท พร้อมทั้งยกตัวอย่างการสลับภาษาระหว่างภาษาโปรตุเกส- ภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

1. Tag switching คือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี เช่น
“I look like Lilica, *you know*, nunca paro!” = I look like Lilica, you know, I never stop!
2. Intra-sentential switching คือ การสลับภาษาภายในประโยค เช่น
A: “Yeah, I don’t know *o meu lugar nesse mundo*...so, something that is weird, like a, like a, I guess it’s...” (... I don’t know my place in this world...)
3. Inter-sentential switching คือ การสลับภาษาระหว่างประโยค เช่น “Sometimes I’ll start a sentence in Spanish *y termino en español* ” = Sometimes I’ll start a sentence in Spanish and finish in Spanish.

Appel and Muysken (1987: 118) ได้จำแนกการสลับภาษาไว้ 3 ประเภท โดยประเภทแรกคือ Tag-switching ซึ่ง Appel และ Muysken ได้อธิบายว่าการสลับภาษาประเภทนี้นอกจากจะเป็นการสลับภาษาในระดับคำวลีแล้ว ยังรวมถึงคำอุทาน คำลงท้ายประโยคหรือคำในภาษาอื่นที่อยู่ในวงเล็บด้วยเช่นกัน ประเภทที่สองคือ Intrasentential switching เป็นการสลับภาษาภายในประโยคเดียวกันเช่น “I started acting real CURIOSA” ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าการปนภาษา (Code mixing) และประเภทที่สามคือ Intersentential switching พวกเขาได้กล่าวว่าเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยคเหมือนชื่อของการสลับภาษาประเภทนี้

ในขณะที่ Myers-Scotton (1993: 3-4) ได้จำแนกการสลับภาษาไว้ 2 ประเภท คือ

1. Intersentential Codeswitching คือ การสลับภาษาที่เกิดจากผู้พูดสลับจากการใช้ภาษาหนึ่งไปใช้อีกภาษาหนึ่งในระดับประโยค เขาได้ยกตัวอย่างสถานการณ์ของการสัมภาษณ์งานที่เกิดขึ้นจริงในประเทศเคนยา และในการสนทนานั้นมีการสลับภาษาระหว่างภาษา Swahili , Luyia และ English ดังตัวอย่าง

“LUYIA MAN. NINDANGA NA KAKAMEGA, watu huko wanatumia Kiswahili, English, na Luyia. You know, this is a Luyia land and therefore most of the people who live in rural areas do visit this town often. Kwa hiyo huwa san asana wanatumia Kiluyia na Kiswahili. Lakini wale ambao wanaishi katika town yenyewe, wanatumia Kiswahili sana.”

(To start with Kakamega, people there use Swahili, English and Luyia. You know, this is a luyia land and therefore most of the people who live in rural areas do visit this town often.

Therefore they use Luyia and Swahili very much. But those who live in the town itself, they use Swahili very much.)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการสนทนามีการใช้สามภาษาคือ Swahili, Luyia และ English พูดสลับกันในระดับประโยค

2. Intrasentential Codeswitching คือ การสลับภาษาที่เกิดขึ้นภายในประโยคหรือวลีเดียวกัน และเขาได้ยกตัวอย่างคำพูดในระหว่างการสนทนาของหญิง 2 คนซึ่งกำลังคุยกันเกี่ยวกับการซื้อ ผงซักฟอก โดยผู้สนทนาใช้ภาษา Swahili และ English ดังตัวอย่าง

“Lakini ni-ko sure ukienda *after two days* utaipata “Uchumi” supermarket kwa wingi.”
(But I’m sure if you go after two days you will get it[Omo] at “Uchumi” supermarket in abundance.)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าผู้พูดใช้ภาษา Swahili และมีการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาปนในประโยคเดียวกัน

Romaine (1994 อ้างใน บงกช ฐานุตตม, 2541: 6) ก็ได้จำแนกการสลับภาษาไว้ 2 ประเภทเช่นกัน คือ

1. Intra-sentential เป็นการสลับภาษาที่เกิดขึ้นภายในอนุประโยคหรือประโยคเดียวกันตามตัวอย่างต่อไปนี้

“Kodomotachi liked it.” (Japanese/English bilingual)
(The children liked it.)

2. Inter-sentential เป็นการสลับภาษาที่เกิดขึ้นระหว่างอนุประโยคหรือประโยค ดังตัวอย่างนี้
“Sano että tulla tänne että I’m very sick.” (Finnish/English bilingual)
(Tell them to come here that I’m very sick.)

ในเวลาต่อมา (Hamminck, 2000: 2) ได้ศึกษาการสลับภาษาและจำแนกประเภทของการสลับภาษาไว้ 2 ประเภทเช่นเดียวกันกับ (Myers-Scotton, 1993) และ (Romaine, 1994) ซึ่งเขาได้ยกตัวอย่างการสลับภาษาระหว่างภาษาสเปนและภาษาอังกฤษในแต่ละประเภทไว้ดังนี้

1. Intrasentential Codeswitching (การสลับภาษาภายในประโยค)

“Abelardo tiene los movie tickets.”

(Abelardo has the movie tickets.)

2. Intersentential Codeswitching (การสลับภาษาระหว่างประโยค)

“Y luego me dijo don’t worry about it.”

(And then he told me don’t worry about it)

“La dije que no queria comprar el carro. He got really mad.”

(I told him I didn’t want to buy the car. He got really mad.)

นอกจากนั้น (อัญชลี ชัยวิเชียร, 2550: 49-56) ได้ศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบสองภาษา และพบว่ามีการสลับภาษา 2 ประเภทคือ การสลับภาษาภายในประโยค และการสลับภาษาระหว่างประโยค ดังตัวอย่าง

1. Intrasentential Code switching

ตัวอย่าง 1 ครูกำลังสอนการใช้สำนวนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน และมีเด็กนักเรียนคนหนึ่งรู้สึกเบื่อและพูดปนกับตัวเอง

นักเรียน : ยังไม่จบอีกป่ะ my way, high way อยู่那儿แหละ

ครู : เธอเข้าใจหรือเปล่า

นักเรียน : Umm, Yes, I understand.

ตัวอย่าง 2 นักเรียนหญิงสองคนกำลังคุยกันเกี่ยวกับการหาซื้อของขวัญมาจับฉลากในวันปีใหม่ในขณะที่ครูและเพื่อนๆ คนอื่นๆ กำลังพูดคุยเกี่ยวกับการจัดงาน

นักเรียน : เพราะว่าไม่ซื้อตุ๊กตาหอกนะมัน basic เกินไปแต่ยังไม่รู้เลยว่าน่าจะซื้ออะไร

นักเรียน : นาฬิกา เป็นไง

ครู : Are there any ideas? Wichet, what do you think?

นักเรียน : วันนี้เราไป Shop ที่โรบินสันดีมัย

นักเรียน : Good idea!

2. Intersentential Code switching

ตัวอย่าง 1 นักเรียนกำลังเชิญให้ครูมาร่วมจับฉลากของขวัญในวันปีใหม่

นักเรียน : นะคะอาจารย์เอาของขวัญมาจับฉลากด้วยกัน

ครู : O.K. What’s the lowest price of the gift?

นักเรียน : เออ เท่าไหร่วะ We haven't decided yet. I think one hundred baht พวกเค้าว่าไง

ตัวอย่าง 2 ครูและนักเรียนกำลังจะออกเดินทางไปยังสวนสาธารณะแห่งหนึ่ง ซึ่งกำลังรอให้นักเรียนทุกคนมาพร้อมกันเพื่อขึ้นรถ

นักเรียน : เมื่อไหร่ก็มันจะมา

ครู : She is coming. Look!

นักเรียน : แกมาช้าเลยนะ พวกขึ้นรถแถมตั้งนานแล้วนะ

นักเรียน : โทษทีแก ฉันลืมกระเป๋าตั้งค์ I'm sorry.

ครู : Don't be late next time!

หลังจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของการสลับภาษาที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยสามารถจำแนกแนวคิดออกเป็น 2 กลุ่ม โดยนักวิชาการกลุ่มแรกได้แก่ (Sankoff and Poplack, 1981) และ (Appel and Muysken, 1987) มีจำแนกการสลับภาษาออกเป็น 3 ประเภท คือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี การสลับภาษาภายในประโยค และการสลับภาษาระหว่างประโยค ในขณะที่นักวิชาการอีกกลุ่มได้แก่ (Myers-Scotton, 1993) (Romaine, 1994) และ (Hamminck, 2000) ได้จำแนกการสลับภาษาออกเป็น 2 ประเภท คือ การสลับภาษาภายในประโยค และการสลับภาษาระหว่างประโยค และจากการศึกษาแนวคิดต่างๆ ที่ได้อธิบายมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Sankoff and Poplack มาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ประเภทของการสลับภาษาในการวิจัยครั้งนี้

2.4 วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา (Functions of Code switching)

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีของ (Appel and Muysken, 1987) (Holme, 1992) (Bonvillion, 2000) และ (Crystal, 2006) ตามลำดับ ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่านมีคำอธิบายรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

Appel and Muysken (1987: 118) ได้อธิบายว่า การสลับภาษามีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น เพื่ออธิบายความหมายของคำศัพท์เฉพาะซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ไม่มีในภาษาของผู้พูด ดังนั้นผู้พูดจึงสลับไปใช้คำศัพท์จากภาษาอื่นที่ให้ความหมายได้สมบูรณ์และชัดเจนกว่า หรือเพื่อบอกความเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกันหรืออยู่นอกกลุ่ม โดยในกรณีนี้ Appel and Muysken ได้ยกตัวอย่างการใช้ภาษาของครอบครัวหนึ่งซึ่งพ่อและแม่ใช้ภาษาต่างประเทศคุยกันเพื่อไม่ให้ลูกๆ รู้ว่าพวกเขากำลังคุยเรื่องอะไร เป็นต้น และพวกเขาได้อธิบายว่า การสลับภาษายังใช้สำหรับการแสดงต่างๆ เช่น การแสดงตลก ซึ่งโดยปกตินักแสดงตลกจะมีการใช้ภาษามาตรฐานสลับกับภาษาพูดหรือภาษาถิ่นต่างๆ เพื่อ

สร้างอารมณ์ขัน เป็นต้น นอกจากนั้นพวกเขาได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาอีกประการหนึ่งคือ เพื่อสื่อความหมายโดยนัยหรือเล่าเรื่องราวตลกขำขันในงานประพันธ์ต่างๆ เช่น โคลง บทกลอน ซึ่งผู้ประพันธ์มักจะมีการสลับภาษาในลักษณะนี้เช่นกัน

Holme (1992: 41) ได้อธิบายว่า การสลับภาษามีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น สลับภาษาเพื่อแสดงความเป็นสมาชิกของกลุ่มเดียวกัน เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง นอกจากนั้นการสลับภาษายังมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความสามัคคีของสมาชิกอีกด้วย

Bonvillian (2000: 349-352) ได้กล่าวว่า การสลับภาษานั้นมีวัตถุประสงค์หลากหลายทางภาษาดังต่อไปนี้

1. เพื่ออธิบายคำศัพท์ ซึ่งผู้พูดสองภาษามีการนำคำศัพท์จากภาษาหนึ่งมาใช้ในภาษาของตน เนื่องจากในภาษาของผู้พูดนั้นขาดแคลนคำศัพท์ที่สามารถอธิบายความหมายได้ชัดเจน แม้ว่าภาษาทั้งสองอาจมีคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่คำศัพท์ในภาษาของผู้พูดอาจมีรูปแบบหรือลักษณะการใช้ที่ซับซ้อนกว่า ดังนั้นผู้พูดจึงเลือกใช้คำศัพท์จากอีกภาษาหนึ่งที่มีความหมายสมบูรณ์และเข้าใจได้ง่ายมาใช้ในภาษาของตน ซึ่งเขาได้ยกตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง 1 “*Necesito un string para la kite*” (สเปน-อังกฤษ)

(I need a string for the kite)

ตัวอย่าง 2 “*itanaa money aayaa kahaan se?*” (ฮินดี-อังกฤษ)

(Where did so much money come from?)

2. เพื่อเน้นย้ำ แสดงความเป็นพวกพ้องหรือต่างพวกพ้อง แสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ต่างๆ นอกจากนั้นยังมีวัตถุประสงค์เพื่อความสามัคคีและความสุภาพด้วยเช่นกัน

ตัวอย่าง 1 “*Dale un beso a Pucho . Julie,please.* ” (สเปน-อังกฤษ)

(Give Pucho a kiss). Julie,please. ” (เพื่อแสดงความสุภาพ)

ตัวอย่าง 2 P : Stop it Roli. You’re stupid. (อังกฤษ-สเปน)

R : You stupid Pat.

P : Don’t hit me! (laughing and holding R off)

R : (trips and begins to cry)

P : Ay Roli! Mi hijito que paso?

(Oh Roli! Honey, what happened?) (เพื่อแสดงอารมณ์)

ตัวอย่าง 3 A : Well, I’m glad I met. (อังกฤษ/สเปน/อังกฤษ)

B : Andale pues (O.K. Swell) And do come again. Mm?
(เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกัน)

Crystal (2006: 414) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน ดังนั้นผู้พูดจึงสลับไปใช้อีกภาษาหนึ่งเพื่อเรียกชื่อคำศัพท์เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาลักษณะนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายสถานการณ์
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องหรือสมาชิกของกลุ่มทางสังคม เช่น ในการสนทนาหากผู้พูดมีการสลับไปใช้ภาษาของชนกลุ่มน้อยเพื่อสื่อสารกับเพื่อนสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม และเพื่อนสมาชิกคนนั้นก็สนทนาได้ตอบด้วยภาษาของชนกลุ่มน้อยเช่นเดียวกัน ในลักษณะเช่นนี้จะแสดงให้เห็นถึงความ เป็นพวกพ้องหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเพื่อนสมาชิกคนอื่นๆ ที่ฟังไม่เข้าใจก็จะถือว่าไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่มเดียวกับพวกของตน
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง เช่น ผู้พูดรู้สึกเป็นมิตร ราคารูเย้ยหยัน ไม่สนิทสนม จริงจัง หรือขำขัน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น แม่สั่งให้ลูกๆ ทำงานบางอย่างโดยใช้ภาษา A แต่ลูกๆยังคงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของแม่ ดังนั้นแม่จึงสั่งลูกๆ อีกครั้งโดยใช้ภาษา B เพื่อแสดงให้ลูกๆ รู้ว่าแม่รู้สึกจริงจังและไม่พอใจที่ลูกๆไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเป็นต้น

นอกจากนั้น (จารุพรรณ แก่นจันทร์, 2552: 17) ได้กล่าวว่า ผู้รู้สองภาษามีวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาเพื่อแสดงความเป็นมิตร ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แสดงจุดยืนหรือความเป็นตัวตน แสดงอำนาจ แสดงความเป็นกลาง หรือในบางครั้งเพื่อเปลี่ยนหัวข้อในการสนทนา แสดงความเห็นอกเห็นใจกัน รวมทั้งแสดงอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ เป็นต้น

หลังจากที่ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาที่นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสลับภาษามีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน อาทิเช่น เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน แสดงความเป็นพวกพ้อง แสดงความสามัคคี แสดงความสุภาพ แสดงความเป็นมิตร แสดงอำนาจ แสดงความเป็นกลาง แสดงความเห็นใจ เปลี่ยนหัวข้อในการสนทนา หรือเพื่อแสดงความรู้สึกต่างๆ เป็นต้น นอกจากการสลับภาษาจะมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายในภาษาพูดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังพบว่าการสลับภาษานั้นมีวัตถุประสงค์บางประการในภาษาเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในงานประพันธ์ต่างๆ เช่น โคลง บทกลอน เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากการศึกษาทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับวัตถุประสงคในการสลับภาษาที่ได้อธิบายมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีของ (Crystal, 2006) มาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์วัตถุประสงคของการสลับภาษาในการวิจัยครั้งนี้

ภาษาและอายุ

สำหรับทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาและอายุ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราต่างๆ ซึ่งในประเด็นนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำอธิบายไว้ ดังนี้

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2533: 14-15) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาพูดของคนในสังคมเดียวกันแต่มีอายุต่างกันจะมีการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะในแต่ละวัยมีวิถีการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน อย่างเช่น วัยหนุ่มสาวอาจเป็นวัยที่ตื่นเต้นกับการเปลี่ยนแปลง และพร้อมเสมอที่จะรับสิ่งใหม่ รวมถึงคำศัพท์ใหม่ๆ หรือคำแสลงเข้ามาใช้ในภาษาของตน ในขณะที่วัยสูงอายุอาจจะไม่สนใจในการเปลี่ยนแปลงมากนัก และพอใจที่จะใช้ภาษาเดิมของตนที่เคยใช้มามากกว่า นอกจากนั้น “อายุ” ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนทำให้ผู้พูดภาษาต้องเลือกใช้คำที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทยกลาง “อายุ” ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้คำสรรพนามที่ถูกต้อง และเหมาะสมในการสื่อสาร

ปราณี กุลละวณิช และคณะ (2535: 23-24) ได้กล่าวว่า การใช้ภาษาอาจแปรตามอายุของผู้พูด ซึ่งผู้พูดที่มีอายุต่างกันจะมีการใช้ภาษาที่ต่างกัน จึงเป็นเหตุให้มี “ภาษาเด็ก” “ภาษาวัยรุ่น” และ “ภาษาของคนรุ่นเก่า” เป็นต้น ซึ่งในภาษาไทยพบว่าการออกเสียงวรรณยุกต์ก็มีการแปรตามผู้พูดที่มีอายุต่างกัน รวมทั้งการใช้คำศัพท์ อย่างเช่น คำศัพท์ที่หมายถึงสิ่งเดียวกัน แต่มีการใช้คำพูดที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงตามอายุของผู้พูด

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541: 30) ได้อธิบายไว้ว่า “อายุ” เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีการใช้ภาษาต่างกัน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือผู้พูดที่อยู่ในวัยต่างกันย่อมใช้ภาษาต่างกัน ผู้พูดที่เป็นเด็กย่อมใช้ภาษาต่างกับผู้พูดที่เป็นผู้ใหญ่

ดิฐ ศรีนราวัฒน์ (2551: 63) ได้อธิบายว่า ในสังคมส่วนใหญ่ “อายุ” ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการกำหนดระบบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในด้านการใช้ภาษา นอกจากนั้น “อายุ” ยังเป็นเครื่องบ่งชี้รูปแบบการใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างสมาชิก เพราะบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนากำหนดจากอายุของคู่สนทนาด้วยเช่นกัน

หลังจากที่ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาษาและอายุที่นักวิชาการได้อธิบายมาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่านักวิชาการแต่ละท่านต่างมีแนวความคิดที่สอดคล้องกันว่า “อายุ” เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน ซึ่งรูปแบบของการใช้นภาษานั้นจะแตกต่างกันออกไปตามอายุของผู้พูด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า “อายุ” มีอิทธิพลต่อการพูดสลับภาษาด้วยเช่นกัน เนื่องจากการพูดสลับภาษานั้นเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารกันระหว่างสมาชิกที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน

วังนลีลา

ในประเด็นนี้มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาไว้ในอดีต ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสารต่างๆ มีคำอธิบายรายละเอียด ดังนี้

Joos (1961) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวังนลีลา (Style) และต่อมาเขาได้เขียนหนังสือเรื่องหนึ่งชื่อว่า The Five Clocks หมายถึง Five styles ซึ่งเขาได้วิเคราะห์ให้เห็นความแตกต่างของวังนลีลา 5 ระดับในภาษาอังกฤษ โดยเรียงลำดับจากวังนลีลาที่เป็นทางการมากที่สุดไปหาวังนลีลาที่เป็นทางการน้อยที่สุด ดังนี้

1. วังนลีลาตายตัว (Frozen style) คือ รูปแบบของภาษาที่ใช้พูดกับหรือพูดถึงบุคคลที่เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เช่น พระมหากษัตริย์ และใช้ในกาลเทศะที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น ในพิธีทางศาสนา หรือที่เป็นพิธีการมากๆ ในศาล ในที่ประชุมรัฐสภา เป็นต้น ลักษณะของภาษานั้นมีความโดดเด่นที่ความอลังการ ความซับซ้อน และความเป็นภาษาเก่าแก่ที่ใช้กันมาเป็นเวลานานในสังคม

2. วังนลีลาทางการ (Formal style) คือ รูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญ ใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่า และใช้พูดเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้พูดมีความเอาใจจริงเอาใจ เช่น การเขียนบทความวิชาการ การกล่าวสุนทรพจน์ การบันทึกรายงานการประชุม การเขียนจดหมายราชการ ลักษณะของภาษาในวังนลีลานี้ไม่อลังการและตายตัวเท่าวังนลีลาตายตัว แต่ก็มีรูปแบบที่ซับซ้อนและสมบูรณ์ตามกฎไวยากรณ์ของภาษาไทย

3. วังนลีลาหารือ (Consultative style) คือ รูปแบบของภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ การงาน การซื้อขายในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการ ผู้พูดมีความจริงใจน้อยกว่าในวังนลีลาเป็นทางการ แต่ก็มากกว่าในวังนลีลาเป็นกันเอง ลักษณะด้านภาษาของวังนลีลาหารือมี

โครงสร้างที่หลวมกว่าและไม่สมบูรณ์ตามไวยากรณ์ มีการละคำ เช่น ละประธานของประโยค ใช้คำภาษาต่างประเทศ และประโยคซับซ้อนน้อยกว่า

4. วังนลีลาเป็นกันเอง (Casual style) คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตอง เช่น ที่งานเลี้ยง โรงอาหาร สนามเด็กเล่น ฯลฯ ใช้พูดกับบุคคลที่เท่าเทียมกัน หรือคุ้นเคยพอสมควร ผู้พูดจะรู้สึกละบายไม่ตึงเครียด ลักษณะของภาษามีข้อสังเกตได้คือ มีการออกเสียงไม่ชัดเจน มีการกร่อนคำหรือใช้คำย่อ มีการใช้แสดงและคำลงท้าย รูปประโยคไม่ซับซ้อน และมีการละประธานมากกว่าในวังนลีลาหารือ

5. วังนลีลาสนิทสนม (Intimate style) คือรูปแบบการใช้ภาษาที่ใช้พูดเฉพาะกับคนที่สนิทที่สุด เช่น บุคคลในครอบครัว ระหว่างพี่น้อง สามิกรรยา ใช้พูดเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องที่รู้กันอยู่อย่างดีในคู่สนทนา ลักษณะของภาษาอาจแตกต่างจากวังนลีลาเป็นกันเองได้ยาก แต่อาจสังเกตได้จากการกร่อนของคำและประโยค มีการใช้คำย่อ คำเฉพาะกลุ่ม หรือคำสลับสาบานมาก (Joos, 1961 แปลโดยอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545: 76-78)

Labov (1972 อ้างใน ฐาณิตา พินเจริญพันธุ์, 2549: 23) ได้ศึกษาเรื่องของวังนลีลาและได้จำแนกวังนลีลาออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. วังนลีลาการอ่านรายการคำ (Word list) เป็นลีลาการอ่านคำคู่เทียบเสียง (Minimal pair) การอ่านรายการคำเป็นการอ่านออกเสียงทีละคำ และการอ่านคำคู่เทียบเสียงเป็นการอ่านเทียบเสียงระหว่างคำสองคำ ซึ่งมีเสียงต่างกันเสียงเดียวในบริบทที่เหมือนกันทุกประการ

2. วังนลีลาการอ่านข้อความ (Reading style) จัดอยู่ในสถานการณ์ที่ใช้การพูดแบบระวังตัว เช่นเดียวกับสถานการณ์การสัมภาษณ์ แต่จะต้องระวังในเรื่องความเร็วของการอ่าน ลักษณะภาษาที่ใช้จะเป็นทางการมากกว่าการพูดกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว แต่ไม่เป็นทางการเท่ากับการพูดต่อหน้าสาธารณชน

3. วังนลีลาในสถานการณ์การสัมภาษณ์ (Interview situation) ภาษาที่ใช้ในวังนลีลาเรียกว่า “การพูดแบบระวังตัว” (Careful speech) คือลักษณะภาษาที่ใช้จะเป็นทางการมากกว่าการพูดกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว แต่ไม่เป็นทางการเท่ากับการพูดต่อที่ชุมชน

4. วัจนลีลาการพูดในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ(Informal situation) ภาษาที่ใช้ในบริบทนี้เรียกว่า “ภาษากันเอง” (Casual speech) หมายถึงลักษณะการพูดที่ไม่เป็นทางการ เป็นการพูดแบบสบายๆ เช่น ในการสนทนากับเพื่อนสนิท หรือคนในครอบครัว

Trudgill (1992: 72) ได้กล่าวไว้ว่า วัจนลีลาเป็นรูปแบบภาษาที่หลากหลาย ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับบริบทหรือสถานการณ์ในการใช้ภาษา โดยรูปแบบการใช้ภาษาแบบหนึ่งจะต่างจากรูปแบบการใช้ภาษาแบบอื่นๆ และมีความเป็นทางการต่างกัน นอกจากนี้วัจนลีลายังสามารถจัดเรียงลำดับตามระดับความเป็นทางการ จากระดับความเป็นทางการสูงสุดไปยังระดับความเป็นทางการต่ำสุด และเขาได้ยกตัวอย่างในกรณีของภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปแบบการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน โดยสังเกตได้จากการมีคำศัพท์ใช้หลากหลายทั้งที่คำศัพท์เหล่านั้นต่างก็มีความหมายเหมือนกัน เช่น to slumber, to sleep และ to kip เป็นต้น

Holme (1992: 245) ได้อธิบายว่า “วัจนลีลา” เป็นรูปแบบของภาษาที่มีความแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์การใช้ภาษา ผู้ใช้ภาษา สถานที่ใช้ภาษา และคู่สนทนา เป็นต้น ซึ่งเขาได้ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่มีรูปแบบการใช้ภาษาที่แตกต่างกันดังนี้

(a) สถานการณ์ : การสนทนากันระหว่างเพื่อน

“Where were you last night? I rang to see if you wanted to come to the picture?”

(b) สถานการณ์ : ทนายความพูดในศาล

“Could you tell the court where you were on the night of Friday the seventeenth of March?”

(c) สถานการณ์ : การสนทนาระหว่างครูและนักเรียน

“I know some of you went ‘trick-or-treating’ last night and so I thought we might talk a bit today about how you got on. Did you go out last night Jimmy?”

จากตัวอย่างของทั้ง 3 สถานการณ์ที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าผู้พูดในแต่ละสถานการณ์ถามเพื่อต้องการคำตอบจากผู้ฟังแต่รูปแบบของประโยคคำถามมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสถานการณ์ในการใช้ภาษาต่างกัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสถานการณ์ในการใช้ภาษามีอิทธิพลต่อรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกัน

ปราณี กุลละวณิช และคณะ (2540: 40) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัจนลีลาและให้ความเห็นไว้ว่า วัจนลีลาเกิดจากภาษาที่แปรตามกาลเทศะ ซึ่งสามารถจัดเรียงลำดับตามความเป็นทางการ จากรูปแบบความเป็นทางการสูงสุดไปยังรูปแบบที่ไม่มีความเป็นทางการได้

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2545: 74-75) ได้กล่าวว่า วัจนลีลาที่ต่างกันเกิดจากการใช้รูปภาษาที่ต่างกันตามสถานการณ์ ซึ่งสถานการณ์นั้นหมายถึง สภาวะที่เกิดจากปัจจัย 4 ประการรวมกันได้แก่

1. กาลเทศะ (Setting) หมายถึง เวลาและสถานที่ของการพูดหรือการใช้ภาษา เช่น เวลาราชการในห้องประชุม เวลานอกราชการในร้านอาหาร หรือที่บ้านตอนเย็น เป็นต้น ซึ่งกาลเทศะเป็นสิ่งที่ผลกระทบต่อการใช้ภาษาอย่างอัตโนมัติ
2. เรื่องที่พูด (Topic) ผู้พูดมักเลือกใช้ศัพท์ที่มีความเหมาะสมกับเรื่องที่พูด เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การเจรจาทางธุรกิจ ดินฟ้าอากาศ ละครทีวี หรือการกีฬา เป็นต้น
3. ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง (Social relationship between the speaker and the hearer) ผู้พูดมีการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้ฟัง
4. ทัศนคติของผู้พูด (psychological attitude) ผู้พูดมีความรู้สึกและสภาวะจิตใจอย่างไรย่อมมีผลต่อการใช้ภาษาเช่น รู้สึกจริงจัง รู้สึกเป็นกลางๆ รู้สึกเบาสบาย เป็นต้น

Wardhaugh (2010: 47-48) ได้อธิบายเกี่ยวกับวัจนลีลาไว้ว่า สถานการณ์เป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการเลือกรูปแบบของภาษาที่เป็นทางการ (Formal) หรือรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ (Informal) ตัวอย่างเช่น การพูดในพิธีการสำคัญต่างๆ จะใช้รูปแบบภาษาที่เป็นทางการมาก การพูดในที่ชุมชน จะมีการใช้ภาษาที่เป็นทางการน้อยกว่า การพูดกับคนที่รู้จักสนิทสนมจะใช้รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ และในการพูดคุยกับเพื่อนสนิทรูปแบบของภาษาอาจจะมีความเป็นทางการน้อยที่สุดหรือไม่มีความเป็นทางการเลย

จากคำอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับวัจนลีลาของนักวิจัยที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่านักวิจัยส่วนใหญ่มีแนวความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ สถานการณ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรูปแบบของภาษาในการสื่อสาร ซึ่งแต่ละสถานการณ์จะมีความเกี่ยวข้องกับระดับความเป็นทางการที่แตกต่างกัน และจากการศึกษาแนวคิดต่างๆ ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า “วัจนลีลา” คือ รูปแบบของการใช้

ภาษาที่แตกต่างกันโดยมีสถานการณ์ที่มีความเป็นทางการแตกต่างกันเป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้รูปแบบของภาษาเพื่อสื่อสาร

ความเชื่อ

สำหรับประเด็นนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อจากตำราและเอกสารต่างๆ ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่านได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความเชื่อไว้ดังต่อไปนี้

Rokeach (1968: 113) ได้อธิบายความหมายของความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อ หมายถึง ความคิดใดๆของบุคคล ซึ่งบุคคลนั้นอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม แต่ผู้อื่นสามารถรับรู้ถึงความเชื่อของบุคคลนั้นได้จากการกระทำหรือคำพูดที่แสดงออกมา เพราะความเชื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่ชักจูงให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆที่สอดคล้องกับความเชื่อของตน นอกจากนั้นเขายังได้จำแนกประเภทของความเชื่อไว้ 3 ประเภทดังนี้ ประเภทแรกเป็นความเชื่อตามที่เป็นอยู่ ซึ่งความเชื่อนี้เป็นการเชื่อในสิ่งที่เป็นไปตามความจริง เช่น ฉันเชื่อว่าพระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก เป็นต้น ส่วนความเชื่อประเภทที่สอง เป็นความเชื่อเชิงประเมินค่า ซึ่งเป็นความเชื่อที่แฝงความรู้สึกและมีการประเมินค่า เช่น ฉันเชื่อว่าไอศกรีมนี้หวาน สำหรับประเภทที่สาม เป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ เช่น ฉันเชื่อว่าเด็กควรเชื่อฟังผู้ใหญ่ เป็นต้น

จันทร์ศรี นิตยฤกษ์ (ม.ป.ป.: 111) ได้กล่าวไว้ว่า ความเชื่อไม่ว่าจะเกิดจากความรู้สึกหรือการไตร่ตรองด้วยเหตุผลก็ตาม เมื่อเกิดความเชื่อแล้วก็มีมักจะแสดงออกทั้งทางกายคือ การปฏิบัติ และทางวาจาด้วยการพูด เช่น พูดตักเตือนสั่งสอน หรือแจ้งให้ผู้อื่นทราบ เป็นต้น

กิ่งแก้ว อรรถาการ (2519: 93) ได้อธิบายความหมายของความเชื่อไว้ว่า “ความเชื่อ” หมายถึง การเห็นจริงด้วย เห็นจริงตาม โดยการเห็นด้วยนั้นอาจจะเกิดจากความรู้สึก หรือมีการไตร่ตรองด้วยเหตุผลก็ตาม และเขาได้จำแนกประเภทของความเชื่อไว้ 10 ประเภท คือ ความเชื่อเกี่ยวกับบุคคล ความเชื่อสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเรื่องเพศ ความเชื่อเรื่องสุขภาพและสวัสดิภาพ ความเชื่อเรื่องฤกษ์และโชคลาง ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง ความเชื่อเรื่องความฝัน ความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ และความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์

ราชบัณฑิตยสถาน (2524: 42) ได้อธิบายเกี่ยวกับความเชื่อไว้ 2 ลักษณะคือ 1. การยอมรับข้อเสนอข้อใดข้อหนึ่งว่าเป็นจริง ความเชื่ออาจจะมีพื้นฐานจากหลักฐานข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ จากการนิรู้เาเอง หรือจากลักษณะที่ทำให้เกิดความเข้าใจไขว้เขวก็ได้ ซึ่งความเชื่อมีหลายลักษณะ เช่น

ความเชื่อเชิงวิทยาศาสตร์ ความเชื่อมหาย หรือความเชื่อที่แปลกๆ เป็นต้น สำหรับความเชื่อนั้นคนเราสามารถกระทำบางสิ่งด้วยความเชื่อที่ผิดๆ ได้เท่ากับที่ทำด้วยความเชื่อที่ถูกต้อง 2. การยอมรับข้อเสนอข้อใดข้อหนึ่งว่าเป็นจริงโดยที่ยังมิได้พิสูจน์หรือไม่อาจพิสูจน์ได้โดยวิธีการของวิทยาศาสตร์

จิราภรณ์ ภักทรานุภทร (2528: 3-5) ได้กล่าวว่า ความเชื่อ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะกำหนดการแสดงออกของคนในสังคม เมื่อคนเราเชื่อในเรื่องใดย่อมแสดงออกมาทางพฤติกรรมตามความเชื่อของตน ซึ่งความเชื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และปรากฏออกมาในรูปของพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน หรืออาจกล่าวได้ว่าความเชื่อเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตและพัฒนาการของคนในสังคม

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2535: 85) ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความเชื่อว่าเป็นการยอมรับนับถือหรือยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่มีตัวตนหรือไม่ก็ตาม การยอมรับนับถือนี้อาจจะมีหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ หรืออาจจะไม่มีหลักฐานที่นำมาใช้พิสูจน์ให้เห็นจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้นก็ได้

ผาสุก มุทฺธเมธา (2540: 28) ได้กล่าวถึงความเชื่อไว้ว่า “ความเชื่อ” เป็นความรู้สึกของมนุษย์ที่เห็นจริง เห็นตาม ซึ่งเขาได้แบ่งความเชื่อออกเป็น 8 ประเภทได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ ความเชื่อเรื่องความเป็นความตาย ความเชื่อเรื่องการทำนายทายทัก ฤกษ์ ยาม ความเชื่อเรื่องคาถา เครื่องราง เวทมนตร์ไสยศาสตร์ ความเชื่อเรื่องการกสิกรรม ความเชื่อเรื่องครอบครัว ความเชื่อเรื่องยา กลางบ้าน และความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ เป็นต้น

เดือน คำดี (2541: 13) ให้คำอธิบายว่าความเชื่อ คือ พลังชีวิต เพราะมนุษย์กระทำการต่างๆ ไปตามความเชื่อของตนในลักษณะเป็นความมั่นใจ และความไว้วางใจ

อารี ถาวรเศรษฐ์ (2546: 95) ได้กล่าวว่า ความเชื่อมีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิด อีกทั้งการแสดงออกของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ถ้ามีความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ หรือบาปบุญก็มักจะยับยั้งที่จะกระทำการที่จะส่งผลให้ตนไปสู่ภพภูมิที่ลำบากในอนาคต จะมีการทำบุญ บริจาคทาน การบวช และพิธีกรรมอื่นๆ ตามความเชื่อและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ เป็นต้น

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อที่ผ่านมา พบว่านักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ ความเชื่อนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งแสดงออกมาทั้งทางกายและทางวาจา และจากการให้นิยามของความเชื่อของนักวิชาการแต่ละท่าน ผู้วิจัยพอสรุป

เป็นนิยามของการวิจัยนี้ได้ว่า “ความเชื่อ” คือ ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในที่นี้หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยคำที่มีต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยคำและภาษาไทยกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างมีการแสดงความคิดเห็นออกมาด้วยคำพูด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการทบทวนงานวิจัยในประเด็นต่างๆ ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา การสลับภาษาและการปนภาษา ภาษาและอายุ วังคนลีลา และความเชื่อ ซึ่งแสดงรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา

งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะหลายภาษาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเป็นผลงานวิจัยของนักวิจัย 3 ท่าน ได้แก่ (สินหา วังคะฮาด, 2542) ; (โกวิท วัชรินทรานุกร, 2542 และ สุชาดา วัฒนะ, 2549) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สินหา วังคะฮาด (2542) ได้ศึกษาภาษาที่มีใช้ในชุมชนหลายภาษาที่บ้านท่าคอยนาง ตำบลสวาย อำเภอปรังค์กู จังหวัดศรีสะเกษ โดยศึกษาการเลือกภาษาของกลุ่มตัวอย่างที่มีชาติพันธุ์ เพศ และอายุที่ต่างกัน รวมทั้งศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาทั้งการพูด และการฟัง ผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างจาก 3 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ ลาว เขมร และกวย ชาติพันธุ์ละ 20 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง และผู้วิจัยได้แบ่งอายุตามวัยของผู้ใหญ่และเด็ก ผลการศึกษาพบว่าชุมชนแห่งนี้มีภาษาแม่ทั้งสิ้น 6 ภาษา คือ ภาษาลาว ภาษาเขมร ภาษากวย ภาษาไทย ภาษาผู้ไท และภาษาไทยถิ่นเหนือ สำหรับการเลือกภาษาพบว่า ชาติพันธุ์ เพศ และอายุ ไม่มีผลต่อการเลือกภาษา สำหรับความสามารถในการใช้ภาษานั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสามารถในการฟังเข้าใจภาษาต่างชาติพันธุ์มากกว่าการพูด กลุ่มตัวอย่างชาติพันธุ์ลาวสามารถใช้ 2 ภาษามากที่สุด ชาติพันธุ์เขมรสามารถใช้ 3 ภาษามากที่สุด และชาติพันธุ์กวยสามารถใช้ 4 ภาษามากที่สุด และยังพบว่าเพศชายในแต่ละชาติพันธุ์ ในแต่ละกลุ่มอายุสามารถใช้ภาษาได้หลายภาษามากกว่าเพศหญิง ด้านอายุพบว่ากลุ่มผู้ใหญ่ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ แต่ละเพศสามารถใช้ภาษาได้หลายภาษามากกว่ากลุ่มเด็ก

โกวิท วัชรินทรานุกร (2542) ได้ศึกษาภาวะหลายภาษาในชุมชนบ้านชะวิก ตำบลชะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ภาษา การเลือกใช้ภาษา ลักษณะ

และปัจจัยที่ทำให้เกิดการสลับภาษา ใช้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน จาก 3 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ ไทยโคราช เขมร และลาว กลุ่มละ 40 คน เก็บข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ จากนั้นนำเสนอผลแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าประชากรพูดได้ 3 ภาษาขึ้นไปคือ ไทยโคราช ลาว และไทย และส่วนใหญ่ฟังเข้าใจได้ 4 ภาษา คือ ไทยโคราช ลาว ไทย และเขมร โดยขึ้นอยู่กับกลุ่มชาติพันธุ์ เพศ และอายุ ในการเลือกใช้ภาษานั้นจะเลือกใช้ภาษาแม่กับผู้ฟังที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน แต่หากต่างกลุ่มกันก็จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ภาษาของผู้ฟังและแนวทางการใช้ภาษานั้นๆ สำหรับการสลับภาษาพบว่ามี 3 ลักษณะคือ การสลับ 2 ภาษา ซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมากที่สุด การสลับ 3 ภาษา และการสลับ 4 ภาษาเกิดขึ้นน้อยเนื่องจากต้องมีผู้ร่วมสนทนาหลายคนและหลายชาติพันธุ์ ส่วนปัจจัยทำให้เกิดการสลับภาษา คือ กลุ่มชาติพันธุ์ และความสามารถในการใช้ภาษาของกลุ่มสนทนา

สุชาดา วัฒนะ (2549) ได้ศึกษาภาวะหลายภาษาในบ้านสวนใหญ่ ตำบลลำปลายมาศ อำเภอ ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหน้าที่ของภาษาที่มีใช้ในชุมชนบ้านสวนใหญ่ และศึกษาการเลือกใช้ภาษาของประชากรตามตัวแปร ได้แก่ แนวทางการใช้ภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ เพศ และอายุ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าภาษาที่ใช้ในชุมชนมีทั้งหมด 6 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นโคราช ภาษาลาว ภาษาเขมร และภาษาส่วย สำหรับหน้าที่ของภาษามีดังนี้ ภาษาหลักของชุมชนคือภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยโคราช ภาษารองคือภาษาเขมรและภาษาลาว ภาษาราชการคือ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยโคราชและภาษาลาวภาษาสื่อสารในวงกว้างคือ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยโคราช ภาษาลาวและเขมร ภาษากลางคือภาษาไทยโคราช ภาษาเขมร และภาษาลาว ภาษาเฉพาะกลุ่มคือ ภาษาเขมร ภาษาลาว และภาษาไทยโคราช นอกจากนั้นพบว่ากลุ่มชาติพันธุ์เขมรสามารถพูดและฟังภาษาต่างๆ ได้มากที่สุด ตามด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ลาวและกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโคราช สำหรับตัวแปรด้านเพศพบว่าเพศชายสามารถพูดและฟังหลายภาษาได้มากกว่าเพศหญิง ส่วนด้านอายุพบว่ากลุ่มวัยรุ่นมีภาวะหลายภาษาน้อยที่สุด ในขณะที่กลุ่มวัยกลางคนมีภาวะหลายภาษามากที่สุด

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะหลายภาษาที่ผ่านมา ผู้วิจัยสามารถสรุปความได้ว่าในชุมชนที่มีภาวะหลายภาษา สมาชิกของชุมชนหรือสังคมนั้นจะมีความสามารถในการพูด หรือฟังภาษาเข้าใจได้น้อย 2 ภาษาขึ้นไป และการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะใช้ภาษาแม่ในการสื่อสารกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ส่วนในกรณีต่างกลุ่มชาติพันธุ์ก็จะมีทางเลือกใช้ภาษาอื่นในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งการเลือกใช้ภาษาจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ภาษาของผู้ฟังและแนวทางการใช้ภาษา นอกจากนั้นในชุมชนที่มีภาวะหลายภาษาจะมีปรากฏการณ์ทางภาษาลักษณะ

หนึ่งคือ “การสลับภาษา” เกิดขึ้นในชุมชนแห่งนั้น เนื่องจากมีผู้รู้หลายภาษามาอาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน และการสลับภาษาที่เกิดขึ้นอาจเป็นการสลับระหว่าง 2 ภาษาหรือมากกว่าสองภาษาก็ได้

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษาและการปนภาษา

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้มีการจำแนกงานวิจัยที่ได้ศึกษาออกเป็น 2 ประเภทคือ งานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษา และงานวิจัยเกี่ยวกับการปนภาษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษา (Code switching)

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษาในอดีตที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของนักวิจัยหลายท่านดังนี้

รัชฎาพร นาถบุญ (2536) ได้ศึกษาการสับเปลี่ยนภาษาของชาวเชียงใหม่ เพื่อต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือกับภาษาไทยมาตรฐาน และปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งปัจจัยสังคมที่นำมาใช้วิเคราะห์คือ อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รูปแบบความเป็นทางการ กลุ่มชนวนา สถานที่ และหัวข้อสนทนา ซึ่งผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการสลับภาษา ได้แก่ อาชีพ ซึ่งอาชีพนักเรียนนั้นมีการสลับภาษามากที่สุด ส่วนระดับการศึกษาพบว่าผู้มีการศึกษาสูงมีการสลับภาษามากกว่าผู้มีการศึกษาดำ ทางด้านความเป็นทางการ พบว่าสถานการณ์การใช้ภาษาที่เป็นทางการจะมีการสลับภาษามากกว่าสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ ในกรณีของกลุ่มชนวนา พบว่าการสลับภาษาจะเกิดกับกลุ่มชนวนาที่พูดภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าพูดภาษาคำเมือง สำหรับสถานที่พบว่าการสลับภาษาเกิดที่โรงเรียนและ ที่ทำงานมากกว่าที่บ้าน ด้านหัวข้อสนทนา พบว่าหัวข้อเกี่ยวกับชีวิตประจำวันมีการสลับภาษามากที่สุด นอกจากนั้นยังพบว่าปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการสลับภาษามากที่สุด คือ รูปแบบที่เป็นทางการ อาชีพนักเรียน และกลุ่มชนวนาที่พูดภาษาไทยมาตรฐาน ตามลำดับ ส่วนรูปแบบการสลับภาษาที่พบมากที่สุด คือ ระดับคำ รองลงมา คือ ระดับเสียง

บงกช ฐานุดม (2541) ศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของนักศึกษาชาวใต้ เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทางสังคมใดบ้างที่มีผลต่อการสลับภาษา และเพื่อแสดงให้เห็นว่าอนุทินภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลได้ ซึ่งปัจจัยที่ศึกษาคือ เพศ ความสัมพันธ์ของกลุ่มชนวนา สถานที่ และเรื่องที่พูด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันราชภัฏสงขลาที่พูดได้

ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้จำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างกรอก
 อนุทินภาษาจำนวน 2 วัน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า
 กลุ่มตัวอย่างใช้ภาษาไทยถิ่นใต้สูงที่สุดทั้งในวันมาเรียนและวันหยุด รองลงมาคือ ภาษาไทยกลาง
 ภาษาไทยกลางที่มีภาษาไทยถิ่นใต้แทรก และภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีภาษาไทยกลางแทรก ตามลำดับ ซึ่ง
 เมื่อกลุ่มตัวอย่างใช้ภาษาไทยกลางที่มีภาษาไทยถิ่นใต้แทรกรุนแรงนั้นจะเป็นการแทรกของคำมากที่สุด แต่
 เมื่อใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีภาษาไทยกลางแทรกพบว่าเป็นการแทรกรูปแบบของประโยคมากที่สุด
 นอกจากนั้นปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ของคู่สนทนาและสถานที่ที่มีผลต่อการสลับภาษาอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ ซึ่งทั้งสองปัจจัยเป็นตัวแปรร่วมในแนวทางการใช้ภาษาที่มีผลต่อการสลับภาษา ส่วนปัจจัย
 เรื่องที่พูด และเพศ ไม่มีผลต่อการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน

ณัฐรุณ มั่นสาคร (2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรายการ
 วิทยุสำหรับเยาวชน เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษร่วมกันของนักจัดรายการ
 วิทยุ และเพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ผู้ฟังได้รับในการมีส่วนร่วมในรายการวิทยุ โดยศึกษาจากรายการ
 วิทยุที่มีนักจัดรายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในขณะดำเนินรายการจำนวน 2 รายการ ซึ่ง
 รายการแรกได้แก่ Radio No Problem (F.M.88.0 MHz.) และรายการที่สองได้แก่ Channel [V] Radio
 (F.M. 102.5 MHz.) ผลการศึกษาพบว่าสามารถแบ่งประเภทของนักจัดรายการทั้งสองรายการ
 ออกเป็น 4 ประเภท คือ 1.พูดภาษาไทยเป็นภาษาแรก 2. พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก 3. พูด
 ภาษาไทยเป็นภาษาแรกแต่พูดภาษาอังกฤษได้คล่องกว่าภาษาไทย 4. พูดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
 ได้ดีเท่าเทียมกัน สำหรับลักษณะของการสลับภาษานั้นพบ 6 ลักษณะ คือ 1. ใช้ภาษาอังกฤษล้วน
 2. ใช้ภาษาอังกฤษแทรกด้วยภาษาไทย 3. ใช้ภาษาไทยแทรกด้วยภาษาอังกฤษ 4. เรียนการใช้
 ภาษาไทยกับผู้ฟังที่มีส่วนร่วม 5. แก้ไขการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ฟังที่มีส่วนร่วม 6. ใช้ภาษาไทยโดย
 ไม่เคร่งครัดหลักเกณฑ์ภาษา นอกจากนั้นประโยชน์ที่ผู้ฟังได้รับจากการมีส่วนร่วมในรายการพบว่ามี
 2 ลักษณะ คือ ประโยชน์ ด้านความบันเทิง และประโยชน์เพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ

นันทนา อินทมานะ และคณะ (2547) ได้ศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางกับ
 ภาษาไทยถิ่นอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม เพื่อเปรียบเทียบปัจจัย
 ทางสังคมที่สัมพันธ์ต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอีสาน กลุ่มตัวอย่าง
 เป็นนักเรียนชั้น ม.1-ม.6 จำนวน 250 คน โดยแยกตามชั้นและเพศ มีการแจกอนุทินภาษาให้นักเรียน
 คนละ 2 ชุด ทำในวันมาเรียนและวันหยุดเรียน โดยแต่ละวันแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา และกรอก
 ข้อมูลช่วงเวลาละ 1 เหตุการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ (χ^2) ผลการศึกษา
 พบว่าปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น

อีสานในทั้งวันมาเรียนและวันหยุดเรียนมากที่สุดได้แก่ ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา ส่วนปัจจัยด้านสถานที่ เพศของคู่สนทนา หัวข้อสนทนา มีผลต่อการสลับภาษาค่อนข้างน้อย หากพิจารณาการใช้ภาษา พบว่าการสนทนาในครอบครัวจะใช้ภาษาอีสานเป็นส่วนใหญ่ เมื่อสนทนากับครูจะใช้ภาษาไทยกลางเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการสนทนากับบุคคลอื่นจะใช้ทั้งสองภาษาสลับกัน ภาพรวมการใช้ภาษาในวันมาเรียนและวันหยุด พบว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานสูงสุด รองลงมาคือ ภาษาไทยกลาง และมีการสลับภาษาในการสนทนาเกิดขึ้นน้อยที่สุด

อัญชลี ชัยวิเชียร (2550) ได้ศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบสองภาษา เพื่อศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา ข้อมูลแรกเก็บเมื่อนักเรียนเข้าเรียนได้ 1 ปีครึ่ง และข้อมูลที่สองถัดมาอีก 2 ปี จากนักเรียนชาย 3 คน และนักเรียนหญิง 3 คน ผลการวิจัยพบว่า ความถี่ในการสลับเปลี่ยนภาษาพบมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลชุดแรก ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการสลับเปลี่ยนภาษาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าความถี่ของการสลับเปลี่ยนภาษาจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยภายในห้องเรียนมีจำนวนลดลง 50 เปอร์เซ็นต์เมื่อพิจารณาว่าการสลับเปลี่ยนภาษาในระดับคำและกลุ่มคำ นอกจากนั้นพบหน้าที่ของการสลับภาษา 8 ลักษณะ ได้แก่ การเน้นย้ำ การร้องขอ การอธิบาย การเรียกความสนใจ การแสดงความขอบคุณ การถาม การขอโทษ การอุทาน และพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการสลับภาษาคือ ความคุ้นชินของคำ วลี หรือประโยค ความไม่ชำนาญในภาษาอังกฤษ หัวข้อของการสนทนาและผู้ร่วมสนทนา

จารุพรรณ แก่นจันทน์ (2552) ได้ศึกษาการสลับระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี โดยมีการศึกษาการสลับภาษาของครูสอนภาษาอังกฤษ และสังเกตปฏิริยาตอบสนองของนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษารวมทั้งความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อความเข้าใจในบทเรียนที่ครูอธิบายผ่านการสลับภาษา ผลการศึกษาพบว่า ครูสลับจากภาษาอังกฤษไปใช้ภาษาไทยเพื่อควบคุมระเบียบในห้องเรียน กล่าวซ้ำ กระตุ้นการตอบสนองจากนักเรียน แสดงอารมณ์หรือความรู้สึก มอบหมายงาน เป็นต้น สำหรับการสลับจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษก็เพื่อนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน และแสดงตัวอย่างการใช้ภาษา ชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ประเมินความก้าวหน้า และแสดงผลตอบรับ ควบคุมระเบียบในห้องเรียน ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่แสดงปฏิริยาตอบสนองต่อการสอนและการสื่อสารด้วยการสลับภาษาในทางบวก ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้ภาษาอังกฤษที่ง่ายต่อการเข้าใจ และครูยังสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ

และอธิบายชี้ให้นักเรียนเข้าใจ ทั้งครูและนักเรียนต่างเห็นเหมือนกันว่า การใช้ภาษาไทยเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น

หลังจากที่ได้ทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษาที่ผ่านมา ผู้วิจัยสรุปความได้ว่า การสลับภาษาสามารถเกิดขึ้นได้ในชุมชนที่มีผู้รู้หลายภาษาหรืออย่างน้อย 2 ภาษามาอาศัยอยู่ร่วมกัน และเราสามารถพบเห็นปรากฏการณ์การสลับภาษานี้ได้ตามสถานที่ต่างๆ ในชุมชนเช่น วัด โรงเรียน ตลาด หรือสถานที่ราชการ เป็นต้น นอกจากนั้นการสลับภาษายังสามารถเกิดขึ้นได้กับหลายอาชีพ เช่น แพทย์ ครู หนายความ แม่ค้า นักจัดรายการวิทยุ นักแสดง นักเรียน หรืออาชีพอื่นๆ สำหรับปัจจัยทางสังคม เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ ความเป็นทางการ คู่สนทนา สถานที่ และหัวข้อในการสนทนา นั้น พบว่ามีผลต่อการสลับภาษาในแต่ละชุมชนในระดับที่แตกต่างกัน

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการปนภาษา (Code mixing)

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับการปนภาษาในหลายวงการของเมืองไทย ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

ฉันทณี รัชธรรมยิ่ง (2538) ศึกษาการใช้ภาษาของแพทย์: การปนภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปนภาษาไทยและภาษาอังกฤษของอายุรแพทย์ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ระหว่างบุคคลในวงการแพทย์กับบุคคลนอกวงการแพทย์ และศึกษาเปรียบเทียบประเภทของคำศัพท์ที่แพทย์ใช้ระหว่างคำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาและคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั่วไป งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากอายุรแพทย์ทั้งหมด 60 คน ด้วยวิธีบันทึกเทปโดยมิให้กลุ่มตัวอย่างรู้ตัว หลังจากนั้นนำเทปมาถอดเป็นตัวอักษร โดยใช้เกณฑ์ว่าใน 1 บทสนทนาจะต้องประกอบด้วยการสนทนาระหว่างอายุรแพทย์กับบุคคลในวงการแพทย์ และอายุรแพทย์สนทนากับผู้ป่วย นำบทสนทนาของแต่ละกลุ่มมานับจำนวนคำพูดทั้งหมดว่าเป็นคำภาษาอังกฤษทั้งหมดกี่คำ แยกเป็นคำภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาและคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยพบว่าอายุรแพทย์มีการใช้คำภาษาอังกฤษกับบุคคลในวงการแพทย์มากกว่ากับบุคคลนอกวงการแพทย์ และจะใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะสาขามากกว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั่วไป

นภารัฐ ฐิตวัฒนา (2539) ได้ศึกษาการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของอาจารย์ต่างสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบความถี่และรูปแบบการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย และศึกษาพฤติกรรมการปนภาษาของอาจารย์ว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งต่อทัศนคติที่มีต่อ

การปนภาษา โดยกลุ่มประชากรคืออาจารย์จากสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และอาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษและภาษาไทย สาขาวิชาละ 5 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการบันทึกเสียงขณะที่ทำการสอน และสัมภาษณ์ทัศนคติที่มีต่อการปนภาษา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของการปนภาษามีความหลากหลายในการใช้ชนิดของคำ และระดับของการปนภาษา กล่าวคือ สาขาภาษาอังกฤษมีความหลากหลายในการใช้ชนิดของคำมากกว่าสาขาอื่นๆ และระดับการปนมีทั้งในระดับคำ วลี และประโยค นอกจากนั้นสาขาภาษาอังกฤษยังพบว่ามีความถี่ในการปนภาษามากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และสาขาวิชาภาษาไทยมีความถี่ในการปนภาษาน้อยที่สุด ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการปนภาษานั้นพบว่าทัศนคติกับพฤติกรรมไม่จำเป็นต้องมีผลสอดคล้องกันเสมอไป เพราะมีเพียง 8 ใน 15 คนเท่านั้นที่มีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับทัศนคติที่มีต่อ การปนภาษา

สุทธิรา ว่องพานิชเจริญ (2540) ศึกษาการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของนักจัดรายการวิทยุภาคเอฟ เอ็ม ในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาลักษณะของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของนักจัดรายการวิทยุ และมีการเปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของการปนภาษาอังกฤษและลักษณะการสร้างคำ โดยจำแนกตามประเภทของรายการและสถานการณ์ ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกเทปรายการวิทยุขณะออกอากาศ จากกลุ่มตัวอย่าง 280 คน สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า F (F- test) ผลพบว่านักจัดรายการวิทยุใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย 2 ชนิด คือ คำศัพท์เฉพาะและคำศัพท์ทั่วไป โดยแต่ละชนิดจำแนกตามลักษณะการสร้างคำได้ 3 ลักษณะ คือ การตัดคำ การทับศัพท์บางส่วน และการทับศัพท์ และมีการใช้คำศัพท์ทั่วไปมากกว่าคำศัพท์เฉพาะ โดยการใช้การทับศัพท์มากที่สุด สำหรับสถานการณ์การสนทนาคนเดียวนักจัดรายการประเภทเศรษฐกิจใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยมากที่สุด รองลงมาคือ ประเภทความรู้ทั่วไป และประเภทข่าวทั่วไป ส่วนในสถานการณ์การสนทนาสองคน นักจัดรายการประเภทข่าวทั่วไปจะมีการใช้คำปนภาษาอังกฤษมากกว่าประเภทความรู้ทั่วไป นอกจากนั้นยังพบว่านักจัดรายการวิทยุมีการใช้คำปนภาษาอังกฤษชนิดคำศัพท์ทั่วไปมากกว่าคำศัพท์เฉพาะในเกือบทุกประเภทรายการ และใช้คำศัพท์ทั่วไปในจำนวนที่แตกต่างกัน

นารีรัตน์ สมิงแก้ว (2545) ศึกษาเรื่อง การปนภาษาอังกฤษในข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการปนภาษาอังกฤษในข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน เพื่อจำแนกและเปรียบเทียบ คำและวลีภาษาอังกฤษที่ใช้ปนในข่าวบันเทิง และเพื่อศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์ของการปนภาษาอังกฤษ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในข่าวบันเทิง มี 6 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษ หรือการทับศัพท์ การใช้

คำภาษาอังกฤษร่วมกับภาษาไทย การตัดคำและการใช้คำย่อภาษาอังกฤษ การใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษ ควบคู่กับคำอธิบายภาษาไทย การใช้คำเขียนภาษาอังกฤษ และการใช้คำเขียนภาษาอังกฤษควบคู่กับ คำภาษาไทย และคำภาษาอังกฤษสามารถจำแนกประเภทของคำตามหลักไวยากรณ์ได้ 6 ประเภท ได้แก่ นาม กริยา คุณศัพท์ วิเศษณ์ สันธาน และ อุทาน ส่วนวลีพบ 2 ประเภท คือ นามวลี กริยาวลี ลักษณะทางไวยากรณ์ของการปนภาษาอังกฤษ พบว่ามีการนำคำและวลีภาษาอังกฤษมาใช้ โดยผ่าน กระบวนการต่างๆตามไวยากรณ์ของภาษาไทย จากการศึกษาพบว่า การปนภาษาสามารถเกิดขึ้น ได้ ในทุกตำแหน่งในประโยคของภาษาไทย

ธณัฐชา ปรีชาอมรกุล (2548) ได้ศึกษาการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในรายการเพลงทาง โทรทัศน์ไทย เพื่อวิเคราะห์การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยด้านโครงสร้างไวยากรณ์ รวมทั้งหน้าที่ ของการปนภาษาและกระบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษากลุ่มประชากร เก็บข้อมูลจากรายการเพลง OIC และรายการเพลง Five Live ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่เฉพาะเจาะจง โดยการบันทึกเทปรายการละ 7 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในระดับ ของคำมีความหลากหลายในชนิดของคำ ซึ่งชนิดของคำที่มีการปนภาษามากที่สุด คือ คำนาม รองลงมาคือ คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำอุทาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับคำภาษาอังกฤษที่ปนใน ภาษาไทยพบว่า คำที่ปรากฏในบริบทภาษาไทยเป็นคำยืม 2 ประเภท ได้แก่ คำยืมโดยการทับศัพท์ และคำยืมโดยการบัญญัติศัพท์ สำหรับหน้าที่ของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย พบว่ามีหน้าที่ หลัก 2 ประการ คือ หน้าที่ทางปฏิบัตินิยมและหน้าที่ทางสังคม สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางภาษา พบว่าการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเกิดขึ้น อย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงโดยการตัดคำ การเปลี่ยนแปลงโดยการประสมคำในภาษาอังกฤษกับคำในภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงชนิดของคำ การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ การเปลี่ยนแปลงโดยการซ้ำ และ การเปลี่ยนแปลงลำดับของคำ

นภรัตน์ คชสิทธิ์ (2549) ศึกษาการใช้คำปนภาษาอังกฤษในการเขียนข่าวและบทความ ทางการเมืองในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ เพื่อศึกษาลักษณะการปนภาษาอังกฤษ วิธีการประกอบคำ ลักษณะทางไวยากรณ์ และความสัมพันธ์ทางความหมายของคำปนที่ปรากฏในการเขียนข่าวและ บทความทางการเมือง โดยเก็บข้อมูลจากนิตยสาร เช่น มติชนสุดสัปดาห์ เนชั่นสุดสัปดาห์ที่เผยแพร่ ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 520 บทความ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ ใช้เกณฑ์การแบ่งชนิดของคำ และเกณฑ์ทางความหมายในการประกอบคำ เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัย พบว่ามีการใช้คำปนภาษาอังกฤษ 2 ลักษณะคือ เขียนคำภาษาอังกฤษปนในการเขียนภาษาไทยและ เขียนทับศัพท์ภาษาไทย ลักษณะที่ใช้มากที่สุดคือ เขียนคำภาษาอังกฤษแล้วอธิบายเป็นภาษาไทยมี

การใช้วิธีการประกอบคำตามแบบไวยากรณ์ไทย และมีวิธีการลำดับคำในประโยคตามไวยากรณ์ไทย ตามโครงสร้าง ประธาน กริยา กรรม ด้านการประกอบคำเมื่อจำแนกตามเกณฑ์ความหมายแบ่งได้ เป็น 4 ชนิดคือ คำประสม คำประสาน คำซ้อน และคำซ้ำ สำหรับความสัมพันธ์ทางความหมายของคำ ปน มี 3 ลักษณะคือ ลักษณะขยายความ ลักษณะแบบภาคแสดง และลักษณะรวมความโดยใช้ ความหมายประจำรูปและความหมายตามบริบท

ศยามล ไทระญู (2553) ศึกษาเรื่องการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในนิตยสารวัยรุ่น โดย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของคำปนภาษา ลักษณะการสร้างคำของคำปน และศึกษาทัศนคติ ของวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงในการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในนิตยสารวัยรุ่นซึ่งมีการศึกษา ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมคำปนภาษาจากนิตยสารวัยรุ่น a day และผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทางด้านทัศนคติผู้วิจัยมีการใช้ แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน และวิเคราะห์ทัศนคติโดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าคำปนภาษาทั้งหมด 4 ชนิด คือ คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ และคำ สรรพนาม สำหรับลักษณะของการสร้างคำมี 5 ลักษณะคือ การทับศัพท์ การประสมคำ การเติมหน่วย เดิมคำ การตัดคำ และการซ้ำคำ ด้านความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการปนภาษาพบว่ามีระดับ ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตของระดับความเห็นเท่ากับ 2.97 และทางด้าน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.62 นอกจากนี้พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในนิตยสาร ไม่แตกต่างกัน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าการปนภาษาสามารถเกิดขึ้นได้ในหลาย อาชีพเช่นเดียวกับการสลับภาษา นอกจากนั้นการปนภาษาอาจพบทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ดังตัวอย่างงานวิจัยที่อธิบายมาข้างต้น และพบว่านักวิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงการปนภาษาในลักษณะ ต่างๆกัน เช่น รูปแบบของการปนภาษา ระดับของการปนภาษา ลักษณะทางไวยากรณ์ และหน้าที่ของ การปนภาษา เป็นต้น นอกจากนี้พบว่า “การทับศัพท์” เป็นลักษณะการปนภาษารูปแบบหนึ่งที่พบใน หลายงานวิจัยที่ได้ศึกษามา ซึ่งการปนภาษาในลักษณะนี้อาจเนื่องมาจากคำหรือวลีที่นำมาจากภาษา อื่นสามารถสื่อความหมายได้สมบูรณ์และชัดเจนกว่าคำศัพท์ในภาษาของผู้พูด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำศัพท์เฉพาะวงการหรือศัพท์เทคนิคต่างๆ ซึ่งอาจยังบัญญัติศัพท์ใหม่ไม่ทันหรือสื่อความหมายไม่ดี พอ การทับศัพท์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาดังที่ (นารีรัตน์ สมิงแก้ว, 2545: 10) ได้กล่าวไว้ อย่างไรก็ตามการนำคำจากภาษาหนึ่งมาใช้ปนในประโยคของอีกภาษาหนึ่งก็จัดว่าเป็นการสลับภาษา ดังคำกล่าวของ (สุทธิรา ว่องพาณิชย์เจริญ, 2540: 9) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการปนภาษาเป็นการสลับภาษาใน

ระดับคำ ดังนั้นการสลับภาษาในงานวิจัยนี้จึงมีความหมายรวมถึงการปนภาษาซึ่งจัดว่าเป็นการสลับภาษาประเภทหนึ่งเช่นกัน

3. งานวิจัยเกี่ยวกับภาษาและอายุ

อรรถน์ สีหะอำไพ (2530) ศึกษาเรื่องการใช้ภาษาของมัคคุเทศก์: การเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสลับเปลี่ยนภาษาของมัคคุเทศก์ในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในและนอกสังคมมัคคุเทศก์ รวมทั้งในเวลาปฏิบัติหน้าที่เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทางสังคมด้านเพศ อายุ การศึกษาและประสบการณ์มีผลต่อการสลับเปลี่ยนภาษามากน้อยแตกต่างกันอย่างไร ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่ามีการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษน้อยที่สุดในทุกตัวแปรสังคมของสถานการณ์นอกสังคมมัคคุเทศก์ ในขณะที่สถานการณ์ในสังคมมัคคุเทศก์และในขณะปฏิบัติหน้าที่มีการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษจำนวนมาก และพบว่าปัจจัยด้านอายุเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการสลับเปลี่ยนภาษา นอกจากนั้นผลการศึกษายังพบว่ามีการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อต้องการสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงตามความต้องการ เนื่องจากคำภาษาอังกฤษมีความกระชับมากกว่าภาษาไทยและเข้าใจได้ทันที ซึ่งภาษาอังกฤษที่นำมาใช้นั้นเป็นไปตามโครงสร้างภาษาไทย

ศรินยา จิตบรรจง (2545) ได้ศึกษาการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสด อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การแปรลักษณะทางเสียง ศัพท์ และความหมายของคำศัพท์ และเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสด โดยใช้คำศัพท์ที่ภาษาแสดใช้รูปศัพท์ต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาญ้อ จำนวน 275 คำ โดยใช้ผู้บอกภาษาทั้งชายและหญิงจำนวน 18 คน แบ่งเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 ระหว่าง 55-65 ปี ระดับอายุที่ 2 ระหว่าง 35-45 ปี ระดับอายุที่ 3 ระหว่าง 15-25 ปี ผลการศึกษาพบว่าการแปรด้านเสียงของคำศัพท์เป็นการแปรชนิดไม่มีข้อจำกัด การแปรด้านคำศัพท์พบการแปรโดยการใช้อยู่รูปแปรของศัพท์เดิม และการใช้ศัพท์อื่น ส่วนการแปรความหมายมีทั้งความหมายแคบเข้าและความหมายกว้างออกพบในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด สำหรับการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสด พบว่าผู้บอกภาษาในระดับอายุที่ 1 มีการใช้คำศัพท์เดิมมากกว่าระดับอายุอื่นๆ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะมีการนำศัพท์อื่นมาใช้แทนหรือใช้ร่วมกับคำศัพท์เดิมมากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2

ชุลีพร สวยศด (2548) ได้ศึกษาการพูดคำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี เพื่อศึกษา

ลักษณะการปนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 เพื่อเปรียบเทียบจำนวนคำภาษาอังกฤษของนักเรียนต่างระดับชั้นและต่างประเทศ และเพื่อเปรียบเทียบชนิดของคำและความหมายของคำภาษาอังกฤษในภาษาไทยของนักเรียนกับชนิดของคำและความหมายของคำภาษาอังกฤษในภาษาแม่ ผลการวิจัยพบว่าลักษณะการพูดคำปนภาษาอังกฤษของนักเรียนมี 4 ลักษณะ คือ คำทับศัพท์ การย่อหรือตัดคำ คำทับศัพท์ประกอบคำอธิบายภาษาไทย สร้างคำใหม่โดยใช้คำตามแบบไทย และพบว่านักเรียนหญิงพูดจำนวนคำภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนชายในระดับเดียวกัน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความถี่ในการใช้คำภาษาอังกฤษมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรืออาจสรุปได้ว่านักเรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่าหรือมีอายุมากกว่ามีความถี่ในการใช้คำภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า

สุนทรินทร์ แสงงาม (2549) ได้ศึกษาเรื่องการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาໄຊ (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาໄຊตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษาໄຊ โดยแบ่งตัวแปรอายุออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มอายุ 15-25 ปี , 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป โดยผู้วิจัยกำหนดผู้บอกภาษาจำนวน 60 คน จาก 6 หมู่บ้าน และจำแนกเป็น 20 คนต่อหนึ่งกลุ่มอายุ ซึ่งมีทั้งชายและหญิงจำนวนเท่ากัน งานวิจัยนี้ใช้หน่วยบรรดทั้งสิ้น 70 หน่วยบรรด สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคำศัพท์ใช้คำร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ใช้โปรแกรม Praat และโปรแกรม Excel ผลการศึกษาพบว่าทุกกลุ่มอายุและทัศนคติมีการใช้คำศัพท์และระบบวรรณยุกต์ของภาษาໄຊมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพ เมื่อพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยด้านอายุ พบว่ากลุ่มอายุ 15-25 ปี ใช้คำศัพท์ภาษาໄຊน้อยที่สุด ส่วนกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป มีการใช้คำศัพท์ภาษาໄຊมากพอกัน ด้านทัศนคติพบว่ามอิทธิพลต่อการใช้คำศัพท์ภาษาໄຊในกลุ่มอายุ 15-25 ปีเท่านั้น และด้านระบบวรรณยุกต์พบว่าทุกกลุ่มอายุใช้ระบบวรรณยุกต์ของภาษาໄຊเท่ากัน

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า “อายุ” เป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการสลับภาษาในหลายๆ แวดวงการใช้ภาษา (domains) เช่น แวดวงการใช้ภาษาของมักคุเทศก์ นักเรียน ครู แม่ค้า เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ในแวดวงการใช้ภาษาหนึ่งจะมีความถี่ในการสลับภาษาในแต่ละช่วงอายุแตกต่างกัน นอกจากนั้นความถี่ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของแวดวงการใช้ภาษาหนึ่งอาจมีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างจากแวดวงการใช้ภาษาอื่นๆ

4. งานวิจัยเกี่ยวกับวจนลีลา

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับวจนลีลาของนักวิจัย 5 ท่าน ซึ่งในแต่ละงานวิจัยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ตามลำดับดังนี้

Surawan (1975 อ้างใน สุทธิรา ว่องพาณิชย์เจริญ, 2540: 9) ได้ศึกษาการพูดของนักศึกษาไทยในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการแทรกแซงทางภาษาและการแปรทางภาษาเพื่ออธิบาย การแทรกแซงทางภาษาระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษในระดับระบบเสียงและคำ และเพื่อหาปัจจัยของการสลับเปลี่ยนภาษา โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 96 คนโดยใช้แบบสอบถาม การบันทึกเทปการสนทนา และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าการแทรกแซงทางภาษาระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษในระดับเสียงและคำ ด้านระบบเสียงพบว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระและเสียงพยัญชนะให้เข้ากับระบบเสียงของภาษาไทย สำหรับการแทรกแซงในระดับคำพบว่าการปนศัพท์ภาษาอังกฤษ 4 ประเภทคือ การยืมโดยการแปล การยืมแบบทับศัพท์ ยืมโดยการย่อ และคำต้องห้าม ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดการสลับภาษาหรือการปนภาษามี 2 ประเภท คือ ประเภทที่เป็นปัจจัยนอกเหนือภาษาซึ่งประกอบด้วย วจนลีลา คู่สนทนา บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนาและหัวข้อที่พูด ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ ประเภทที่เป็นปัจจัยด้านภาษา เป็นประเภทที่มักใช้คำภาษาอังกฤษเพราะใช้สะดวก เช่น กลุ่มคำจำพวกอาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม หรือชื่อเฉพาะ เป็นต้น

โตชิยูกิ นะกะงะวะ (2541) ได้ศึกษาการแปรตามวจนลีลาของเสียงนาสิกท้ายพยางค์ในภาษาไทยของนักศึกษาญี่ปุ่น เพื่อศึกษาการแปรของเสียงนาสิกท้ายพยางค์ในภาษาไทยของนักศึกษาญี่ปุ่นตามวจนลีลาและระยะเวลาการเรียนรู้ภาษาไทย ตัวแปรภาษาคือเสียง /m/ /n/ /ŋ/ ตัวแปรวจนลีลาที่ศึกษา 3 แบบ เรียงลำดับจากวจนลีลาที่ไม่เป็นทางการจนถึงวจนลีลาที่เป็นทางการมากที่สุดตามลำดับคือ การสนทนา การอ่านบทความ และการอ่านรายการคำ ตัวแปรระยะเวลา 3 ระยะคือ ระยะเวลาการเรียนรู้ภาษาไทย 1ปี- 3ปี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 2-4 มหาวิทยาลัยโอซากาวิชาการต่างประเทศ จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่าเสียงนาสิก /m/ /n/และ /ŋ/ ที่ปรากฏมีรูปแปร 4 รูป คือ /m/ /n/ /ŋ/ และ /ɔ/ เสียงนาสิก /m/ รูปแปร [m] มีความถี่สูงที่สุดในทุกวจนลีลาและในทุกระยะเวลาการศึกษา และมีความถี่เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่ศึกษาภาษาไทย ส่วนเสียงนาสิก /n/ รูปแปร [n] มีความถี่สูงที่สุด รองลงมาคือ [ŋ] ในวจนลีลาการสนทนาและการอ่านบทความ /n/ ปรากฏเป็นรูปแปร [n] มากที่สุด ในวจนลีลาการอ่านรายการคำ /n/ ปรากฏเป็นรูปแปร [ŋ] มากที่สุด

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการเรียนรู้ภาษาไทย รูปแปร [n] มีความถี่สูงที่สุดในทุกระยะเวลาการศึกษา และมีความถี่เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการศึกษา ส่วนเสียงนาสิก /ŋ/ รูปแปร [ŋ] มีความถี่สูงที่สุดในทุกวันเวลาและทุกระยะเวลาการศึกษา และยังพบว่าการแปรของเสียงนาสิก /n/ ในตำแหน่งท้ายพยางค์ในวันเวลาต่างๆ มีความแตกต่างกัน

รังสรรค์ จันต๊ะ (2541) ศึกษาการใช้วันเวลาและธัมมวาทินาของพระสงฆ์ภาคเหนือ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงลักษณะร่วมของโครงสร้าง รูปแบบและการใช้วันเวลาภาษาพระ โดยมีปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนด และศึกษาลักษณะเฉพาะของธัมมวาทินาของพระสงฆ์ 5 รูป ที่ใช้ในการเทศน์ ผลการศึกษาพบว่าภาษาพระมีโครงสร้างทางภาษาที่เป็นแบบแผนเฉพาะ ประกอบกันเป็นหน่วยหน้าที่ของภาษา 2 หน่วย ได้แก่ หน่วยหน้าที่เสริม และหน่วยหน้าที่หลัก และผู้วิจัยยังพบความแตกต่างในการใช้วันเวลาภาษาพระ 5 รูปแบบ ได้แก่ วันเวลาแบบตายตัว แบบเป็นทางการ แบบปริกษาหรือ แบบเป็นกันเอง และแบบสนิทสนม ซึ่งเกิดจากปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนด ได้แก่ คุณสมบัติและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เรื่องหรือเนื้อหาที่พูด และกาลเทศะ สำหรับลักษณะเฉพาะของธัมมวาทินาของพระสงฆ์ทั้ง 5 รูป พบว่าโดยทั่วไปมิได้มุ่งเน้นเพื่อสอนคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งพระแต่ละรูปมีลักษณะการเทศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งผู้ฟังธรรมรู้สึกชื่นชมในการเทศนา

พรพรรณ กลั่นแก้ว (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวันเวลาในงานเขียนของ ปราบดา หยุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวรรณคดีด้านการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้สำนวน และการใช้ภาพพจน์ในงานเขียนของปราบดา หยุ่น โดยศึกษาจากงานเขียน 12 เล่ม ซึ่งผู้วิจัยได้มีวิธีการใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่างานเขียนของปราบดา หยุ่น มีวันเวลา 3 ประเภท คือ วันเวลาหรือ วันเวลาเป็นกันเอง และวันเวลาสนิทสนม ซึ่งมีการใช้คำหลายลักษณะ เช่น การแยกคำ การสร้างคำใหม่ การอธิบายความหมายของคำขึ้นใหม่ ในด้านการใช้ประโยคพบว่า มีการใช้ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน ในด้านการใช้สำนวน มีหลายลักษณะเช่น การใช้สำนวนเก่า การใช้สำนวนใหม่ การใช้การบรรยายความแทนการสรุปคำ และในด้านการใช้ภาพพจน์ มีหลายลักษณะ เช่น การใช้อุปมา การใช้อุปลักษณ์ การใช้อาวตัพพาคย์

ฐานิตา พิณเจริญพันธุ์ (2549) ศึกษาเปรียบเทียบการแปรตามวันเวลาของการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาอังกฤษระหว่างผู้พูด 3 กลุ่ม เพื่อศึกษา 1) ความสามารถในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำต้นพยางค์ในภาษาอังกฤษตามวันเวลา ได้แก่ คู่เทียบเสียง รายการคำ และประโยค

ของกลุ่มตัวอย่าง ชาวเขมร ชาวไทย และชาวลาว 2) กลยุทธ์ที่ใช้ในการออกเสียง 3) ความสามารถในการออกเสียงของเพศชายและเพศหญิง 4) ทักษะการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาษาอังกฤษ 5) ทักษะการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อภาษาอังกฤษ 6) อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีต่อการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาโทจำนวน 30 คน ผลวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างชาวเขมรมีความสามารถในการออกเสียงมากที่สุดและสามารถออกเสียงได้ตามมาตรฐานในวันถัดมาที่เป็นทางการมากที่สุด 2) มีการใช้กลยุทธ์แบบแทนที่เสียงมากที่สุดส่วนน้อยที่สุดคือแบบเพิ่มเสียง และพบว่าการใช้กลยุทธ์ในวันถัดมาแบบประโยชน์มากที่สุด และส่วนน้อยที่สุดคือ แบบคู่เทียบเสียง 3) เพศชายสามารถออกเสียงได้มากกว่าเพศหญิงในทุกวันถัดมา 4) กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มมีทักษะที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ 5) เพศหญิงมีทักษะที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษมากกว่าเพศชาย 6) ภาษาแม่มีอิทธิพลต่อการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆดังที่ได้อธิบายมา ผู้วิจัยพบว่านักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับวันถัดมาทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน โดยมีการศึกษาตัวแปรที่แตกต่างกันไป ซึ่งงานวิจัยเกี่ยวกับวันถัดมาในภาษาพูดส่วนใหญ่พบว่าปัจจัยทางสังคมคือ ระดับความเป็นทางการของสถานการณ์การใช้ภาษาจะมีผลต่อการเลือกรูปแบบของภาษาในการสื่อสาร

5. งานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อ (Belief)

ประเด็นนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อที่มีผลต่อพฤติกรรมทั่วไป และงานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อที่มีผลต่อการสลับภาษา ซึ่งอธิบายรายละเอียดต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้

สุชาติพงษ์ สว่างผล (2543) ได้ศึกษาความเชื่อของชาวไทยคำที่อาศัยอยู่ตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อรวบรวมความเชื่อของชาวไทยคำและนำมาจัดหมวดหมู่ตามลักษณะเชิงคติชนวิทยา จากนั้นวิเคราะห์ภูมิปัญญาชาวบ้านรวมทั้งบทบาทหน้าที่ของความเชื่อแต่ละหมวดหมู่ ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้การบันทึกเสียงและแบบสัมภาษณ์คำพูดของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อ ซึ่งความเชื่อแบ่งออกเป็น 11 หมวด แต่หมวดที่สามารถรวบรวมได้มากที่สุดมี 3 หมวดคือ ความเชื่อเกี่ยวกับการเจ็บป่วย ความเชื่อเกี่ยวกับความปลอดภัย และความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของหญิงขณะตั้งครรภ์ ผลการวิเคราะห์พบว่าความเชื่อของชาวไทยคำนั้นมีบทบาทในการกำหนดรูปแบบการดูแลสุขภาพของชาวไทยคำทั่วไป และสุขภาพของหญิงขณะตั้งครรภ์ กล่าวคือ ความเชื่อมีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมปฏิบัติตัว และพฤติกรรมการบริโภคของชาวไทยคำ นอกจากนั้นความเชื่อของชาวไทยคำยังมีอิทธิพลต่อระบบความคิดเรื่องการเจ็บป่วย

การแก้ปัญหาให้กับกลุ่มชน การจัดระเบียบสังคม รวมทั้งก่อให้เกิดพลังใจสร้างความสามัคคีในกลุ่มชาวไทยด้วยเช่นกัน

บุญมี ปาริชาติธนกุล (2546) ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีในพิธีกรรมของชาวไทยโซ่ง บ้านไผ่หูช้าง ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องผีและพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับผีของชาวไทยโซ่ง และศึกษาอิทธิพลของความเชื่อเรื่องผีในพิธีกรรมที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของชาวไทยโซ่ง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการเข้าร่วมสังเกตการณ์ ศึกษาจากเหตุการณ์จริง และการสัมภาษณ์ชาวไทยโซ่ง หมอผี ผู้นำชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านไผ่หูช้างหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม รวมทั้งมีการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ซึ่งผลของการศึกษาวิจัย พบว่าชาวไทยโซ่งมีความเชื่อในเรื่องการนับถือผีบรรพบุรุษ ดังนั้นชาวไทยโซ่งจึงมีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เกี่ยวกับความเชื่ออย่างเคร่งครัด โดยมีความเชื่อว่าการปฏิบัติพิธีกรรมเกี่ยวกับการนับถือผีเป็นสิ่งที่ดีงาม เพราะแสดงออกถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และเป็นสิริมงคลแก่ผู้ปฏิบัติ ดังนั้นชาวไทยโซ่งจึงมีการยึดถือปฏิบัติเป็นประเพณีสืบต่อกันมา

Tayjasanant (2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสลับภาษาของครูที่สอนในมหาวิทยาลัยของประเทศไทยและประเทศภูฏาน เพื่อศึกษารูปแบบการใช้ภาษาของครูในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นในเรื่องการสลับภาษา รวมทั้งศึกษาความเชื่อของครูที่มีต่อการสลับภาษาในชั้นเรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 4 คน สำหรับเครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ การบันทึกเสียงและวิธีการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยบันทึกเสียงในระหว่างที่มีการสอนในชั้นเรียน และมีการใช้วิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการสลับภาษา และนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าครูชาวไทยและครูชาวภูฏานมีรูปแบบการใช้ภาษาในชั้นเรียนที่คล้ายคลึงกัน ในด้านการสลับภาษาพบว่าครูไทยมีการสลับภาษาในชั้นเรียนมากกว่าครูชาวภูฏาน ซึ่งสามารถจำแนกได้ 3 ประเภทคือการสลับภาษาระดับคำหรือวลี การสลับภาษาภายในประโยค และการสลับภาษาระหว่างประโยค สำหรับวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาของครูชาวไทยและครูชาวภูฏาน พบว่ามีวัตถุประสงค์ทางด้านการสอนและด้านสังคม ด้านความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาพบว่าส่วนใหญ่ครูมีความเชื่อเหมือนกันว่าควรมีการสลับภาษาในชั้นเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจภาษาอังกฤษมากขึ้นเนื่องจากนักเรียนมีความรู้พื้นฐานต่างกันซึ่งความเชื่อของครูไทยและครูชาวภูฏานที่มีต่อการสลับภาษานั้นสอดคล้องกับการใช้ภาษาจริงในชั้นเรียน

Tien (2013) ได้ศึกษาการสลับภาษาของครูที่สอนในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้วัน เพื่อศึกษาว่าการใช้เพียงหนึ่งภาษาหรือหลายภาษาที่จะสามารถทำให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในงานวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยที่สอนด้านภาษาและการสื่อสาร จำนวน 76 คน ซึ่งสามารถพูดได้สองภาษาคือ แมนดารินและภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการบันทึกเสียงในขณะที่ผู้วิจัยทำการสอนในชั้นเรียนของตนเองตามปกติเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ต่อเนื่องกัน โดยบันทึกเสียงสัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 3 ชั่วโมง จากนั้นนำมาถอดถอดเสียง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีการสอนแบบย้อนคิดทบทวนเพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ ลักษณะการใช้ภาษาของผู้วิจัยในชั้นเรียนที่ผ่านมา ผลการศึกษาพบว่าผู้วิจัยมีการใช้ภาษาแมนดาริน สลับกับการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นจาก 6% - 30 % ของการใช้ภาษาในห้องเรียน และยังพบว่า การสลับภาษาของผู้วิจัยช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและกล้าแสดงออกในการเรียนภาษาอังกฤษ มากกว่าการใช้เพียงภาษาอังกฤษเท่านั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการสลับภาษาระหว่าง ภาษาอังกฤษและภาษาแมนดารินระหว่างการสอนในชั้นเรียนมีบทบาทหลายด้านที่ช่วยให้การสอน ประสบผลสำเร็จ เช่น เพื่ออธิบายคำศัพท์ เพื่อเน้นย้ำ เพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับความเชื่อที่อธิบายมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าความ เชื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลนั้นสามารถแสดงให้ผู้อื่นรับรู้ถึงความเชื่อได้ด้วยการกระทำหรือคำพูด ซึ่งการกระทำและคำพูดที่แสดงออกมานั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของ บุคคลนั้น เหมือนดังที่ (จันทร์ศรี นิตยฤกษ์, ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อเกิดความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วก็จะแสดงออกทั้งทางกายคือ การปฏิบัติ และทางวาจาด้วยการพูด เช่น พูดตักเตือน สั่งสอน หรือแจ้งให้ผู้อื่นทราบ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปในบทนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นต่างๆดังที่ได้อธิบายมาข้างต้น เช่น ประวัติ ความเป็นมาของชาวไทยและข้อมูลทั่วไปของตำบลสระพัฒนา แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา การสลับภาษาและการปนภาษา วจนลีลา และความเชื่อ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่มีผู้ศึกษาไว้ในอดีต เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะหลายภาษา การสลับภาษาและการปนภาษา วจนลีลา และความเชื่อ ซึ่งจากการศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัย ต่างๆที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยทราบว่ามิจานวิจัยที่เกี่ยวกับการสลับภาษาในประเทศไทยไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษาของชาวไทยคำนั้นยังมีอยู่น้อย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการสลับภาษาของชาวไทยคำในสังคมไทยดังที่อธิบายไว้ในบทที่ 1

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

หากพิจารณาประเภทของการวิจัยโดยใช้ลักษณะของข้อมูลเป็นเกณฑ์สามารถจำแนกได้ 2 ประเภทคือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งเป็นการศึกษาในเชิงกว้าง มีการใช้เครื่องมือที่มีมาตรฐานในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเน้นตัวเลขเป็นสำคัญ และมีการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์โดยการตั้งสมมติฐานที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้า นอกจากนั้นยังใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายหรือทำนายปรากฏการณ์ต่างๆ สำหรับการสรุปผลและนำเสนอผลการวิจัยจะใช้ตัวเลขเพื่อยืนยันปริมาณมากขึ้น ในขณะที่การวิจัยอีกหนึ่งประเภทคือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นการศึกษาในเชิงลึก มีการหารายละเอียดต่างๆ ในการเก็บข้อมูลอย่างเจาะลึกและครอบคลุมหลายด้านด้วยวิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีจำนวนน้อย โดยมุ่งอธิบายและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมมนุษย์จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง ซึ่งลักษณะของข้อมูลเป็นคำพูดบรรยายเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งไม่เน้นตัวเลขทางด้านสถิติ นอกจากนั้นข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาจะมีการจัดทำให้เป็นระบบ มีการวิเคราะห์ตีความ และสรุปผลการวิจัยเป็นรายบุคคล สำหรับวิธีการนำเสนอผลการวิจัยจะใช้วิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Leedy and Ormrod, 2001: 101-103)

จากที่อธิบายมาข้างต้นจึงกล่าวได้ว่าการวิจัยเรื่อง “การสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ วิธดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งวิธีการสรุปและนำเสนอผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ อย่างไรก็ตามในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความถี่ในการสลับภาษา ผู้วิจัยก็มีการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ ซึ่งจะได้อธิบายในลำดับต่อไป สำหรับวิธีการวิจัยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกประชากรซึ่งเป็นชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เนื่องจากตำบลสระพัฒนาเป็นชุมชนที่มีชาวไทดำจำนวนมากอาศัยอยู่ร่วมกับคน

ไทยในสังคมมาเป็นเวลานาน นอกจากนั้นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ของชาวไทดำในชุมชนแห่งนี้ยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของชาวไทดำแบบดั้งเดิม

กลุ่มตัวอย่าง

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีหลายรูปแบบ โดยวิธีการคัดเลือกในแต่ละรูปแบบนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกัน (Cohen and Manion, 1998: 87-89) ได้จำแนกวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Samples)

ใช้วิธีการสุ่มเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่คำนึงถึงความน่าจะเป็น โดยสมาชิกแต่ละหน่วยของประชากรมีโอกาสที่จะถูกเลือกเท่าๆ กัน ซึ่งวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ได้แก่ การสุ่มอย่างง่าย การสุ่มอย่างเป็นระบบ การสุ่มแบบแบ่งชั้น การสุ่มแบบเป็นกลุ่ม และการสุ่มเป็นขั้นตอน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability samples)

เป็นวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มโดยไม่คำนึงถึงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเลือกมานั้นจะมีความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่จะได้รับการเลือกนั้นมากหรือน้อยเท่าใด ซึ่งโอกาสที่แต่ละหน่วยของประชากรที่จะได้รับเลือกนั้นนั้นไม่เท่ากัน เนื่องจากเป็นวิธีการเลือกตัวอย่างที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดหรือตัดสินใจด้วยตนเองตามกฎเกณฑ์หรือวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นสำคัญ ซึ่งวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การสุ่มแบบมีมติ การสุ่มแบบลูกโซ่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพูดสลับภาษาในชีวิตประจำวันของชาวไทดำ โดยมีการศึกษาตัวแปรด้านอายุและวันลีลาพร้อมด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการกำหนดเกณฑ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างชาวไทดำทั้งหมดจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ และวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยนั้นสอดคล้องกับคำกล่าวของ (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ นัตรารณ, 2553: 234) ซึ่ง

ได้กล่าวไว้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพมีการใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) สำหรับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก สำหรับเกณฑ์ต่างๆ ที่ผู้วิจัยใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์ในการพิจารณาด้านอายุ (Age)

ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีช่วงอายุห่างกัน 10 ปี เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของการใช้ภาษาที่ชัดเจน โดยช่วงอายุวัยรุ่นคือ อายุระหว่าง 15-25 ปี ช่วงวัยกลางคนคือ อายุระหว่าง 35-45 ปี และช่วงวัยสูงอายุคือ อายุระหว่าง 55-65 ปี ขึ้นไป

2. เกณฑ์ในการพิจารณาด้านวันลีลา (Style)

สำหรับเกณฑ์ในการจำแนกรูปแบบของวันลีลา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ (Joos, 1961) โดยจำแนกวันลีลาออกเป็น 3 รูปแบบคือ วันลีลาทางการ (Formal style) วันลีลาหารือ (Consultative style) และวันลีลาสนิทสนม (Intimate style) และสืบเนื่องจากวันลีลา (Style) มีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นทางการ (Formality) ของการใช้ภาษาในแต่ละสถานการณ์ที่ต่างกั นเหมือนดังคำกล่าวของ (Trudgill, 1992: 72) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการกำหนดสถานการณ์ในการใช้ภาษาตามสถานที่ที่มีระดับความเป็นทางการแตกต่างกันคือ บ้าน ร้านค้า และ โรงเรียนเพื่อใช้เป็นตัวแทนของแต่ละวันลีลาคือ โรงเรียนเป็นตัวแทนของวันลีลาทางการ ร้านค้าเป็นตัวแทนของวันลีลาหารือ และบ้านเป็นตัวแทนของวันลีลาสนิทสนม โดยผู้วิจัยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างชาวไทยคำทั้งหมด 9 คน และแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ตามสถานที่ดังนี้

2.1 บ้าน คัดเลือกชาวไทยคำจำนวน 3 คน จากหนึ่งครอบครัวโดยที่สมาชิกของครอบครัวมีช่วงอายุแตกต่างกัน 3 ช่วงอายุ คือ วัยรุ่น วัยกลางคน และวัยสูงอายุ

2.2 ร้านค้า คัดเลือกแม่ค้าชาวไทยคำที่ขายอาหารอยู่ในชุมชนชาวไทยคำจำนวน 3 คน ซึ่งแม่ค้าทั้ง 3 คนมีช่วงอายุแตกต่างกัน 3 ช่วงอายุ คือ วัยรุ่น วัยกลางคน และวัยสูงอายุ โดยเหตุผลที่ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแม่ค้าขายอาหาร เนื่องจากแม่ค้ามีโอกาสในการสนทนากับลูกค้าที่มาซื้ออาหารจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งลูกค้าที่เป็นคนไทยและคนไทคำ ดังนั้นจึงทำให้เห็นสถานการณ์ของการใช้ภาษาระหว่างแม่ค้าและลูกค้าได้ชัดเจนมากกว่าร้านค้าประเภทอื่นๆ

2.3 โรงเรียน คัดเลือกครูชาวไทยที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 3 คน ซึ่งครูมีช่วงอายุแตกต่างกัน 3 ช่วงอายุ คือ วัยรุ่น วัยกลางคน และวัยสูงอายุ เหตุผลที่ผู้วิจัยคัดเลือกครูที่สอนในระดับอนุบาล เนื่องจากครูมีโอกาสนในการสนทนาพูดคุยกับผู้ปกครองที่มารับและส่งนักเรียนที่โรงเรียนมากกว่าครูที่สอนในระดับอื่นๆ

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

สำหรับวิธีการวิจัยทางภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistics) นั้น (Stockwell, 2007: 3) ได้จำแนกรูปแบบของวิธีวิจัยออกเป็น 3 ประเภท โดยประเภทแรกคือ การรายงานข้อมูล (Self-report) ซึ่งประกอบด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการทดสอบ (Test) เป็นต้น สำหรับประเภทที่สองคือ การสังเกตการณ์ (Covert observation) หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ในเหตุการณ์ต่างๆ และวิธีการวิจัยประเภทที่สามคือ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling method) ที่ใช้ในการวิจัย เช่น การสุ่มตัวอย่างแบบต่างๆ

ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือได้หลายประเภท สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการเลือกใช้เครื่องมือโดยใช้แนวคิดของ Stockwell ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นคือ การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ สืบเนื่องจากข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษานั้นเป็นลักษณะของคำพูดในการสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการบันทึกเสียงร่วมกับวิธีการสังเกตการณ์ อีกทั้งผู้วิจัยมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษา ซึ่งข้อมูลต่างๆที่ได้มาโดยการใช้เครื่องมือดังกล่าวจัดเป็นข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพเหมือนดังที่ (จรัสวิไล จรุงโรจน์, 2554: 3) ได้กล่าวไว้ว่า ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นคุณลักษณะต่างๆที่ไม่ใช่ตัวเลข เช่น ความคิดเห็นของคนที่เราไปสัมภาษณ์ หรือรูปแบบพฤติกรรมของกลุ่มคนที่เราไปเฝ้าสังเกตการณ์ เป็นต้น

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตการณ์พร้อมทั้งบันทึกเสียง และวิธีการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ ซึ่งลำดับขั้นตอนในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์พร้อมทั้งบันทึกเสียงกลุ่มตัวอย่างที่ละกลุ่มตามสถานที่คือ บ้าน ร้านค้า และโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติต่างๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังที่อธิบายมาข้างต้น จากนั้นทำการติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างชาวไทดำทั้งหมดเพื่อนัดหมายวันและเวลาในการบันทึกเสียง ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจก่อนทำการบันทึกเสียง และเมื่อถึงวันและเวลาที่นัดหมายไว้ ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเสียงการสนทนาของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนเป็นจำนวน 2 ครั้ง โดยบันทึกเสียงครั้งละ 1 ชั่วโมง และในระหว่างช่วงเวลาที่มีการบันทึกเสียงการสนทนาของกลุ่มตัวอย่างในสถานการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยได้อยู่บริเวณโดยรอบเพื่อสังเกตพฤติกรรมต่างๆ รวมทั้งการแสดงออกด้านอารมณ์ ความรู้สึก และน้ำเสียงที่ใช้ในการสนทนาของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน หลังจากที่ได้ทำการบันทึกเสียงการสนทนาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาถอดถอดเสียง (Transcribe) เป็นคำพูดโดยใช้ภาษาไทย และจำแนกข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามสถานที่ของการเก็บข้อมูล

ส่วนที่ 2 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษามีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้ติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งเพื่อทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาเป็นรายบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้คำถามในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 12 ข้อ โดยคำถามแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. คำถามที่ใช้เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองในการสัมภาษณ์จำนวน 7 ข้อ มีดังนี้
 - 1.1. คุณเริ่มพูดภาษาไทยคำตั้งแต่เมื่อไหร่
 - 1.2. นอกจากภาษาไทยคำแล้ว คุณพูดภาษาอื่นบ้างหรือไม่ในชีวิตประจำวัน
 - 1.3. คุณจะพูดภาษาไทยกลางเมื่อสื่อสารกับใคร
 - 1.4. คุณจะพูดภาษาไทยคำเมื่อสื่อสารกับใคร
 - 1.5. สถานที่ใดบ้างที่คุณสื่อสารด้วยภาษาไทยคำ
 - 1.6. สถานที่ใดบ้างที่คุณสื่อสารด้วยภาษาไทยกลาง
 - 1.7. ในการพูดครั้งหนึ่งคุณมีการพูดสลับภาษาระหว่างภาษาไทยคำและภาษาไทยกลางบ้างหรือไม่
2. คำถามเกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาจำนวน 5 ข้อ มีดังนี้
 - 2.1. ถ้าคุณพบคนไทดำที่เป็นวัยรุ่น คุณคิดว่าควรใช้ภาษาใดในการสื่อสาร
 - 2.2. ถ้าคุณพบคนไทดำที่เป็นคนสูงอายุ คุณคิดว่าควรใช้ภาษาใดในการสื่อสาร

2.3. หากคุณสื่อสารกับคนไทยที่สามารถฟังภาษาไทยคำเข้าใจ คุณคิดว่าควรใช้ภาษาใดในการสื่อสาร

2.4. ในการสนทนาครั้งหนึ่งนั้น คุณคิดว่ามีการพูดสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์ใด

2.5. คุณคิดว่าการสื่อสารในชีวิตประจำวันควรมีการสลับภาษาหรือไม่

ซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่าง

อย่างไรก็ตามในระหว่างที่มีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลต่างๆของกลุ่มตัวอย่างไว้ในสมุดบันทึก ต่อมาผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการบันทึกเสียงกลุ่มตัวอย่างมาถอดถอดเสียงเป็นคำพูดโดยใช้ภาษาไทยเช่นเดียวกับข้อมูลในส่วนที่ 1 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในส่วนที่ 1 และข้อมูลในส่วนที่ 2 ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาจำนวน 5 ข้อ มาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้ง 2 ส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาเชิงวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ประเภทของการสลับภาษา วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา และความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริง อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้มีการนับความถี่ในการสลับภาษาและคิดเป็นค่าร้อยละเพื่อเปรียบเทียบความถี่ในการสลับภาษาในแต่ละสถานที่ นอกจากนั้นยังมีการเปรียบเทียบความถี่ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นจึงมีการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยเช่นกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าการวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณร่วมกัน ซึ่งลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. การถอดถอดเสียงเป็นคำพูดโดยใช้ภาษาไทย (Transcribing) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาทำการถอดถอดเสียงเป็นคำพูดโดยใช้ภาษาไทย

2. การจัดการข้อมูล (Data Managing) นำข้อมูลที่ถ่ายทอดเสียงเป็นคำพูดโดยใช้ภาษาไทยทั้งหมดมาจำแนกเป็นกลุ่มตามสถานที่คือ บ้าน ร้านค้า และโรงเรียน และข้อมูลในแต่ละกลุ่มผู้วิจัยมีการจำแนกตามช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างคือ วัยรุ่น วัยกลางคน และวัยสูงอายุ

3. การลงรหัสข้อมูล (Coding) กำหนดชื่อเรียกประเภทหรือกลุ่มต่างๆของข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysing) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ คือ ประเภทของการสลับภาษา วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา อีกทั้งความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งทฤษฎีและเกณฑ์ต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นจะได้อธิบายในลำดับต่อไป

5. การนำเสนอข้อมูล (Presenting) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของการสลับภาษา และวัตถุประสงค์ในการสลับภาษา ผู้วิจัยมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางและมีการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างสถานการณ์ต่างๆ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางและแผนภูมิวงกลม ซึ่งมีการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์เช่นกัน นอกจากนี้ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างคำพูดแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษา

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษาไว้ในอดีตมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์ในการวิเคราะห์ประเภทของการสลับภาษา (Types of Code switching)

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับเกณฑ์ในการวิเคราะห์ประเภทของการสลับภาษาของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีของ (Sankoff and Poplack, 1981) มาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่ง Sankoff and Poplack ได้จำแนกการสลับภาษาไว้ 3 ประเภท ดังตัวอย่างของการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยคำและภาษาไทยกลางต่อไปนี้

1.1 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี (Tag switching)

ตัวอย่าง สถานการณ์ระหว่างครูและนักเรียน

ครู เสนอแบบฝึกหัดมาให้ทำเอาด้วย แล้วก็มีหนังสือให้ทำอ่านเป็น
แบบฝึกหัดคือพาสายไฟนี้แหละให้ทำอ่านด้วยเล
(เห็นมีหนังสือแบบฝึกหัดมาด้วย แล้วก็มีหนังสือแบบฝึกอ่าน
เหมือนแบบฝึกอ่านภาษาไทยนี่แหละ อ่านด้วยนะ)

นักเรียน ครูมันคืออะไรนี่

ครู อย่า อย่า อย่า

ครู โตก่อนเป๊ยะมั่วที่เขาเมา
(ตัวก็เป๊ยะแล้วยังจะมาจับตัวคนอื่นเขาอีก)

นักเรียน เป๊ยะอะไรดู

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าครูมีการสื่อสารด้วยภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ
“อย่า อย่า อย่า ” ซึ่งจัดว่าเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

1.2 การสลับภาษาภายในประโยค (Intra-sentential switching)

ตัวอย่าง สถานการณ์ระหว่างแม่ค้าและลูกค้า

แม่ค้า เสาไม้กันไปแล้ว สามถุงเล้งดั่งเม็ด
(ใส่ด้วยกันไปเลยนะ สามถุงนะทั้งหมด)

ลูกค้า เอาดั่งไปกินแม่นะหรือไม่กิน

เด็ก ไม่กิน

แม่ค้า เฮยบู๊ตและดั่งปี่ร้อยหนึ่ง
(เฮ้ยบุตรแลกเหรียญร้อยหนึ่ง)

ลูกค้า แลกแล้วเอาเบงค์ร้อยใส่ให้ด้วยนะ

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า “แม่ค้า” มีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยภายใน
ประโยคเดียวกันคือ “เฮยบู๊ตและดั่งปี่ร้อยหนึ่ง” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยคือ “เฮ้ยบุตรแลกเหรียญร้อย
หนึ่ง” ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

1.3 การสลับภาษาระหว่างประโยค (Inter-sentential switching)

ตัวอย่าง สถานการณ์ในครอบครัว

เจน	ยาเสาเอ็กวี่แกนีก่อปอ (อย่าใส่เยอะซี แค่นี้ก็พอ)
ฝ่าย	ผัดกระเพราใส่เยอะๆจะได้ร่อย
ฟิล์ม	อะไรนินทาคนอื่นเหอ
เจน	ลคโคเล่เฮรตของไครวะสีแดงเนียเฮีย (เฮียรตของไคร รตของไครวะสีแดงเนียเฮีย)
ตาล	บับแกหย่านเซาเลี้ยวเกว้อ (บับแตรกลั้วว่ารตเขาจะเลี้ยวมาละซี)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า “เจน” ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวช่วงวัยกลางคนมีการสื่อสารด้วยภาษาไทยดำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “รตของไครวะสีแดงเนียเฮีย” ซึ่งจัดว่าเป็นการสลับภาษา ระหว่างประโยค

2. เกณฑ์ในการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา (Function of Code switching)

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีของ Crystal (2006) มาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา ซึ่ง Crystal ได้จำแนกวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาไว้ 3 ประเภท ดังตัวอย่างการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยดำและภาษาไทยกลาง ดังนี้

2.1 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

ตัวอย่าง สถานการณ์ระหว่างแม่ค้าและลูกค้า

น้อง	สาวกูม็กไวสามสี่มื่อ (ป้าสาวของฉันหมักหมูไว้ 3-4 วัน)
แม่ค้า	หมูซันนิเล่ ผักชีกะไ่ฮังเง้พิกไ้ฮะหอม (หมูสับนั้นต้องใส่ผักชีกับอะไรนะ อ้อพริกไทยถึงจะหอม)
น้อง	ผักชี กระเทียมตำหรือยังอะ
แม่ค้า	เออ

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า “แม่ค้า” มีการสื่อสารด้วยภาษาไทยดำและสลับไปใช้ภาษาไทย คือ “ผักชี” เนื่องจากในภาษาไทยดำไม่มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อผักชี ดังนั้น “แม่ค้า” จึงมีการสลับไปใช้ ภาษาไทยเพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

2.2 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ตัวอย่าง สถานการณ์ระหว่างครูและนักเรียน

ผู้ปกครอง เสอาทิดไปหยุดไถ่
(เสารักกับอาทิดไปอยู่ที่ไรทางโน้น)

ครู เออแล้วมันก่อนนอนฮันเลาะ
(อ้อแล้วกินนอนที่นั่นเลยหรอ)

ผู้ปกครอง ต้า
(กลับมา)

ครู **ที่ไร่ปลูกอะไรลูก ที่ไร่ปลูกอะไร**

นักเรียน พัก

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า “ครู” มีการสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยภาษาไทยดำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารกับนักเรียนคือ “ที่ไร่ปลูกอะไรลูก ที่ไร่ปลูกอะไร” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูต้องการแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับนักเรียนจึงมีการสลับไปใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

2.3 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

ตัวอย่าง สถานการณ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง

ครู เปนชื่อเล่บ่อปอที่ลคล่มเมืองวานี
(เป็นยังงี้บ้างผู้ชายที่จี่รลลุ่มเมื่อวานนี้)

ผู้ปกครอง ต้ายกาที่เล้ยเจนนะเฮนเซวากันเล่
(ต้ายกาที่เล้ยว่าจั้น เห็นเขาพูดกันนะ)

ครู **เขาตายแบบนี้ก็น่าสงสารเหมือนกันนะ**

ผู้ปกครอง ตันไม้มันก็ลลุ่มลงมาพอดีตอนได้ยินเสียงฟ้าผ่าอะ

ครู มันเปนกันดีเล่
(มันเป็นคนดีนะ)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า “ครู” มีการสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยภาษาไทยดำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “เขาตายแบบนี้ก็น่าสงสารเหมือนกันนะ” ซึ่งการพูดของครูมีการใช้น้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกเศร้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

3. เกณฑ์ในการวิเคราะห์ความถี่ของการสลับภาษา

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ความถี่ของการสลับภาษา คือ ในการพูดครั้งหนึ่ง (Utterance) เมื่อมีการสลับภาษาจากภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นการสลับภาษาในระดับของคำ วลี ประโยค หรือระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค ผู้วิจัยจะนับความถี่ของการสลับภาษาเป็น 1 ครั้ง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง 1

เอ็ดตะยังกันหยุเล่ฮุนีซ้าง

(ทำอะไรกันอยู่ล่ะพวกเธอนะซ้าง)

ตัวอย่าง 2

เอมมั้งหยุเอือนียาทำไมอากาศร้อนจังเลยวันนี้ สงสัยฝนจะตกแน่เลย

(แม่เธออยู่บ้านหรือเปล่าทำไมอากาศร้อนจังเลยวันนี้ สงสัยฝนจะตกแน่เลย)

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นได้ว่าการสลับภาษาจากภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยกลางในระดับคำ ซึ่งผู้วิจัยจะนับเป็นความถี่ 1 ครั้ง เช่นเดียวกับตัวอย่างที่ 2 มีการสลับภาษาจากภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยกลางในระดับประโยค ผู้วิจัยก็นับความถี่เป็น 1 ครั้งเช่นกัน ซึ่งรวมความถี่ในการสลับภาษาจาก 2 ตัวอย่างข้างต้นเป็นจำนวน 2 ครั้ง

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาทั้ง 5 ประเด็นมาจัดทำให้เป็นระบบโดยการจำแนกความคิดเห็นต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเด็นออกเป็นกลุ่มและคิดเป็นร้อยละ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลด้านสถิติของการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ละประเด็นเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการสลับภาษาของชาวไทยคำในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในลักษณะของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีการใช้ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความถี่ในการสลับภาษา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการเปรียบเทียบความถี่ใน

การสลับภาษาตามช่วงอายุ และวันลีลา นอกจากนั้นยังมีการใช้คำร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาของกลุ่มตัวอย่างด้วยเช่นกัน

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบความเที่ยงตรงหรือความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพมีหลายวิธีการที่นักวิจัยใช้เพื่อยืนยันหรือสนับสนุนผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย ซึ่ง (Leedy and Ormrod, 2001: 106) ได้เสนอเทคนิควิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

วิธีที่หนึ่ง คือ การใช้ระยะเวลาในการศึกษา (Extensive time in the field) ซึ่งวิธีนี้นักวิจัยอาจต้องใช้เวลาหลายเดือนหรืออาจจะใช้เวลามากกว่านั้นเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด โดยมีการตั้งสมมติฐานไว้ชั่วคราวและหาหลักฐานต่างๆ มาเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

วิธีที่สอง คือ การศึกษาในกรณีตรงกันข้าม (Negative case analysis) โดยวิธีนี้นักวิจัยมีการศึกษาในงานวิจัยอื่นๆ ซึ่งมีการตั้งข้อสมมติฐานที่แตกต่างกัน จากนั้นนักวิจัยได้มีการทบทวนผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยของตนเองด้วยการตรวจสอบวินิจฉัยในประเด็นต่างๆ อย่างรอบคอบอีกครั้ง

วิธีที่สาม คือ การให้คำอธิบายอย่างชัดเจน (Thick description) นักวิจัยมีการอธิบายประเด็นต่างๆ ของการวิเคราะห์ข้อมูลไว้อย่างละเอียด ซึ่งผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจและหาข้อสรุปได้จากข้อมูลต่างๆ ที่นำเสนอ

วิธีที่สี่ คือ การสอบถามความคิดเห็นจากผู้อื่น (Feedback from others) สำหรับวิธีนี้นักวิจัยอาจต้องมีการถามความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถ หรือเชี่ยวชาญในเรื่องที่นักวิจัยกำลังทำการวิจัยอยู่ เพื่อเป็นการยืนยันว่าผลการวิเคราะห์นั้นมีความเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือ

วิธีที่ห้า คือ การตรวจสอบจากคำยืนยันของผู้ให้ข้อมูล (Respondent validation) ซึ่งวิธีนี้นักวิจัยมีการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ (Leedy and Ormrod, 2001) ตรงกับวิธีการที่สี่ (Feedback from others) มาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้มีการสอบถามความคิดเห็นจากผู้รู้ชาวไทยจำนวน 4 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นต่างๆ อีกครั้ง เพื่อหาความสอดคล้องของความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มผู้รู้ชาวไทยทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยมีการหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้รู้ชาวไทยทั้งหมด โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจะต้องคิดเป็นร้อยละ 70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผู้รู้ชาวไทยทั้งหมดมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้วิจัย และเพื่อเป็นการยืนยันว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นมีความถูกต้องและเชื่อถือได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยคือ การคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ต่อมาผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ โดยใช้วิธีการสังเกตการณ์พร้อมทั้งบันทึกเสียง และใช้วิธีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อของกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน (Feedback from others) เพื่อเป็นการยืนยันความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางและแผนภูมิวงกลม ซึ่งมีการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ โดยจำแนกเป็น 3 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ประเภทของการสลับภาษา (Types of code switching)

1.1 ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุ

1.2 ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามวันจันลิตา

2. วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา (Functions of code switching)

2.1 ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาตามช่วงอายุ

2.2 ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาตามวันจันลิตา

3. ความเชื่อของชาวไทดำที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน

ประเภทของการสลับภาษา (Types of code switching)

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีการศึกษาปัจจัยด้านอายุและวันจันลิตา ดังนั้นในประเด็นนี้ผู้วิจัยจึงมีการจำแนกประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุและวันจันลิตา ซึ่งปัจจัยด้านวันจันลิตาผู้วิจัยได้กำหนดให้สถานที่เป็นตัวแทนของแต่ละวันจันลิตาได้แก่ “บ้าน” เป็นตัวแทนของวันจันลิตาสันทสนม “ร้านค้า” เป็นตัวแทนของวันจันลิตาหารื้อ และ “โรงเรียน” เป็นตัวแทนของวันจันลิตาทางการ ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุ

1.1.1 บ้าน

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่น

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทยคำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	238	231	97.06	7	2.94	7	2.94
2	133	131	98.50	2	1.50	2	1.50

จากตารางที่ 1 พบว่าสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาไทยคำ โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 238 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 231 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 97.06 และใช้ภาษาไทยคำจำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.94 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 133 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 131 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 98.50 และใช้ภาษาไทยคำจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.50 ทางด้านความถี่ในการสลับภาษาพบว่า การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 นั้นมีการสลับภาษาจำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.94 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีการสลับภาษาจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.50 และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 1 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประเภทของการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่น

การบันทึกเสียงครั้งที่	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)
1	7	100	5	71.43	0	0	2	28.57
2	2	100	0	0	0	0	2	100

จากตารางที่ 2 พบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษา 2 ประเภทคือ การสลับภาษาในระดับคำหรือวลี พบจำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และการสลับภาษาระหว่างประโยคพบจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 แต่ไม่พบการสลับภาษาภายในประโยค สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบว่าการสลับภาษาเพียงหนึ่งประเภทคือ การสลับภาษาระหว่างประโยค พบจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100

ตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาประเภทต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้นามสมมติในการสนทนา มีรายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

เจน แม่หนู เอนั่นแหละแล้วก็สาวร้อยไปกัน
 ฝ่าย แล้วก็ขายไข่เปล่า
 โย ไปกันเม็ดเหลาะแบ่งวันนะ
 (ไปกันทั้งหมดแหละพิธีทำขวัญนะ)
 ฝ่าย ไปกันเม็ดเหลาะหมั่นไส้
 (ไปกันทั้งหมดแหละ หมั่นไส้)
 เพ็ญ ไกลถึงแล้วมั่งโตอะ
 ฝ่าย ไกลถึงแล้วแหละ โหเสียงดังมารับแล้ว น่องไฟก็มา เสียงนั้นเล่นแรงชะมัดขาด

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นได้ว่า “ฝ่าย” ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “หมั่นไส้” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 33 บรรทัดที่ 17)

ตัวอย่างที่ 2 การสลับภาษาระหว่างประโยค

เจน รับอีร้อยมาด้วยนะ
 ฝ่าย ไม่รับก็ปล่อยไว้ที่วัดนั่นแหละ
 ฝ่าย โอ้อปอหลอ หลอแต่ๆ หล่อเลือกได้นะ เขาหล่อเลือกได้นะ
 (ไอ้คนหล่อ หล่อจริงๆ หล่อเลือกได้นะ เขาหล่อเลือกได้นะ)
 เจน หลอแต่หลอวา
 (หล่อจริงๆ เลย)

จากตัวอย่างที่ 2 พบว่า “ฝ่าย” มีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “หล่อเลือกได้นะ เขาหล่อเลือกได้นะ” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 32 บรรทัดที่ 20)

ตัวอย่างที่ 3 การสลับภาษาระหว่างประโยค

โต้ ของใครวะเนี่ย
 ฝ่าย เอากลับบ้านไปเลยโต้
 ฝ่าย ม้ากินเข้ากันแล้ว
 (ม้ากินข้าวกันเร็ว)
 ฝ่าย สาวเจนกินข้าว
 เพ็ญ เอมเล่าบ้อสำบายอะ
 (ขายไม่สบายเธอ)

จากตัวอย่างที่ 3 พบว่า “ฝ่าย” มีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทยคือ “สาวเจนกินข้าว” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 46 บรรทัดที่ 13)

ตารางที่ 3 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคน

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทดำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	208	66	31.73	142	68.27	40	19.23
2	141	30	21.28	111	78.72	22	15.60

จากตารางที่ 3 พบว่าสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทดำมากกว่าภาษาไทย โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 208 ครั้ง โดยมีการใช้ภาษาไทดำจำนวน 142 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.27 และใช้ภาษาไทยจำนวน 66 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.73 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 141 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทดำจำนวน 111 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 78.72 และใช้ภาษาไทยจำนวน 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.28 ด้านความถี่ในการสลับภาษาพบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาจำนวน 40 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.23 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวน 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.60 และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 3 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประเภทของการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคน

การบันทึก เสียงครั้งที่	ความถี่ในการ สลับภาษา	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)
1	40	100	8	20	2	5	30	75
2	22	100	2	9.09	2	9.09	18	81.82

จากตารางที่ 4 พบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลีมีจำนวน 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลีและการสลับภาษาภายในประโยค ซึ่งพบเป็นจำนวน 2 ครั้งเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.09 สำหรับตัวอย่างสถานการณ์ที่พบการสลับภาษาในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 4 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ฝ่าย แม่ค้าตามใจใจชอบให้เยอะ โหวันนี้เอากล้วยมาส่งแล้วจะมีของพรีมาให้กินไหมเนี่ย

เจน อูชบมึงยังอ๊อ
(ปากมึงอะหยุดพูดเหอะ)

ฝ่าย เท่าไหร่

เจน ร้อยหนึ่ง

ฟิล์ม กว๊ายฉาบเม็ยผู่เหยาบ้อมีไคกินเลี่ยนนั้นนะ
(กล้วยฉาบของเม็ยผู่ใหญ่ยังไม่มีไคกินเลี่ยนนั้นนะ)

จากตัวอย่างที่ 4 พบว่า “เจน” ซึ่งเป็นสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ร้อยหนึ่ง” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 31 บรรทัดที่ 18)

ตัวอย่างที่ 5 การสลับภาษาภายในประโยค

เพื่อนบ้าน ถอนเอารากเอาโคนมันก็ไม่แตกหน่ออะซี

ฝ่าย แตกหน่อเหรอ

เจน บ่อแอตก่อเลิดว้ไปตัดผมมาตอนไหนนี่ยี้ มันมีฮอดที่หลังเฮ
มันมาฮอดกันที่สาม

(แอ็ดถามว้ไปตัดผมมาตอนไหนนี่ยี้ มันมาถึงที่หลังเรา รถมันมาถึงเป็นคันที่ 3)

ตาล อีซูเอ็ดแล้งกันแล้วอะอี

(พวกเธอทำกับข้าวมือเย็นกันหรือยัง)

จากตัวอย่างที่ 5 พบว่า “เจน” มีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยภายในประโยคเดียวกันคือ “บ่อแอตก่อเลิดว้ไปตัดผมมาตอนไหนนี่ยี้” แปลเป็นภาษาไทยคือ “แอ็ดถามว้ไปตัดผมมาตอนไหนนี่ยี้” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 14 บรรทัดที่ 20)

ตัวอย่างที่ 6 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ตาล อิ่มแล้วเสียวแต่แซ่

(อิ่มแล้วรู้สึกเสียวฟันจัง)

เจน ได้ม้กินเข้ากะป้าเร็ว เถ่อิ่มแล้วเร็ว

(ได้ม้กินข้าวกับป้าเร็ว ตากินอิ่มแล้วเร็ว)

ฝ่าย คูดู คูนัน

เจน เฮ้ยบูมถั่วชามอยู่ไหนหละ

บูม ยังไม่ได้เอามาไ

จากตัวอย่างที่ 6 พบว่า “เจน” มีการสลับภาษาจากภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “เฮ้ยบูมถั่วชามอยู่ไหนหละ” จัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 8 บรรทัดที่ 18)

ตัวอย่างที่ 7 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

เจน กินอิตะไ่กันะเข้าเหนียวก้อมี้

(กินถั่วไ่กันอย่างนะข้าวเหนียวก้อมี้)

ฝ่าย ส้มตำตรงไ่อนี้อะสาวตรงบ้านสาวเพ็ญอะอร่อยนะนั่นนะ

เพ็ญ ตรงไหน

ฝ่าย ตรงที่เขาขายไก่อะที่บอกสาวอะถูละยี่สิบอะอร่อยมากเลยอะต้องไปซื้อมาชิม

เจน ข้าวเหนียวห่อ

ฝ่าย ส้มตำ ได้มากพอกับไอ้เนี่ยละ

จากตัวอย่างที่ 7 พบว่า “เจน” มีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ข้าวเหนียวห่อ” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 53 บรรทัดที่ 16)

ตัวอย่างที่ 8 การสลับภาษาภายในประโยค

ตาล ปู๊ซังเล่ปู๊ซังเล่ล่างกะเพ้า

(ปลูกอะไรนะ ปลูกโหระพากับกระเพรา)

เจน มะเอ็ดกะมะเอ็ดเอาไปให้ยายไป

(พริกกับมะเอ็ดเอาไปให้ยายไป)

เพ็ญ เอมเต่าบ้อม้ากินเข้าอะ

(ยายไม่ม้ากินข้าวห่อ)

เจน กินเตงเฮือนแก็กินเตงเฮือนจุ่มมือละ

(กินข้าวข้างบนบ้าน เขากินข้าวข้างบนบ้านทุกมือแหละ)

ตาล ตะยู่งเอ้จั้นนะ

(ยุ่งเยอะว่าจั้น)

จากตัวอย่างที่ 8 พบว่า “เจน” มีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยภายในประโยคเดียวกันคือ “มะเอ็ดกะมะเอ็ดเอาไปให้ยายไป” แปลเป็นภาษาไทยคือ “พริกกับมะเอ็ดเอาไปให้ยายไป” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 48 บรรทัดที่ 19)

ตัวอย่างที่ 9 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ตาล อืมไว้จังกั้นเน้

(อืมไว้จั้งเลย)

เจน ต้องลืบขึงมันคบแล้วกัน

(ต้องรีบ ขึงมันกัดแล้วคัน)

ฝ่าย วันนี้ยุ่งเยอะ

เจน วันนี้ยาหวนไปด้วยหรือเปล่า

ฝ่าย ไม่รู้เหมือนกัน

จากตัวอย่างที่ 9 พบว่า “เจน” มีการสลับภาษาจากภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทยคือ “วันนี้ย่า
หวันไปด้วยหรือเปล่า” จัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 59 บรรทัดที่ 6)

ตารางที่ 5 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุ

การบันทึก เสียงครั้งที่	จำนวนครั้ง ของการพูด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทดำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ใน การสลับ ภาษา	ร้อยละ (%)
1	77	1	1.30	76	98.70	1	1.30
2	55	0	0	55	100	0	0

จากตารางที่ 5 พบว่าสมาชิกของครอบครัวช่วงวัยสูงอายุมักใช้ภาษาไทดำมากกว่า
ภาษาไทย โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 77 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทดำ
จำนวน 76 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 98.70 และมีการใช้ภาษาไทยเพียง 1 ครั้งเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.30
สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 55 ครั้ง และเป็นการใช้ภาษาไทดำ
เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านความถี่ในการสลับภาษา พบว่าในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับ
ภาษาจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.30 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ไม่พบการสลับภาษาเกิดขึ้น
และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 5 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้
ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประเภทของการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุ

การบันทึก เสียงครั้งที่	ความถี่ใน การสลับ ภาษา	ร้อยละ (%)		การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี		ร้อยละ (%)		การสลับภาษา ภายในประโยค		ร้อยละ (%)		การสลับภาษา ระหว่างประโยค		ร้อยละ (%)	
1	1	100		1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

จากตารางที่ 6 พบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาเพียง 1 ครั้ง ซึ่งเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ไม่พบการสลับภาษาเกิดขึ้น สำหรับตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษามีดังนี้

ตัวอย่างที่ 10 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

เจน อันเตงนันอียะ

(อันที่อยู่ข้างบนไซ้ไหม)

ตาล โต้เจ้าเถ่าแล้วเฮนนะ สัวส์ดีครับ โต้เจ้าเถ่าแล้วเถ่เฮนนะ

(โต้สัวส์ดีตาแล้วเห็นไหม สัวส์ดีครับ โต้สัวส์ดีตาแล้วเห็นไหม)

ฝ้าย โหม้นอยู่ไหนอะ

ตาล บ้อป๊ะทุเจ้าเลย

(ไม่พูดสัวส์ดีเลย)

จากตัวอย่างที่ 10 พบว่า “ตาล” ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวในช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทยคือ “สัวส์ดีครับ” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 39 บรรทัดที่ 5)

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความถี่ในการสลับภาษาและประเภทของการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวในแต่ละช่วงอายุดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเพื่อเปรียบเทียบความถี่และค่าร้อยละของการสลับภาษาแต่ละประเภทตามช่วงอายุของสมาชิกครอบครัว ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุของสมาชิกครอบครัว

ช่วงอายุ	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)
วัยรุ่น	9	100	5	55.56	0	0	4	44.44
กลางคน	62	100	10	16.13	4	6.45	48	77.42
สูงอายุ	1	100	1	100	0	0	0	0
รวม	72	100	16	22.22	4	5.56	52	72.22

จากตารางที่ 7 พบว่าความถี่ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวทั้ง 3 ช่วงอายุมีจำนวนทั้งสิ้น 72 ครั้ง หากพิจารณาตามช่วงอายุพบว่าช่วงวัยกลางคนมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุดจำนวน 62 ครั้ง รองลงมาคือ ช่วงวัยรุ่นมีจำนวน 9 ครั้ง และช่วงวัยสูงอายุมีจำนวน 1 ครั้ง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านประเภทของการสลับภาษา พบว่าช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษา 2 ประเภทคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.56 และการสลับภาษาระหว่างประโยค พบจำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 แต่ไม่พบการสลับภาษาภายในประโยคในช่วงวัยรุ่น ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่นมีความรู้ด้านคำศัพท์ในภาษาไทยคำค่อนข้างน้อย จึงทำให้ไม่สามารถใช้สองภาษาสลับกันไปมาภายในประโยคเดียวกันได้อย่างเป็นธรรมชาติ

สำหรับสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคน พบว่ามีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุดจำนวน 48 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.42 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี จำนวน 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.13 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.45 ด้านวัยสูงอายุพบว่าการสลับภาษาระดับคำหรือวลีเพียง 1 ครั้งเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 100 แต่ไม่พบการสลับภาษาประเภทอื่นๆ สาเหตุอาจเป็นเพราะโดยปกติสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุมิมีการสื่อสารด้วยภาษาไทยคำในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงมีการสลับภาษาเกิดขึ้นน้อยมาก

1.1.2 ร้านค้า

ตารางที่ 8 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยรุ่น

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทยคำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	250	45	18	205	82	31	12.40
2	273	54	19.78	219	80.22	43	15.75

จากตารางที่ 8 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำมากกว่าภาษาไทย โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 250 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยคำจำนวน 205 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 82 และใช้ภาษาไทยจำนวน 45 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 273 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยคำเป็นจำนวน 219 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 80.22 และใช้ภาษาไทยจำนวน 54 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.78 ด้านความถี่ในการสลับภาษาพบว่า การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีการสลับภาษาจำนวน 43 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.75 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวน 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.40 และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 8 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ประเภทของการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยรุ่น

การบันทึก เสียงครั้งที่	ความถี่ใน การสลับ ภาษา	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี		การสลับภาษา ภายในประโยค		การสลับภาษา ระหว่างประโยค	
			ร้อยละ (%)	ร้อยละ (%)	ร้อยละ (%)	ร้อยละ (%)		
1	31	100	17	54.84	2	6.45	12	38.71
2	43	100	26	60.46	5	11.63	12	27.91

จากตารางที่ 9 พบว่าในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาระดับคำหรือวลีมากที่สุด จำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.84 รองลงมาคือ การสลับภาษาระหว่างประโยค จำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.71 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.45 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบการสลับภาษาระดับคำหรือวลีมากที่สุด จำนวน 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.46 รองลงมาคือ การสลับภาษาระหว่างประโยค พบจำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.91 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.63 สำหรับตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 11 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

แม่ค้า หากินที่ว่างเวียะ
 (หากินที่ว่างงาน)

ลูกค้า เอ็ดบ่อเห่าสะอาดดีกว่า เฮไปไลพวกมันบ่อได้ละพวกตานกนะ
 (ทำบ่อให้มันสะอาดดีกว่า เราไปไลพวกมันไม่ได้หรือพวกนกนะ)

ลูกค้า นี่อะไร

แม่ค้า มะเขือหมู

ลูกค้า ขายดินะ

จากตัวอย่างที่ 11 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทย คือ “มะเขือหมู” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 26 บรรทัดที่ 17)

ตัวอย่างที่ 12 การสลับภาษาภายในประโยค

แม่ค้า ปะกามะดี๊วะ

(ปากกาไม่ติดวะ)

แม่ ขาเท้าตักเล่ กะไฟค้อยบ่มีฝนเลย เมืองวาไปเอาถุงขาม้าล่องน้ำเบ็ง
(อย่าให้ตกเลย ที่ไฟค้อยไม่มีฝนเลย เมื่อวานไปเอาถุงขามาทดลองน้ำดู)

แม่ค้า ของอายนี ศูนย์ แปด เจ็ด เก้า เจ็ด ห้า หนึ่ง เก้า ห้า แปด ไขป้าว
(เบอร์โทรของพ่อคือ ศูนย์ แปด เจ็ด เก้า เจ็ด ห้า หนึ่ง เก้า ห้า แปด ไขใหม่)

แม่ เออ ศูนย์ แปด เจ็ด เก้า เจ็ด ห้า หนึ่ง เก้า ห้า แปด

จากตัวอย่างที่ 12 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยภายในประโยคเดียวกันคือ “ของอายนี ศูนย์ แปด เจ็ด เก้า เจ็ด ห้า หนึ่ง เก้า ห้า แปด ไขป้าว” แปลเป็นภาษาไทยคือ “เบอร์โทรของพ่อคือ ศูนย์ แปด เจ็ด เก้า เจ็ด ห้า หนึ่ง เก้า ห้า แปด ไขใหม่” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 12 บรรทัดที่ 5)

ตัวอย่างที่ 13 การสลับภาษาระหว่างประโยค

แม่ค้า เออฮังมะเล่ป้าอูม

(เอออะไรอีกไหมป้าอูม)

ลูกค้า ทำอะไรนุชบา วันนี้

แม่ค้า ทำขนมขายเห็นเปล่า แม่ค้าขายขนม

ลูกค้า แมก้ามักเอ็ดหวาน

(แม่ค้าชอบทำรสหวาน)

จากตัวอย่างที่ 13 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ทำขนมขายเห็นเปล่า แม่ค้าขายขนม” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 13 บรรทัดที่ 5)

ตัวอย่างที่ 14 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

แม่ค้า ม้าเลียม้าเลียเลีย

(มาเลย มาเลือกเลย)

แม่ วันนี้ทำขาย วันนี้ทำขาย

แม่ค้า ปีกกะติลงหยูหันเหละ เร็วๆ แต่มือนิเซาล้อเสาบ้าดได้

(ปกติเร่งอยู่นั้นแหละ เร็วๆ แต่วันนี้รอใส่บาตรได้)

แม่ เมืองวักกะหอนวายไปส่งวีละกำไวกะหอน
(เมื่อวานที่หอนวาย ไปสร้างวีกรรมไว้ที่หอน)

จากตัวอย่างที่ 14 พบว่าแม่คำช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทย คือ “เร็วๆ” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 39 บรรทัดที่ 20)

ตัวอย่างที่ 15 การสลับภาษาภายในประโยค

แม่คำ เออฮังเอมเถ่ามือนินะ
(เอออะไรยวันนี้อะ)

ลูกคำ เออสองหยางก่อป้อมนินูกันเดียว
(เออสองอย่างก็พอวันนี้อยู่คนเดียว)

แม่คำ โอเถ่าซิดเอออะไรดีจ๊ะวันนี
(ตาซิดเอออะไรดีจ๊ะวันนี้)

ลูกคำ เอาแกงหน่อส้มถูงนึ่งป้อ
(เอาแกงหน่อไม้ถูงเดียวพอ)

จากตัวอย่างที่ 15 พบว่าแม่คำช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทย ภายในประโยคเดียวกันคือ “เอออะไรดีจ๊ะวันนี” แปลเป็นภาษาไทยคือ “ตาซิดเอออะไรดีจ๊ะวันนี้” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 50 บรรทัดที่ 6)

ตัวอย่างที่ 16 การสลับภาษาระหว่างประโยค

เพื่อนบ้าน เออ

แม่คำ จ๊ะได้เบ็งผอมผอม
(จะได้ดูผอมๆ)

แม่คำ มาเอออะไรจ๊ะ

แม่คำ จิงจิงเสื่อมันเม็ดแล้วบ้อมมีจะเสา
(จริงๆ เสื่อมันหมดแล้ว ไม่มีจะใส่)

ลูกคำ มีอะไรมั่ง

จากตัวอย่างที่ 16 พบว่าแม่คำช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทยคือ “มาเอออะไรจ๊ะ” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 53 บรรทัดที่ 5)

ตารางที่ 10 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยกลางคน

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทยดำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	162	103	63.58	59	36.42	24	14.81
2	164	125	76.22	39	23.78	16	9.76

จากตารางที่ 10 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาไทยดำ โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 162 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 103 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.58 และใช้ภาษาไทยดำเป็นจำนวน 59 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.42 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 164 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 125 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.22 และใช้ภาษาไทยดำจำนวน 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.78 ด้านความถี่ในการสลับภาษาพบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาจำนวน 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.81 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวน 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.76 จากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 10 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ประเภทของการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยกลางคน

การบันทึก เสียงครั้งที่	ความถี่ใน การสลับ ภาษา	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)
1	24	100	9	37.50	0	0	15	62.50
2	16	100	3	18.75	0	0	13	81.25

จากตารางที่ 11 พบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษา 2 ประเภทคือ การสลับภาษาระหว่างประโยค พบจำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 62.50 และการสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.50 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบการสลับภาษา 2 ประเภทเช่นกันคือ การสลับภาษาระหว่างประโยค พบจำนวน 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 81.25 และการสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.75 แต่ไม่พบการสลับภาษาภายในประโยค ในการบันทึกเสียงทั้ง 2 ครั้ง ตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 17 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ลูกค้า เสน่หมี
 (เส่่นหมี)

แม่ค้า เสน่หมี
 (เส่่นหมี)

สามี สองร้อยสิบบาท

แม่ค้า เฮียอะไร

สามี เอาเงินท่อนดีดไปเงินเลาะ เพื่อหมายเห่าเงินเลย แต่เวตังเฮื่อนนาวเจือ
 (เอาเงินทอนดีดไปเงินแหละ เพื่อลูกค้าให้เงินเลย แต่ว่าบ้านโน้นยังไม่จ่าย)

จากตัวอย่างที่ 17 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “เฮียอะไร” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 7 บรรทัดที่ 14)

ตัวอย่างที่ 18 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ลูกคำ ของกูเล่เอ็ดแล้วอะ
(ของจิ้นหละ ทำแล้วหรือยัง)

แม่คำ เอ็ดแล้ว
(ทำแล้ว)

สามี อะ เรียบร้อย

แม่คำ ดีกมาจ่ายตั้งค์

ลูกคำ เสร็จแล้วทำให้เด็กถ้วยนึ่ง

จากตัวอย่างที่ 18 พบว่าแม่คำช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ดีกมาจ่ายตั้งค์” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 18 บรรทัดที่ 20)

ตัวอย่างที่ 19 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

แม่คำ เอาถ่วงอกให้หน้อย

ลูกคำ ลูกบ่อไคเลื่อ
(ลูกไครเนีย)

แม่คำ ลูกิน่าล่วนนะปีกินแก้ง ก้อนร้อถ่วงอะแป๊บนึ่ง อันนี้ เขาเอากะเพ้าหมูก้อบคือกันอา
(ลูกของน้ำล่วน อ้วน กินแก้ง เดี่ยวร้อถ่วงอกแป๊บนึ่ง อันนี้ เขาเอากระเพราหมู
กรอบเหมือนกันเธอ)

หลาน มะเอ็ด
(พริก)

จากตัวอย่างที่ 19 พบว่าแม่คำช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “อันนี้” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 28 บรรทัดที่ 6)

ตัวอย่างที่ 20 การสลับภาษาระหว่างประโยค

สามี อันนะหุฮันนะ
(นั่นไง อยู่นั่นไง)

แม่คำ มั่นเอาเส้นฮังบูเส้นเหยาอา ไปเอาวนเส้นม้าหมาไป
(เขาเอาเส้นอะไรไม่รู้ เส้นใหญ่หรือ ไปเอาวุ้นเส้นมาไหมไป)

แม่คำ อ้ามานี้ มานี้ มานี้

สามี เส้นเม็ดแล้วอะ

(เส้นหมดแล้วหรือ)

แม่ค้า เม็ดแล้วเม็ดเหิงแล้ว ของโคเล่กวยจับ

(หมดแล้ว หมดนานแล้ว ของใครกวยจับเนีย)

จากตัวอย่างที่ 20 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “อ๋อมาเนี มาเนี มาเนี” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค (การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 22 บรรทัดที่ 3)

ตารางที่ 12 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุ

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทยคำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	344	127	36.92	217	63.08	61	17.73
2	265	104	39.25	161	60.75	57	21.51

จากตารางที่ 12 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำมากกว่าภาษาไทย โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 344 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยคำจำนวน 217 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.08 และใช้ภาษาไทยเป็นจำนวน 127 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.92 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด จำนวน 265 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยคำเป็นจำนวน 161 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.75 และใช้ภาษาไทยจำนวน 104 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.25 ด้านความถี่ในการสลับภาษาพบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีการสลับภาษาจำนวน 57 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.51 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวน 61 ครั้ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 17.73 และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 12 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ประเภทของการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุ

การบันทึก เสียงครั้งที่	ความถี่ใน การสลับ ภาษา	การสลับภาษาระดับ คำหรือวลี			การสลับภาษาภายใน ประโยค			การสลับภาษาระหว่าง ประโยค			การสลับภาษาระดับ ข้อความที่ยาวกว่าประโยค	
		ร้อยละ (%)	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ (%)	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ (%)
1	61	100	17	27.87	1	1.64	43	70.49	0	0		
2	57	100	17	29.83	2	3.51	37	64.91	1	1.75		

จากตารางที่ 13 พบว่าในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 43 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.49 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.87 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.64 แต่ไม่พบการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 37 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.91 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.83 การสลับภาษาภายในประโยค พบจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.51 และการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค พบจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.75 สำหรับตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 21 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ลูกค้า แกงมะเขืออีกถุงหนึ่งเล
 (แกงมะเขืออีกถุงหนึ่งนะ)
แม่ค้า เออ ซะหมองจำบ่อได้
 (เออ สมองจำไม่ได้)

ลูกค้า สิบบาทไม่ดักเธอ
แม่ค้า ดัก
ลูกค้า เอาสองถุง ถุงละสิบ

จากตัวอย่างที่ 21 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ดัก” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 19 บรรทัดที่ 16)

ตัวอย่างที่ 22 การสลับภาษาภายในประโยค

ลูกค้า ตักแกงเห่ายี่สิบบาด
(ตักแกงให้ยี่สิบบาท)

แม่ค้า เอายี่สิบอา
(เอายี่สิบเหรอ)

เพื่อนบ้าน นิของบ่อไคเล่
(นี่ของใคร)

แม่ค้า ขอนาเลกเป็นยี่สิบห้า เอายี่สิบแมนอียา อันนี้เอาถุงน้อยอะ
(ขอน้ำเล็กเป็นยี่สิบห้า เอายี่สิบไซ้ไหม อันนี้เอาถุงเล็กไซ้ไหม)

จากตัวอย่างที่ 22 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “เป็นยี่สิบห้า” แปลเป็นภาษาไทยคือ “ขอน้ำเล็กเป็นยี่สิบห้า” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 30 บรรทัดที่ 8)

ตัวอย่างที่ 23 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ลูกค้า เอออันนี้ถุงนี้ง ไข่เสาบ้าด
(เออ อันนี้ถุงหนึ่งไข่ใส่บาตร)

แม่ค้า ดีก็อกันเล่เขาเอาถุงกูตังนี้แล้วไปเสากับเข้าตางนาว
(ดีเหมือนกันนะ เขาเอาถุงกูทางนี้แล้วไปใส่กับข้าวทางนั้น)

ลูกค้า นี่ถุงหนึ่ง

แม่ค้า อะผู้ช่วยกูก็ไม่มาจะให้ใส่ถุงให้หน่อย

ลูกค้า อันนี้ยี่สิบ

จากตัวอย่างที่ 23 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “อะผู้ช่วยกูก็ไม่มาจะให้ใส่ถุงให้หน่อย” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 17 บรรทัดที่ 4)

ตัวอย่างที่ 24 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ลูกค้า เอาอันนี้ถุงนึ่งก๋อได้
(เอาอันนี้ถุงหนึ่งก็ได้)

แม่ค้า สามถุงเปนน้อยนึ่งพ้อดี ตักเอ็กกันเน้ป้าสินญบ้อนินะ ถ้าป้าสินเจนนะจะตักเอ้ เอา
ก็หยางเล่พ้ม มือนิดีเล่เสาม้าสงป้าสองหน่อหนึ่งนะ
(สามถุงเป็นหนึ่งในร้อยพ้อดี ตักเยอะจังเลยของป้าสินหละซี ถ้าเป็นป้าสินจะต้องตัก
ให้เยอะๆ เอาถ้อย่างหละพ้ม วันนีดีจังมีคนมาสงป้าสองหน่อหนึ่งนะ)

ลูกค้า ต้มหน่ออะ
(ต้มหน่อเหรอ)

แม่ค้า เออต้มหน่อ
(เออ ต้มหน่อ)

จากตัวอย่างที่ 24 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้
ภาษาไทยคือ “ป้าสองหน่อหนึ่งนะ” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 33 บรรทัดที่ 2)

ตัวอย่างที่ 25 การสลับภาษาภายในประโยค

แม่ค้า ไปเบ็งปะตีทันแล้ว ปูนิวันพะวันปิยะป้อมกันเล้ยปูนิอะ
(ไปดูปฏิทินแล้ว พรุ่งนี้เป็นวันพระแล้วก็ตรงกับวันปิยะด้วย)

ลูกค้า วันปิยะอะ
(วันปิยะเหรอ)

แม่ค้า ปูนิเป็นวันปิยะ
(พรุ่งนี้เป็นวันปิยะ)

แม่ค้า อันนี้เอาอีซิบเล่เนาะ
(อันนี้เอาอีซิบบาทไซ้ไหม)

ลูกค้า เออเอาอีซิบก๋อพอซื้อเห่าเด็กน้อย
(เออ เอาอีซิบก็พอซื้อให้เด็ก)

จากตัวอย่างที่ 25 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้
ภาษาไทยคือ “เป็นวันปิยะ” แปลเป็นภาษาไทยคือ “พรุ่งนี้เป็นวันปิยะ” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษา
ภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 33 บรรทัดที่ 15)

ตัวอย่างที่ 26 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ลูกค้า เอาแกงถุงหนึ่งแะ! เอาคะหนมมำถุงหนึ่ง
 (เอาแกงถุงหนึ่งด้วย เอาขนมมาถุงหนึ่ง)

แม่ค้า คะหนมมีอียะ คะหนมแม่ค้าเอ็ดเองเล่! ไอ้นั่นเอาอะไร ไอ้เหลิมเอาอะไร
 (ขนมมีไหม ขนมแม่ค้าทำเองนะ)

ลูกค้า แกงถุงหนึ่ง

จากตัวอย่างที่ 26 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ไอ้นั่นเอาอะไร ไอ้เหลิมเอาอะไร” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค (การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 37 บรรทัดที่ 3)

ตัวอย่างที่ 27 การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

แม่ค้า จะล้งได้อียาฮื้อน้อยเงินนะ
 (จะลงไปได้หรือ โอ้มันเล็กนะ)

ลูกค้า เฮอโคเล่
 (เฮ ใกรนะ)

คนขายผัก ถั่วฝักยาว พืสาวหนูปลูกไว้

แม่ค้า ขายแพงไหมละป้าให้โลละสิบห้าโลละยี่สิบบ้าไม่เอา ป้าให้โลสิบห้าบาท
 เพราะว่าถั่วที่ตลาดมันก็โลละยี่สิบบ้าซื้อที่ตลาดมันก็โลละยี่สิบบ้าง ถ้าซื้อ
 ป้าก็ต้องซื้อถูก ถ้าสิบบ้าบาทก็เอามา ถ้าไม่ขายก็ไม่เป็นไร บอกราคาไว้ก่อน
 เพราะถ้าให้แพงป้าก็ทำไม่ได้ไง ถ้าสิบบ้าบาทเอามา ถ้ายี่สิบบาทเอาไปขาย
 ตลาดเอง ต้องบอกก่อนไม่ได้หรือต้องบอกราคาก่อนไหมแล้วชอบมาว่า
 ราคา เพราะป้าซื้อตลาดได้ถูกไง ถ้าพอใจขายก็เอามาขาย บอกราคาเลยโล
 สิบบ้า เพาะถ้าแก่มันขายแต่โลสิบบ้าห้าโตะตลาดเขาขายสามสิบบ
 (เพราะถ้าแก่เขาขายโลละสิบบ้าห้า ที่ตลาดเขาขายสามสิบบ)
เพื่อนบ้าน เงินเห่าไปขายตลาดก่อได้แก้ว
 (งั้นให้ไปขายที่ตลาดก็ได้มั้ง)

จากตัวอย่างที่ 27 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ขายแพงไหมละป้าให้โลละสิบห้าโลละยี่สิบบ้าไม่เอา ป้าให้โลสิบบ้าบาท เพราะว่

ป่าซื้อตลาดได้ถูกใจ ถ้าพอใจขายก็เอามาขาย บอกราคาเลยโลสิบห้า” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับ
ข้อความที่ยาวกว่าประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 42 บรรทัดที่ 4)

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความถี่ในการสลับภาษาและประเภทของการสลับภาษา
ของแม่คำในแต่ละช่วงอายุดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเพื่อ
เปรียบเทียบความถี่และร้อยละของการสลับภาษาแต่ละประเภทตามช่วงอายุของแม่คำ ซึ่งอธิบาย
รายละเอียดได้ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุของแม่คำ

ช่วงอายุ	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระดับ คำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระดับ ข้อความที่ยาวกว่าประโยค	ร้อยละ (%)
วัยรุ่น	74	100	43	58.11	7	9.46	24	32.43	0	0
กลางคน	40	100	12	30	0	0	28	70	0	0
สูงอายุ	118	100	34	28.81	3	2.54	80	67.80	1	0.85
รวม	232	100	89	38.36	10	4.31	132	56.90	1	0.43

จากตารางที่ 14 พบว่าความถี่ในการสลับภาษาของแม่คำทั้ง 3 ช่วงอายุมีจำนวนทั้งสิ้น 232
ครั้ง หากพิจารณาตามช่วงอายุพบว่าวัยสูงอายุมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด จำนวน 118 ครั้ง
รองลงมาคือ ช่วงวัยรุ่นมีจำนวน 74 ครั้ง และช่วงวัยกลางคนมีจำนวน 40 ครั้ง ตามลำดับ เมื่อพิจารณา
ด้านประเภทของการสลับภาษา พบว่าช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาระดับคำหรือวลีมากที่สุด จำนวน
43 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 58.11 รองลงมาคือ การสลับภาษาระหว่างประโยค พบจำนวน 24 ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ 32.43 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.46
สำหรับวัยกลางคนพบที่มีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70
และการสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30 แต่ไม่พบการสลับภาษา
ภายในประโยค ซึ่งอาจเป็นเพราะแม่คำเกรงว่าการพูดสองภาษาสลับกันภายในหนึ่งประโยคอาจทำ

ให้ลูกคำที่เป็นคนไทยฟังแล้วเกิดความสับสนหรือไม่เข้าใจในคำพูดของแม่คำที่ต้องการสื่อสาร ดังนั้นแม่คำวัยกลางคนจึงไม่มีการสลับภาษาประเภทนี้

ด้านวัยสูงอายุพบว่าการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 80 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.80 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี จำนวน 34 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.81 การสลับภาษาภายในประโยค พบจำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.54 นอกจากนั้นยังพบการสลับภาษาอีกหนึ่งประเภทคือ การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค ซึ่งพบจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.85 ซึ่งการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยคนั้นพบในช่วงวัยสูงอายุเท่านั้นสาเหตุอาจเนื่องมาจากแม่คำช่วงวัยสูงอายุได้ประกอบอาชีพค้าขายมาเป็นเวลานานทำให้รู้จักลูกคำจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งคนไทยและคนไทดำ ดังนั้นจึงมีโอกาสนทนาพูดคุยกับลูกคำในเรื่องราวต่างๆ ซึ่งในบางครั้งหัวข้อในการสนทนาอาจเป็นเรื่องที่สำคัญหรือเรื่องราวที่มีความซับซ้อนซึ่งลูกคำคนไทยฟังแล้วไม่เข้าใจ ดังนั้นแม่คำจึงต้องมีการพูดสลับภาษาในระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยคเพื่ออธิบายรายละเอียดต่างๆ ให้ลูกคำคนไทยฟังแล้วเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น

1.1.3 โรงเรียน

ตารางที่ 15 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่น

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทยดำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	182	143	78.57	39	21.43	19	10.44
2	363	282	77.69	81	22.31	34	9.37

จากตารางที่ 15 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาไทยดำ โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 182 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 143 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 78.57 และมีการใช้ภาษาไทยดำจำนวน 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.43 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 363 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยเป็นจำนวน 282 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.69 และมีการใช้ภาษาไทยดำจำนวน 81 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.31 ด้านความถี่ในการสลับภาษาพบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาจำนวน 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.44 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวน 34 ครั้ง คิดเป็น

ร้อยละ 9.37 และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 15 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ประเภทของการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่น

การบันทึกเสียงครั้งที่	ความถี่ในการสลับภาษา	การสลับภาษาระดับคำหรือวลี		การสลับภาษาภายในประโยค		การสลับภาษาระหว่างประโยค		การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค		
		ร้อยละ (%)	ค่าหรือวลี	ร้อยละ (%)	ประโยค	ร้อยละ (%)	ประโยค	ร้อยละ (%)	ร้อยละ (%)	
1	19	100	9	47.37	0	0	9	47.37	1	5.26
2	34	100	6	17.65	1	2.94	24	70.59	3	8.82

จากตารางที่ 16 พบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาระดับคำหรือวลีและการสลับภาษาระหว่างประโยคจำนวน 9 ครั้งเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 47.37 และพบการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.26 แต่ไม่พบการสลับภาษาภายในประโยค สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบที่มีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.65 การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค พบจำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.82 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุดเพียง 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.94 สำหรับตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 28 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ครู อ้อ มันใส่
 (อ้อ เขาไม่สบาย)

ผู้ปกครอง พาไป โส้งหมอ
 (พาไปโรงพยาบาล)

ครู หมอบาะก็มีมือเล่
 (หมอบอกก็วันห่อ)

ครู พี่ส้ม
ผู้ปกครอง กว่ามันจะหอม หย่านเดียวจะม้าแฝดกันแก้ว
 (จนกว่าเขาจะหายดี กลัวว่าเดียวจะแพร่เชื้อให้เพื่อนๆอีก)

จากตัวอย่างที่ 28 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “พี่ส้ม” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 9 บรรทัดที่ 10)

ตัวอย่างที่ 29 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ผู้ปกครอง เอาอิ ฟ้อมหมั่งบ้อฟ้อมหมั่ง แพ้แอ้ชนะแอ้ตามเลื่องเซาอิ แต่ไอ้บูมมัน
อินบ้อได้แล้วเกว้อ

(เอาเหอะ พร้อมบ้างไม่พร้อมบ้าง แพ้บ้างชนะบ้างก็แล้วแต่พวกเขาเออะ
แต่ว่าบูมมันเล่น ไม่ได้แล้วหละ)

ครู วันซุกปุ้นถึงหอมบ้อ แล้วต้องไปตัดไหมดี้อะ

(วันศุกร์หน้าคงจะหายดี แล้วต้องไปตัดไหมดีหรือเปล่า)

ผู้ปกครอง ไปเกว้อ ตัดไหมดีบ้อฮอดคาทิดนะ

(ไปซิ ไปตัดไหมดีก่อนครบหนึ่งอาทิตย์)

ครู หมิว คุบบอกให้ไปลองซุดอะ จะใส่ได้เปล่าไม่รู้ ซุดก็ล้าสิเง แต่ก้อยะได้
เหมาก้อกันละมันซำกันหลาย หลายปีแล้วเง แล้วไอ้หมูมันก้อเสาบ้อได้
แล้วอะ มันโตเหย้าขึ้นตั้งเอ้อแล้วอะ ตั้งแต่มันหุบปอสามบ้อ ที่ซื่อมานะ เออ
ตอนนิมันหุบปอห้าแล้วนะ สองสามปีแล้ว
(ซุดก็พาสีเง แต่ก็อยากได้แบบใหม่เหมือนกันแหละ มันซำกันหลายปีแล้ว
ไอ้หมูมันก็ใส่ไม่ได้แล้ว มันตัวใหญ่ขึ้นเยอะเลย ซุดของมันตั้งแต่อยู่ป.3 มั้ง
ที่ซื่อมานะ ตอนนีมันอยู่ป.5 แล้ว สองสามปีแล้วอะ)

จากตัวอย่างที่ 29 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “หมิวคุบบอกให้ไปลองซุดอะจะใส่ได้เปล่าไม่รู้” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 2 บรรทัดที่ 12)

ตัวอย่างที่ 30 การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

นักเรียน ครูหน้อยสวัสดีครับ

ครู สวัสดีครับ แม่มันต้องขางชันกันแอ้นะ

(สวัสดีครับ แหมทำไมมันต้องเดินให้ชันกันด้วยนะ)

สวัสดีคะ เอาการบ้านไปส่งลูก พอเพียง พอได้เยอะเปล่า เมื่อคืนนี้อะเห็น
เขาบอกว่าอะไรนะ ตอนแรกอะไปกลับไปเอาได้หมื่นกว่า สองหมื่นมั้ง
กลับไปนอนนอน เอ้ยกลับมาเล่นชักหนอยดีกว่า กลับมาเล่นต่ออีกเสียไปสี่
หมื่นกว่า แม่ไอ้นี้ แม่ไอ้นาตาซาได้ไป หมื่นแปดอะ คืนที่สองนะ คืนแรกได้

ไปสองสามพันมั่ง เห็นเขาบอกเพียงจะถูกหอยไปสองสามแสนนะ หอย
รายวันนะ

ผู้ปกครอง หรือ

จากตัวอย่างที่ 30 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทย
คือ “สวัสดิ์คะ เอาการบ้านไปส่งลูก พอเพียง พ่อได้เยอะเปล่า เมื่อคืนนี้อะเห็นเขาบอกว่าอะไรนะ
ตอนแรกอะไปกลับไปเอาได้หมื่นกว่า สองหมื่นมั่ง กลับไปนอนนอน เอ้ยกลับมาเล่นชักหนอยดีกว่า
กลับมาเล่นต่ออีกเสียไปสี่หมื่นกว่า แม่ไอนี้ แม่ไอนาคาซาได้ไป หมื่นแปดอะ คืนที่สองนะ คืนแรก
ได้ไปสองสามพันมั่ง แต่เห็นเขาบอกเพียงจะถูกหอยไปสองสามแสนนะ หอยรายวันนะ” ซึ่งจัดเป็น
การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 3 บรรทัดที่ 11)

ตัวอย่างที่ 31 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ครู แม่นักบ้ายสองโมงครึ่งบ้อ น้เด็กน้อยแล้วโตบ้อม้าอะ ลืมอะเนียบึงอิ
เด็กน้อยม้กันเต็มเลย
(แหม่นักตอนบ้ายสองโมงครึ่งหรือไ่งเนี่ย น้เด็กมาแล้วตัวเองก็ไม้ม่า ลืม
หรือไ่งคูชี่เด็กมารอกันเต็มเลย)
เพื่อนครู วันนั้นไปขนส่งเลยจได้
ครู อะไรฝน
เพื่อนครู ทะเบียนรถคันใหม่

จากตัวอย่างที่ 31 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ
“อะไรฝน” ซึ่งเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 22 บรรทัดที่ 17)

ตัวอย่างที่ 32 การสลับภาษาภายในประโยค

ครู เออเขาซอนเป็นพาสาล้าวตั้งชั่วโมงเลย
(เออเขาซอนเป็นภาษาลาวทั้งชั่วโมงเลย)
การโรง พรงนี้ใช่เปล่า
ครู เออปุ๊อะคู่ซอนตั้งชั่วโมงเลยใช่เปล่าเวลาครูสุริย์มาสอนพูด
(เออพรงนี้อะครูสอนทั้งชั่วโมงเลยใช่ไหมเวลาครูสุริย์มาสอนพูด)
นักเรียน พรงนี้ไม้ม่า

จากตัวอย่างที่ 32 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทยคือ “เออปูนีอะคู่สอนตังชั่วโมงเลยใช้เปล่าเวลาครูสุริย์มาสอนพูด” แปลเป็นภาษาไทยคือ “เออฟรงนี่อะครูสอนทั้งชั่วโมงเลยใช้ใหม่เวลาครูสุริย์มาสอนพูด” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 38 บรรทัดที่ 7)

ตัวอย่างที่ 33 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ครู มันแล่นไปเก็บบอนนั้นนะ
(มันวิ่งไปเก็บบอลนั้นนะ)

การโรง เขาใช้มันไปเก็บบอล

ครู หือ มันวิ่งไปรดน้ำต้นไม้เปล่ามันนะ

การโรง มันก็อดทนนะไอ้ปุมอะ

จากตัวอย่างที่ 33 พบว่าครูวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทยคือ “หือ มันวิ่งไปรดน้ำต้นไม้เปล่ามันนะ มันเดินไปนั้นนะ” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 41 บรรทัดที่ 16)

ตัวอย่างที่ 34 การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

การโรง ใส่แบบนี้ไม่เอาหรอก นมไม่มีกะเขาหรอก

ครู ไปตัดชุดเอาผ้าชิ้นไปตัดเก้อ ถ้าอาหวานตัดเท่าอะ หน้อยบอกว่าเอาแค่นี้ละ อาหวานบอกว่าเสียดายผ้ามึงตัวสูงตัดให้หน้อยขนาดนี้อะ หนอยวาเอาเกินเลอะอาหวาน หนอยเลยตัดถิม อาหวานเบาะวามึงอะโดสูงเสียดายผ้าตัดให้น้าขนาดนี้อะป้อม แล้วน้ำไม่ใส่เลยอะคาดเอาอะ อุตสาห์ไปตัดเป็นชุดสำเร็จจะได้ติดกระดุมใจ อือ เช้งเลย กะจะให้ยาวอะ เออบอกอาหวานว่าเอาแค่ีสิบพอนะอาหวาน อาหวานบอกว่าเสียดายมึงไปตัดทิ้งหายากนะมึง ตัดให้หน้อยแม่งโคตรยาวอะ พับเอาก็ไม่ได้นะ เพราะมันเป็นพอดีกับตัวใจ ถ้าพับมันก็หลวมอะ ก็ใหญ่ขึ้นมามากถ้าพับอะ มันเลยยาวไปเลยอะ ขนาดผ้าเดียวยังทำเป็นเกาะอกเลยอะ มะลิเห็นยัง เห็นเกาะอกเขายัง เห็นผ้าเดียวเขายัง เออ เอาผ้าเดียวไปเย็บเป็นเกาะอกอะ ผ้าเดียวปกติมันก็ต้องพันรอบอกอยู่แล้ว แต่เราไปตัดเป็นเกาะอกเลยใจ

(ไปตัดชุดเอาผ้าชิ้นไปตัดซิ ถ้าอาหวานตัดให้นะ หน้อยบอกว่าเอาแค่นี้ละ อาหวานบอกว่าเสียดายผ้ามึงตัวสูงตัดให้หน้อยขนาดนี้อะ หน้อยบอกว่าเอาแค่นี้ละอาหวาน หนอยเลยตัดผ้าทิ้ง อาหวานบอกว่ามึงอะตัวสูง)

การโรง พวกคนแก่เขานุงกันใจ

จากตัวอย่างที่ 34 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยไปใช้ภาษาไทดำไปใช้ภาษาไทย คือ “เสียดายผ้าตัดให้น้ำขนาดนี้อะป้อม แล้วน้ำไม่ใส่เลยอะคาดเอาอะ อุดสำห้ไปตัดเป็นชุดสำเร็จจะได้ติดกระดุมไง ฮือ เช้งเลย อะจะให้ยาวอะ เออบอกอาหวนว่าเอาแค่นี้สิบพอนะอาหวน อาหวนบอกว่าเสียดายมึงไปตัดทิ้งหายากนะมึง ตัดให้หน่อยแม่งโคตรยาวอะ พับเอาก็ไม่ได้นะ เพราะมันเป็นพอดกับตัวไง ถ้าพับมันก็หลวมอะ ก็ใหญ่ขึ้นมาอีกถ้าพับอะ มันเลยยาวไปเลยอะ ขนาดผ้าเดียวยังทำเป็นเกาะอกเลยอะ มะลิเห็นยัง เห็นเกาะอกเขายัง เห็นผ้าเดียวเขายัง เออ เอาผ้าเดียวไปเย็บเป็นเกาะอกอะ ผ้าเดียวปกคิมนี่ก็ต้องพันรอบอกอยู่แล้ว แต่เราไปตัดเป็นเกาะอกเลยไง” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 34 บรรทัดที่ 17)

ตารางที่ 17 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยกลางคน

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทดำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	204	180	88.24	24	11.76	14	6.86
2	251	231	92.03	20	7.97	12	4.78

จากตารางที่ 17 พบว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยมากกว่าการใช้ภาษาไทดำ โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 204 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 180 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 88.24 และมีการใช้ภาษาไทดำจำนวน 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.76 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 251 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทย จำนวน 231 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 92.03 มีการใช้ภาษาไทดำจำนวน 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.97 ด้านความถี่ในการสลับภาษา พบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาจำนวน 14 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.86 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.78 และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 17 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ประเภทของการสลับภาษาของครูช่วงวัยกลางคน

การบันทึกเสียงครั้งที่	ความถี่ในการสลับภาษา									
		ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระดับคำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค	ร้อยละ (%)
1	14	100	0	0	0	0	14	100	0	0
2	12	100	1	8.33	1	8.33	9	75	1	8.33

จากตารางที่ 18 พบว่าในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษาระหว่างประโยคเท่านั้นโดยพบจำนวน 14 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75 ขณะที่การสลับภาษาประเภทอื่นๆ พบจำนวน 1 ครั้งเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 8.33 สำหรับตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 35 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ครู	บางกิ้นม้าสาย บางกิ้นมาสามโมง บางกิ้นมาสิบโมง บางกิ้นมาเว้ล้านอน บางกิ้นมาเว้ล้ากินก้อมี บางกิ้นไปละกุงม้าสาย ม้าสงสาย (บางคนมาสาย บางคนมาสามโมง บางคนมาสิบโมง บางคนมาเวลานอน บางคนมาเวลากินข้าวก็มี บางคนไปจับกุงแล้วค่อยมาส่งลูก มาส่งลูกสาย)
ผู้ปกครอง	ทุกหยางฟี่อียา (ทุกอย่างฟรีเธอ)
ครู	ฟี่ กิ้นฟี่ (ฟรี กิ้นฟรี)
ครู	อะหนูหนีก่อนเร็ว หนูย้ายของเล่นไปเข้าที่ฝั่งโน้นก่อนเร็ว รอแห้งก่อนนะ โดนลมเดี๋ยวกแห้ง
นักเรียน	ครูศร จะดูไดโนเสาร์

จากตัวอย่างที่ 35 พบว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “อะหนูหนีก่อนเร็ว หนูย้ายของเล่นไปเข้าที่ฝั่งโน้นก่อนเร็ว รอแหม่งก่อนนะ โดนลมเดี๋ยวแหม่ง” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 16 บรรทัดที่ 8)

ตัวอย่างที่ 36 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ครู	เออ
ผู้ปกครอง	สวัสดีครูหรือยัง
ครู	โอโยโย ลู วัด วัด (โอ๊ย โอ๊ย ลูก วัด วัด)
ผู้ปกครอง	สวัสดีคุณครูก่อนลูก
ครู	สวัสดีค่ะ

จากตัวอย่างที่ 36 พบว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “สวัสดีค่ะ” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเทปครั้งที่ 2 หน้า 31 บรรทัดที่ 15)

ตัวอย่างที่ 37 การสลับภาษาภายในประโยค

ผู้ปกครอง	เอมอู้ก็บ้อฮู้มันจูงแขนไปเบิ่ง อ่ามันจะกินข้าวเล่ก่อนจะกินข้าวยกมือไหวก่อนนะ มันจับมืออ่าไหวก่อนกินข้าว (ยาก็ไม่รู้อะไร มันจูงแขนไปดู ก่อนพ่อเขาจะกินข้าวเขาให้พ่อพนมมือก่อนกินข้าว)
ครู	เขาหาอาหารกลางวันของเราวันนี้ต้องไหวก่อนไง (เขาให้ท่องอาหารกลางวันของเราวันนี้ต้องไหวก่อนไง)
ผู้ปกครอง	จะไปเบ้าหาอ่ามันเอ็ดเอ็ด (จะไปบอกให้พ่อเขาทำบ้าง)
เพื่อนครู	น้องคุณไม่เห็นแม่มาหอรอลูก

จากตัวอย่างที่ 37 พบว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยภายในประโยคเดียวกันคือ “เขาหาอาหารกลางวันของเราวันนี้ต้องไหวก่อนไง” แปลเป็นภาษาไทยคือ “เขาให้ท่องว่าอาหารกลางวันของเราวันนี้ต้องไหวก่อนไง” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 29 บรรทัดที่ 13)

ตัวอย่างที่ 38 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ครู เอ็ดคือเซามาโรงเรียน

(ทำเหมือนเวลาเซามาโรงเรียน)

ผู้ปกครอง เออ ยะห้วยะห้วย ยะเห่าอ่ายหัดคิมึงอะวาเงิน

(เออ อยากห้วยเราะมากเลย ก็เลยถามไปว่าอยากให้พ่อยกมือไหว้เขาด้วยไหม)

ครู เห่าอ่ายทองก่อนกินข้าวฟางสอนพ่ทองก่อนกินข้าวหรือข้าวฟางทองได้เปล่า

(ให้พ่ทองก่อนกินข้าว ข้าวฟางสอนพ่ทองก่อนกินข้าวหรือข้าวฟางทองได้เปล่า)

ผู้ปกครอง หงำแล้วก่อยะห้วยละเซ เด็กน้อยเล

(นึกแล้วก็อยากห้วยเราะ เด็กหนอเด็ก)

จากตัวอย่างที่ 38 พบว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “ข้าวฟางสอนพ่ทองก่อนกินข้าวหรือข้าวฟางทองได้เปล่า” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 29 บรรทัดที่ 10)

ตัวอย่างที่ 39 การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

ผู้ปกครอง มีไคเฮนล้องทำนูกแอ่เล

(มีไคเห็นรองเท้าบู๊กข้าง)

ครู บ้อเฮนเลียบเอารองเท้ามาเปล่าเมื่อเช้าครูไม่ได้ดูด้วย นั่งท่ายรถมาไม่ได้ดูด้วย นื่องพลอยนั่งหน้านื่องนูกนั่งหลังมานะ นื่องนิวใส่รองเท้าเบนเทนมาไม่ใช่หรือ อันนั้นของการ์ตูน อันนั้นของการ์ตูน อะหัดดีครับไอ้ฮู้ด้วย ไปหารองเท้าบู๊กไปเร็ว นื่องนูกมาเร็วหารองเท้าเร็ว รองเท้าของนูกนิกเอามาเปล่าไม่รู้ ไม่ได้ดู ไม่เห็นรองเท้าอีกแล้ว มีแต่ของพลอยใส นูกนูก ไม่ได้ดูด้วยเมื่อเช้าไม่รู้ใส่มาหรือเปล่า ไปลองหาดูซิเพื่อหนูจะเอาไปทิ้ง (ไม่เห็นเลย)

ผู้ปกครอง ไปหาดู ไปหารองเท้าดู ไม่ใช่จะเอาไปทำไมละ ของเขาอะ

ครู ไม่เห็นเลย สงสัยไม่ได้เอามา หรือไม่ เพื่อนก็ใส่ไป

จากตัวอย่างที่ 39 พบว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “เอารองเท้ามาเปล่าเมื่อเช้าครูไม่ได้ดูด้วย นั่งท่ายรถมาไม่ได้ดูด้วย นื่องพลอยนั่งหน้า นื่องนูกนั่งหลังมานะ นื่องนิวใส่รองเท้าเบนเทนมาไม่ใช่หรือ อันนั้นของการ์ตูน อันนั้นของการ์ตูน

อะหวัดดีครับไอ้ฮู้ด้วย ไปหารองเท้าบู๊ทไปเร็ว น่องนู้กมาเร็วหารองเท้าเร็ว รองเท้าของนู้กนิกเอามาเปล่าไม่รู้ ไม่ได้ดู ไม่เห็นรองเท้าอีกแล้ว มีแต่ของพลอยใส นู้กนู้ก ไม่ได้ดูด้วยเมื่อเช้าไม่รู้ใส่มาหรือเปล่า ไปลองหาคูซิเพื่อหนูจะเอาไปทิ้ง” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 33 บรรทัดที่ 8)

ตารางที่ 19 ค่าร้อยละและความถี่ในการสลับภาษาของครูวัยสูงอายุ

การบันทึกเสียงครั้งที่	จำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด	ภาษาไทย (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ภาษาไทยดำ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ความถี่ในการสลับภาษา	ร้อยละ (%)
1	284	214	75.35	70	24.65	21	7.39
2	244	206	84.43	38	15.57	21	8.61

จากตารางที่ 19 พบว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาไทยดำ โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 284 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 214 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.35 และมีการใช้ภาษาไทยดำจำนวน 70 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.65 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 244 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทยจำนวน 206 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 84.43 และมีการใช้ภาษาไทยดำจำนวน 38 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.57 ด้านความถี่ในการสลับภาษา พบว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีความถี่มากกว่าการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 โดยการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 มีการสลับภาษาจำนวน 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.61 ในขณะที่การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีจำนวน 21 ครั้ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 7.39 และจากความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในตารางที่ 19 สามารถจำแนกประเภทของการสลับภาษาได้ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ประเภทของการสลับภาษาของครูช่วงวัยสูงอายุ

การบันทึกเสียงครั้งที่	ความถี่ในการสลับภาษา	การสลับภาษาระดับคำหรือวลี				การสลับภาษาภายในประโยค		
		ร้อยละ (%)	การสลับภาษา	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา	ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระหว่างประโยค
1	21	100	6	28.57	0	0	15	71.43
2	21	100	5	23.81	1	4.77	15	71.43

จากตารางที่ 20 พบว่าในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 มีการสลับภาษา 2 ประเภทคือ การสลับภาษาระหว่างประโยค พบจำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และการสลับภาษาระดับคำหรือวลี จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 สำหรับการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.81 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.77 สำหรับตัวอย่างสถานการณ์ที่มีการสลับภาษาในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 40 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

ครู ไปเบิ่งไปตามเบิ่ง
(ไปคู ไปตามคู)

ผู้ปกครอง เออ เออ

ผู้ปกครอง วันนี้เขาไม่เรียนกันหรอ

ครู เรียนคะ

ผู้ปกครอง อ้าวแล้วบอกครูไม่มา

จากตัวอย่างที่ 40 พบว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “เรียนคะ” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเทปครั้งที่ 1 หน้า 10 บรรทัดที่ 19)

ตัวอย่างที่ 41 การสลับภาษาระหว่างประโยค

- ครู อันเลาเล่ แบบเลาเล่ อ้อแบบเจียนันนะ
 (อันไหนละ แบบไหนละ อ้อแบบสิเจียนันไซ้ใหม่)
- ผู้ปกครอง เออ เดี่ยวซื้อให้ เดี่ยวซื้อให้
- ครู ยะได้กะเป่าเอ็ดซื้อเล่คาวนิหนูต้องเก็บเงินเองหนอยากได้กระเป่านะ เก็บไว้
 วันละบาท
 (อยากได้กระเป่าทำยังงิดีหละคราวนี้)
- ผู้ปกครอง กะดั่งค์เหลือเปล่า เหลือเอาไปหยอดกะปุก

จากตัวอย่างที่ 41 พบว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “หนูต้องเก็บเงินเองหนอยากได้กระเป่านะ เก็บไว้วันละบาท” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 หน้า 10 บรรทัดที่ 2)

ตัวอย่างที่ 42 การสลับภาษาระดับคำหรือวลี

- ครู อาววาซื้อเล่ อาวชาวัดดีคะ ชาวัดดีคะ ไปก๊ะเลาเล่อินะ ไปก๊ะเลาเล่
 (อ้าวว่าไง อ้าวสวัสดิ์คะ สวัสดิ์คะ ไปไหนคะเนีย ไปไหนคะ)
- ผู้ปกครอง ดูซิใครมาอะ ใครมาอะ ปีน้ามาโรงเรียนแล้วนะ
- ครู จ๋า จ๋า เบ็งกันสวยยิกันสวยนะ
 (จ๋า จ๋า คุณคนสวยชิ คนสวยนะ)
- ผู้ปกครอง สวัสดิ์ยัง สวัสดิ์ย่าสาวยัง

จากตัวอย่างที่ 42 พบว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “จ๋า จ๋า” จัดเป็นการสลับภาษาระดับคำหรือวลี

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 31 บรรทัดที่ 3)

ตัวอย่างที่ 43 การสลับภาษาภายในประโยค

- ครู เมื่อกางเว้นนิเล่ ล้องม้ายืมเครื่องเสียง คู้หวานเบ้าะวา เสียงบ้อมมีแล้ว อ่านข้อ
 สอบเท่าเขาฟังนิบ้อมมีแล้วจั้นนะ เสียงบ้อมมีแล้ว คู้หวานเบ้าะวาไม่รู้ว้าห้อง
 ครูนัทมีเงินนะ
 (เมื่อกกลางวันนะ ลองมายืมเครื่องเสียง ครูหวานบอกว่าเสียงไม่มีแล้ว อ่าน
 ข้อสอบให้พวกเด็กฟังเสียงหายหมดเลยว้าจั้น เสียงไม่มีแล้ว ครูหวานบอกว่า
 ไม่รู้ว้าห้องครูนัทมีว้าจั้น)

เพื่อนครู ไอ้ที่ปีะนั้นนะ
 (ไอ้ที่ใช้พูดนั่นไง)
ครู เออไอ้ที่ปีะนั้นแหละ
 (เออไอ้ที่ใช้พูดนั่นแหละ)

จากตัวอย่างที่ 43 พบว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทย
คือ “ครูหวานเบ้าะว่าไม่รู้ว่ห้องครูนั้ทมิเจ๊นนะ” แปลเป็นภาษาไทยคือ “ครูหวานพูดว่าไม่รู้ว่ห้อง
ครูนั้ทมิว่าจั้น” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาภายในประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 36 บรรทัดที่ 19)

ตัวอย่างที่ 44 การสลับภาษาระหว่างประโยค

ครู จอย กะล้งเอ็ดข้อมู้นนักเรียนหญ
 (จอยกำลังทำข้อมูลนักเรียนอยู่)
ผู้ปกครอง อินะ
 (จั้นเธอ)
ครู ซามุดพกแอ้ เซกนั้ม เซกเว้ล้าม้าเรียนแอ้ ก่อเล็ยจะหญ่งนิดนึ่ง
 (สมุดพกด้วย เช็คนม เช็ควเวลามาเรียนด้วย ก็เลยจะยุ่งหน่อย)
 อ้าวใครจะกินน้ำมาเลย น้ำเย็นๆ มาเร็ว เก็บของเล่น ปิดประตูหน้าต่างให้
 เรียบร้อย อะะ

จากตัวอย่างที่ 44 พบว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้
ภาษาไทยคือ “อ้าวใครจะกินน้ำมาเลย น้ำเย็นๆ มาเร็ว น้ำเย็นๆ แล้วเก็บของเล่น ปิดประตูหน้าต่าง
ให้เรียบร้อย อะะ” ซึ่งจัดเป็นการสลับภาษาระหว่างประโยค

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 หน้า 32 บรรทัดที่ 16)

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความถี่ในการสลับภาษาและประเภทของการสลับภาษา
ของครูในแต่ละช่วงอายุดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเพื่อ
เปรียบเทียบความถี่และคำร้อยละของการสลับภาษาแต่ละประเภทตามช่วงอายุของครู ซึ่งอธิบาย
รายละเอียดได้ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุของครู

ช่วงอายุ	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระดับ ข้อความที่ยาวกว่าประโยค	ร้อยละ (%)
วัยรุ่น	53	100	15	28.30	1	1.89	33	62.26	4	7.55
กลางคน	26	100	1	3.85	1	3.85	23	88.45	1	3.85
สูงอายุ	42	100	11	26.19	1	2.38	30	71.43	0	0
รวม	121	100	27	22.31	3	2.48	86	71.07	5	4.13

จากตารางที่ 21 พบว่าความถี่ในการสลับภาษาของครูทั้ง 3 ช่วงอายุมีจำนวนทั้งหมด 121 ครั้ง หากพิจารณาตามช่วงอายุพบว่าครูวัยรุ่นมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด จำนวน 53 ครั้ง รองลงมา คือ ครูวัยสูงอายุ จำนวน 42 ครั้ง และครูวัยกลางคน จำนวน 26 ครั้ง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้าน ประเภทของการสลับภาษา พบว่าครูวัยรุ่นมีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุดจำนวน 33 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 62.26 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.30 การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.55 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.89 สำหรับครูวัยกลางคน มีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 88.45 ในขณะที่การสลับ ภาษาประเภทอื่นๆ พบว่ามีจำนวน 1 ครั้งเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 3.85 ทางด้านครูวัยสูงอายุพบว่ามี การสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ การสลับ ภาษาระดับคำหรือวลี จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.19 และการสลับภาษาภายในประโยค พบ น้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.38

นอกจากนั้นยังพบว่ามีการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยคในช่วงวัยรุ่นและวัย กลางคนเท่านั้น ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะครูทั้งสองช่วงอายุมีโอกาสในการสนทนากับผู้ปกครอง มากกว่าครูวัยสูงอายุ และหัวข้อในการสนทนาอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับนักเรียนหรือเรื่องทั่วไป ซึ่งครู

อาจต้องมีการพูดอธิบายรายละเอียดต่างๆ ให้ผู้ปกครองที่เป็นคนไทยเข้าใจได้ชัดเจน ดังนั้นครูทั้งสองช่วงอายุจึงมีการพูดสลับภาษาในระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค

1.2 ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามวันลีลา

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้มีการศึกษาเปรียบเทียบความถี่ของการสลับภาษาประเภทต่างๆ ตามวันลีลา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามวันลีลา

สถานที่	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระดับคำหรือวลี	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ภายในประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษา ระหว่างประโยค	ร้อยละ (%)	การสลับภาษาระดับ ข้อความที่ยาวกว่าประโยค	ร้อยละ (%)
บ้าน	72	100	16	22.22	4	5.56	52	72.22	0	0
ร้านค้า	232	100	89	38.36	10	4.31	132	56.90	1	0.43
โรงเรียน	121	100	27	22.31	3	2.48	86	71.07	5	4.13
รวม	425	100	132	31.06	17	4	270	63.53	6	1.41

จากตารางที่ 22 พบว่าความถี่ในการสลับภาษาโดยรวมทั้ง 3 วันลีลา มีจำนวนทั้งหมด 425 ครั้ง หากพิจารณาตามวันลีลาพบว่า “วันลีลาหาซื้อ” มีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด จำนวน 232 ครั้ง รองลงมาคือ “วันลีลาทางการ” มีจำนวน 121 ครั้ง และ “วันลีลาสนิทสนม” มีจำนวน 72 ครั้ง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านประเภทของการสลับภาษา พบว่า “วันลีลาสนิทสนม” มีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 52 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.22 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี จำนวน 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.22 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.56 แต่ไม่พบการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค สาเหตุอาจเป็นเพราะสมาชิกของครอบครัวส่วนใหญ่มีการใช้ภาษาไทยคำในการสนทนาพูดคุยกันในครอบครัว ซึ่งสมาชิกของครอบครัวแต่ละคนสามารถพูดหรือฟังภาษาไทยคำเข้าใจ ดังนั้นจึงไม่มีการสลับไปใช้ภาษาไทยในลักษณะของข้อความที่ยาวกว่าประโยค

สำหรับ “วจนลีลาหรือ” พบการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 132 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 56.90 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 89 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.36 การสลับภาษาภายในประโยคพบจำนวน 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.31 และการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.43 ทางด้าน “วจนลีลาทางการ” พบว่ามีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 86 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.07 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี มีจำนวน 27 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.31 การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค พบจำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.13 และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.48 นอกจากนั้นพบว่าทั้ง 3 วจนลีลามีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด จำนวน 270 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.53 รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 132 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.06 การสลับภาษาภายในประโยค พบจำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4 และการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.41

วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้มีการจำแนกประเภทของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาตามช่วงอายุ และวจนลีลา ซึ่งคำอธิบายรายละเอียดต่างๆ มีดังต่อไปนี้

2.1 ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามช่วงอายุ

2.1.1 บ้าน

ตารางที่ 23 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่น

ประเภทของวัตถุประสงค้	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 การบันทึกเสียงครั้งที่ 1	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 การบันทึกเสียงครั้งที่ 2	ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	0	0	0	0	0	0
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	2	100	2	100	0	0
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	7	100	5	71.43	2	28.57
รวม	9	100	7	77.78	2	22.22

จากตารางที่ 23 พบว่าสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่นมีความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาทั้งหมด 9 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค้ พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ มีความถี่มากที่สุด จำนวน 7 ครั้ง รองลงมาคือ วัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง จำนวน 2 ครั้ง แต่ไม่พบวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาแต่ละประเภทจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันไม่พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ด้านวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 เท่านั้น จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 และตัวอย่างวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาที่พบในแต่ละประเภทยังมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 45 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ฝ่าย โอยม้กำกันเล่
(โอยม้กำจ้งเลข)

- ตาล งานเหือนบ่อไคเลอะ
 (งานบ้านไครวะ)
- โย จ๊กอ้า
 (ไม่รู้ชี้)
- เพ็ญ ไอเฒ่าก่อต้องไปบ่อทุ่งทุกมือเลียบ่อ
 (ตาก็ต้องไปบ่อทุ่งทุกวันเลยเหอ)
- ตาล เอากับเข้าไปส่งทิดลั้ง
 (เอากับข้าวไปส่งให้ทิดรงค์)
- เพ็ญ ไข่เป่ลารถคันนี้ไข่เป่ลา
- ฝ้าย น่าจะไข่

จากตัวอย่างที่ 45 แสดงให้เห็นว่า “ฝ้าย” ซึ่งเป็นสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำในการสื่อสารกับสมาชิกของครอบครัวที่ใช้ภาษาไทยคำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “น่าจะไข่” เพื่อสื่อสารกับสมาชิกของครอบครัวที่ใช้ภาษาไทย ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องกับสมาชิกของครอบครัวที่สื่อสารด้วยภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 36 บรรทัดที่ 10)

ตัวอย่างที่ 46 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

- เจน แม่หนูเออนั้นแหละแล้วก็สาวร้อยไปกัน
- ฝ้าย แล้วก็ยายไข่เป่ลา
- โย ไปกันเม็ดเหละแบ่งวันนะ
 (ไปกันทั้งหมดแหละพิธีทำขวัญนะ)
- ฝ้าย ไปกันเม็ดเหละหมั่นไส้
 (ไปกันทั้งหมดแหละหมั่นไส้)
- เพ็ญ โกสัถึงแล้วมั่งไต่อะ

จากตัวอย่างที่ 46 แสดงให้เห็นว่า “ฝ้าย” มีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “หมั่นไส้” แปลเป็นภาษาไทยคือ “ไปกันทั้งหมดแหละหมั่นไส้” ซึ่งน้ำเสียงในการพูดของ “ฝ้าย” นั้น เป็นการพูดในลักษณะหยอกล้อและแฝงด้วยความรู้สึกประชดประชัน ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 33 บรรทัดที่ 17)

ตัวอย่างที่ 47 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

เพ็ญ กางก้นเบ็งหน้งอียาไอ่เต่า

(ตอนกลางคืนคาดุละครหรือเปล่า)

ตาล บ้อเบ็งเลาะ

(ไม่ดูหรอก)

ฝ้าย บ้อเบ็งเลาะแต่มาเรียกทุกคืนอะ นอนยังทำไมไม่นอนกันซักที

(ไม่ดูหรอก แต่มาเรียกทุกคืนอะ นอนหรือยัง ทำไมไม่นอนกันซักที)

เพ็ญ มาเรียกที่ไหน

ฝ้าย ตรงหน้าต่างเนียตาขอบโผล่ทางหน้าต่าง อะกินได้กินชิ ของฝ้ายเองแหละ กิน
เหอะกินไหม

จากตัวอย่างที่ 47 แสดงให้เห็นว่า “ฝ้าย” มีการใช้ภาษาไทดำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “แต่มาเรียกทุกคืนอะ นอนหรือยัง ทำไมไม่นอนกันซักที” แปลเป็นภาษาไทยคือ “ไม่ดูหรอก แต่มาเรียกทุกคืนอะ นอนหรือยัง ทำไมไม่นอนกันซักที” โดยน้ำเสียงในการพูดของ “ฝ้าย” เป็นการพูดในลักษณะหยอกล้อและแฝงด้วยความรู้สึกประชดประชัน ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 63 บรรทัดที่ 12)

ตารางที่ 24 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวช่วงวัย
กลางคน

ประเภทของวัตถุประสงค์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	7	100	6	85.71
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	53	100	32	60.38
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	2	100	2	100
รวม	62	100	40	64.52

จากตารางที่ 24 พบว่าสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคนมีความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาทั้งหมด 62 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค์ พบว่าวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมีความถี่มากที่สุด จำนวน 53 ครั้ง รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน จำนวน 7 ครั้ง และวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบน้อยที่สุด จำนวน 2 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภท พบว่าวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 และพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 ทางด้านวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 32 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.38 และพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 จำนวน 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.62 สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 เท่านั้น จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ตัวอย่างวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาที่พบในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 48 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

เจน มะงัวกะนั้นค่อป้อคือกัน
(เมื่อวานที่ตลาดนัดก็เห็นมีเหมือนกัน)

เพื่อนบ้าน แล้วทำไมบ้อซื้อม้าเห่าแก่เล
(แล้วทำไมไม่ซื้อมาให้เขาหละ)

เจน หงาวาแก่หอมแล้วละ
(ก็นี้กว่าเขาหายดีแล้ว)

ฝ่าย อะไรสาว

เจน ยายหัดน้ำค้ำ

ฝ่าย มันเป็นอย่างไ

จากตัวอย่างที่ 48 แสดงให้เห็นว่า “เจน” ซึ่งเป็นสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อเรียกชื่อยานชนิดหนึ่งคือ“ยายหัดน้ำค้ำ” เนื่องจากในภาษาไทยคำไม่มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อยานชนิดนี้ ดังนั้น “เจน” จึงมีการสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อเรียกชื่อยานดังกล่าว ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 12 บรรทัดที่ 9)

ตัวอย่างที่ 49 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

โย แทนที่มันจะไค่นังไปล่าล่ามันต้องกับรวัน
(แทนที่จะไค่นังรไปสบายๆ แต่กลับต้องมาขับรเอง)

เจน เสียตั้งแล้วแถมไค่กับรอีกเ้า
(เสียเงินค่ารแล้วยังต้องมาขับรไปเองอีก)

ฝ่าย ทำไมอะสาว

เจน รมันมีไม่พอไป

ฝ่าย ขับรอะไรไป รกระบะเหร

จากตัวอย่างที่ 49 แสดงให้เห็นว่า “เจน” มีการใช้ภาษาไทยคำสื่อสารกับสมาชิกของครอบครัวที่ใช้ภาษาไทยคำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “รมันมีไม่พอไป” เพื่อสื่อสารกับสมาชิกของครอบครัวที่ใช้ภาษาไทย ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับสมาชิกของครอบครัวที่สื่อสารด้วยภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 6 บรรทัดที่ 10)

ตัวอย่างที่ 50 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

ฝ่าย นั่นนั่นคุณแม่ใจบุญ คุณแม่ใจบุญ

เจน ตะหมาเมื่อนั้นชั้น โหเจาเซาะตะหมาพันนิ
(วันก่อนหมาถูกรถชน โหใจเสาะจิงเลยหมาพันธุ์นี้)

ฝ่าย ทำไมอะ

เจน เอ็ง เอ็ง เอ็ง มันดั่งไม่หยุดเลยนะ

ตาล มันก่อเอ็งแตกว้อชั้นจนเลือดเอะวัน
(มันก็เอ็ง เอ็ง ชี ถูกชนจนเลือดไหลออกมาเลย)

จากตัวอย่างที่ 50 แสดงให้เห็นว่า “เจน” มีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือ “เอ็ง เอ็ง เอ็ง มันดั่งไม่หยุดเลยนะ” เพื่อแสดงความรู้สึกสงสารสุนัขที่ถูกรถชน ดังนั้น การสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ
(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 18 บรรทัดที่ 5)

ตัวอย่างที่ 51 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

ฝ่าย มันกินเยอะปกติอะ กินปลากระป๋องหมดไปแล้วะยังกินอีกอะ เห็นไอฟิล์มกิน
มามายังกินมามาตามไอฟิล์มอีกอะ

เจน เร็วเร็วบีมไปเอานมเย็นมาห้าที่อันนะไปเอาไปโอดวัลดินเย็นเขาเอามาห้าหั้นนะฝ่าย
เอามาห้าห้องอี
(เร็วๆ บีมไปเอานมเย็นมาให้ที่อยู่นั้นนะ ไปเอามาไปโอดวัลดินเย็น เขาเอามานั้นใน
ฝ่ายหยิบมาให้ห้องซี)

ฝ่าย ไหน

เจน หยูเตงหลังตุ๋หั้นนะเฮนนะแกมกัวดน้ำหั้นนะ
(อยู่บนหลังตุ๋นั้นไงเห็นไหม อยู่ใกล้ขวดน้ำนั้นนะ)

จากตัวอย่างที่ 51 แสดงให้เห็นว่า “เจน” มีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยเพื่อเรียกชื่อเครื่องดื่มชนิดหนึ่งคือ “โอดวัลดินเย็น” เนื่องจากในภาษาไทยคำไม่มีชื่อคำศัพท์เรียกเครื่องดื่มชนิดนี้ ดังนั้น “เจน” จึงสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อเรียกชื่อเครื่องดื่มดังกล่าว ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 51 บรรทัดที่ 9)

ตัวอย่างที่ 52 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ตาล ฮาตะฮังเล่
(หาอะไรอยู่)
เจน ป้าเปาะมะหงไปก๊ะเลาเม็ดเล่
(มีคปอกมะตะกอไปไหนหมดเนีย)
ฝ้าย สาวขันน้ำใหญ่ไปไหนวะ
เจน **ไม่รู้จะเอาขันเล็กไปก่อนไป**

จากตัวอย่างที่ 52 แสดงให้เห็นว่า “เจน” มีการใช้ภาษาไทยคำสื่อสารกับสมาชิกของครอบครัวที่ใช้ภาษาไทยคำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ไม่รู้จะเอาขันเล็กไปก่อนไป” เพื่อสื่อสารกับ “ฝ้าย” ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวที่ใช้ภาษาไทย ดังนั้นการสลับภาษาลักษณะเช่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับสมาชิกของครอบครัวที่สื่อสารด้วยภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 47 บรรทัดที่ 16)

ตารางที่ 25 ค่าร้อยละและความถี่ของวัตถุประสงค์แต่ละประเภทของสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุ

ประเภทของวัตถุประสงค์	ความถี่ (ครั้ง)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1		การบันทึกเสียงครั้งที่ 2	
		ร้อยละ (%)	ร้อยละ (%)	ร้อยละ (%)	ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	0	0	0	0	0
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	1	100	1	100	0
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	0	0	0	0	0
รวม	1	100	1	100	0

จากตารางที่ 25 พบว่าสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุมีความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาทั้งหมดเพียง 1 ครั้ง และเป็นวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 53 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ตาล ไผ่จี๋จ้าน
(ไผ่จี๋เกียจ)
โต๋ จะเอาอันนี้
ฝ้าย อันนั้นเล่นไม่ได้
เจน อันเตงนั้นอียะ
(อันที่อยู่ข้างบนไซ้ไหม)
ตาล โต๋จ๋าเถ่าแล้วเฮนนะ สวัสดิ์คืบ โต๋จ๋าเถ่าแล้วเฮนนะ
(โต๋สวัสดิ์คืบแล้วเห็นไหม สวัสดิ์คืบ โต๋สวัสดิ์คืบแล้วเห็นไหม)

จากตัวอย่างที่ 53 แสดงให้เห็นว่า “ตาล” ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวช่วงวัยสูงอายุมักการใช้ภาษาไทยสื่อสารกับสมาชิกครอบครัวที่ใช้ภาษาไทยดำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยสื่อสารคือ “สวัสดิ์คืบ” เพื่อกล่าวทักทาย “โต๋” ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัววัยเด็กที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับสมาชิกของครอบครัวที่สื่อสารด้วยภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 39 บรรทัดที่ 5)

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภทของสมาชิกครอบครัวในแต่ละช่วงอายุดังที่กล่าวมาแล้ว ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเพื่อเปรียบเทียบความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภทตามช่วงอายุของสมาชิกครอบครัวทั้งหมด ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของสมาชิกครอบครัว

ช่วงอายุ	ความถี่ (ครั้ง)	ประเภทของวัตถุประสงค้		
		เพื่อให้เกิดการรับรู้ คำศัพท์ร่วมกัน	เพื่อแสดงความ เป็นพวกพ้อง	เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ
วัยรุ่น	9	0	2	7
วัยกลางคน	62	7	53	2
สูงอายุ	1	0	1	0
รวม	72	7	56	9
ร้อยละ	100	9.72	77.78	12.50

จากตารางที่ 26 พบว่าความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของสมาชิกครอบครัวทั้งหมดมีจำนวน 72 ครั้ง หากพิจารณาตามช่วงอายุพบว่าช่วงวัยกลางคนมีความถี่มากที่สุด จำนวน 62 ครั้ง รองลงมาคือ ช่วงวัยรุ่น จำนวน 9 ครั้ง และช่วงวัยสูงอายุมีความถี่น้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค้ พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบมากที่สุด จำนวน 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ วัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบจำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 และวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบน้อยที่สุด จำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.72 นอกจากนั้นพบว่าวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบในช่วงวัยกลางคนเท่านั้น ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะโดยปกติสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในขณะที่สมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุโดยส่วนใหญ่มีการสื่อสารด้วยภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ดังนั้นสมาชิกครอบครัวทั้ง 2 ช่วงอายุจึงไม่มีการสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค้ดังกล่าว และยังพบว่าวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ ไม่ปรากฏในช่วงวัยสูงอายุ เนื่องจากสมาชิกครอบครัวช่วงวัยสูงอายุมีความถี่ในการสลับภาษาเพียง 1 ครั้งเท่านั้น ซึ่งเป็นวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

2.1.2 ร้านค้า

ตารางที่ 27 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยรุ่น

ประเภทของวัตถุประสงค้	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	23	100	11	47.83
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	45	100	20	44.44
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	6	100	0	0
รวม	74	100	31	41.89

จากตารางที่ 27 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาทั้งหมด 74 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค้ พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมีความถี่มากที่สุด จำนวน 45 ครั้ง รองลงมาคือ วัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน จำนวน 23 ครั้ง และวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบน้อยที่สุด จำนวน 6 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาแต่ละประเภท พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.83 และพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 จำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.17 ด้านวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 และพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 จำนวน 25 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.56 สำหรับวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 เท่านั้น ซึ่งพบจำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับตัวอย่างวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาที่พบในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 54 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

แม่ค้า เอาของมาคู้มก๊ะกาจิดอียา เอามะป้าวเล่
(เอาของมาคู้มกับค่าจิดหรือเปล่า เอามะพรวานะ)

ลูกค้า หาอะไรหนู

แม่ค้า ปากกา เอาเบอไคก่อนเล่เอม
(ปากกา เอาเบอไร้ก่อนดีละแม่)

แม่ เบออายก้อได้แล้วจิดเบอเอ๋อฮ้อยไ่ว่ ถ้าโหม้ม่าจะได้อ้อไ่
(จิดเบอไร้โทรฟ้อแล้ว จิดเบอไร้โทรของฟ้อฮ้อยไ่ว่ด้วย ถ้าเขาโทรมาจะได้จำไ่)

แม่ค้า ปะกามะดีดอะ
(ปากกาไม่ติดอะ)

จากตัวอย่างที่ 55 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการสลับภาษาจากการใช้ภาษาไทยคำไปใช้ภาษาไทยคือคำว่า “ปากกา” เนื่องจากภาษาไทยคำไม่มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อปากกา ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 12 บรรทัดที่ 1)

ตัวอย่างที่ 56 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

แม่ เออ เขาไปลับมั่ว
(เออ เขาไปรับมาเอง)

แม่ค้า มะแงะไอลิเกมั่วแะวะ
(ทำไมไม่อู้มไอลิเกมาด้วยหละ)

ลูกค้า เอ้ยคนละบ้าน

แม่ค้า อ้อลิม

จากตัวอย่างที่ 56 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นใช้ภาษาไทยคำสื่อสารกับ “แม่” แต่เมื่อมีลูกค้าใช้ภาษาไทยสื่อสารกับแม่ค้าช่วงวัยรุ่น จะเห็นได้ว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “อ้อลิม” เพื่อสื่อสารกับลูกค้า ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับลูกค้าคนไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 13 บรรทัดที่ 13)

ตัวอย่างที่ 57 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

เพื่อนบ้าน เดียวเขาก่อขึ้นเห่ากือ
(เดี๋ยวเขาก็ขึ้นให้เอง)

แม่ ได้เงินมาแล้วเขาก่อฮัก
(ได้เงินมาเขาก็หัก)

แม่ค้า ฮักไปเขากองทุนยังบู้สำรวจเลี้ยงชีพเงินนะ
(หักไปช่วยกองทุนอะไรไม่รู้ สำรวจเลี้ยงชีพว่าจั้น)

แม่ เขาก่อกินเห่านันเลาะ
(เดี๋ยวเขาก็กินให้เองแหละ)

จากตัวอย่างที่ 57 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “สำรวจเลี้ยงชีพ” ซึ่งเป็นชื่อเรียกของกองทุน ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 38 บรรทัดที่ 20)

ตัวอย่างที่ 58 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

เพื่อนบ้าน และแล้วเอาเบงฮ้อยเสาไว้เห่าแอ่เล่
(แลกแล้วเอาเบงฮ้อยใส่ไว้ให้ด้วยนะ)

แม่ค้า นิละเสาเห่าแล้ว
(นี่นะ ใส่ไว้ให้แล้วนะ)

ลูกค้า เบงฮ้อยสิบต้องแลกฮ้อยนะ

แม่ค้า ต้องร่อยยี่ฮิจจะถึงจะถูก

ลูกค้า เหมือนผมลงเปล่าเนีย

แม่ค้า ไม่รู้เหมือนกัน

จากตัวอย่างที่ 58 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำสื่อสารกับเพื่อนบ้านที่ใช้ภาษาไทยคำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ต้องร่อยยี่ฮิจจะถึงจะถูก” เพื่อสื่อสารกับลูกค้าที่ใช้ภาษาไทย ดังนั้นการสลับภาษาของแม่ค้าวัยรุ่นจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับลูกค้าคนไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 54 บรรทัดที่ 9)

ตัวอย่างที่ 59 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

แม่ค้า แต่เลขบื้อข่อยสวยเกอเลาเจ๊นนะเซวากันเสาชิบเก่า
(แต่เลขไม่ค้อยสวยเลย เขาว่ากันว่าเสาร้สิบเก่า)

น้อง เสาร้สิบเก่า

แม่ค้า บ้าไมโซ มันเป็นศุกร้สิบสาม

แม่ เฮบื้อโซเปนฟาหรั่ง
(เราไม่ได้เป็นฝรั่ง)

จากตัวอย่างที่ 59 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “บ้าไมโซมันเป็นศุกร้สิบสาม” ซึ่งแม่ค้าช่วงวัยรุ่นพูดเสียงดังและใช้น้ำเสียงที่จริงจังแฝงด้วยความรู้สึกขัดแย้งและไม่เห็นด้วยกับน้อง ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 51 บรรทัดที่ 17)

ตารางที่ 28 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยกลางคน

ประเภทของวัตถุประสงค์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	5	100	2	40	3	60
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	29	100	18	62.07	11	37.93
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	8	100	6	75	2	25
รวม	42	100	26	61.90	16	38.10

จากตารางที่ 28 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาทั้งหมด 42 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค์ พบว่าวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมีความถี่มากที่สุด จำนวน 29 ครั้ง รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติหรือความรู้สึกต่างๆ จำนวน 8 ครั้ง และวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบน้อยที่สุดจำนวน 5 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภท พบว่า

วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60 ด้านวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 62.07 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.93 สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25 และตัวอย่างวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาที่พบในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 60 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

แม่คำ บ่อเอาก่อดีแล้วละอะ จิวเงินบ่อ
(ไม่เอาก่อดีแล้วละอะ จะพูดอย่างนั้นซะใหม่)

ลูกคำ เฮ้ยกันไปส่งของไปส่งเหิงกันเน้อะ
(เฮ้ยคนไปส่งของ ไปส่งนานจังเลย)

แม่คำ ยังบ่อซาลีเม้าเส้นเล็กน้ำบ่อทันคือกันเล็กน้อยเนี่ย
(ยังเหลือของซาลีอีกเส้นเล็กน้ำ ทำไม่ทันเหมือนกันนะอยู่คนเดียวเนี่ย)

ลูกคำ เสริจยังผัดไทย

จากตัวอย่างที่ 60 แสดงให้เห็นว่าแม่คำช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือคำว่า “เส้นเล็กน้ำ” เพื่อให้ลูกคำฟังแล้วเข้าใจได้ง่ายขึ้น เนื่องจากไม่มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่ออาหารชนิดนี้ในภาษาไทยคำ ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 9 บรรทัดที่ 2)

ตัวอย่างที่ 61 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ลูกคำ มั่นขาดก่องนึ่งเลียบ่อเงินนะ
(มันขาดก่องหนึ่งซะใหม่)

แม่คำ อือ ขาดก่องนึ่ง ขาดกะเพราหมูก่อบกันนึ่ง เอาเฮ้ยตักน้ำพริก
(ใช่ ขาดก่องหนึ่ง ขาดกะเพราหมูกรอบของอีกคนหนึ่ง อ้าวเฮ้ยตักน้ำพริก)

ลูกคำ ของหนูกะเพราหมูกรอบ

แม่คำ เดี่ยวๆคอยแป็บนึ่ง

ลูกคำ บอกพ่อดับเครื่องก่อนซิ

จากตัวอย่างที่ 61 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับลูกค้าที่ใช้ภาษาไทยคำ แต่ในกรณีที่ลูกค้าใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “เดี๋ยวกู คอยแป็บนึง” เพื่อสื่อสารกับลูกค้าที่ใช้ภาษาไทย ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับลูกค้าคนไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 10 บรรทัดที่ 17)

ตัวอย่างที่ 62 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

แม่ค้า ล้อแป็บนึง เจ็ดนี้มีเมนูเหมาไก่ทอดโตนึ่งแอดเล่
(รอแป็บนึง ตอนนี้มีรายการอาหารใหม่ ไก่ทอดตัวหนึ่งนะ)

ลูกค้า หูกะเลาเล่
(อยู่ที่ไหนล่ะ)

แม่ค้า อันเค้ ไก่ทอด มั่นไก่ก้อมี้ ไก่ทอดก้อมี้ เข้ามั่นไก่ทอด ไทรอิกแล้ว ฮัลโหล วาซือ
เล่ ขาดอะฮังเลอะ
(นั่นไง ไก่ทอด ข้าวมันไก่ก้อมี้ ไก่ทอดก้อมี้ ข้าวมันไก่ทอด ไทรอิกแล้ว ฮัลโหล ว่า
ยังไง ยังขาดอะไรอีกหละ)

ลูกค้า ขาดอะฮังเง้ คะน้ำ เกาเหลานั่นนะ
(ขาดอะไรนะ คะน้ำ แล้วก็เกาเหลาอะ)

จากตัวอย่างที่ 62 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ไทรอิกแล้ว ฮัลโหล” ซึ่งแม่ค้าพูดด้วยน้ำเสียงไม่พอใจและแฝงด้วยความรู้สึกรำคาญเนื่องจากลูกค้าคนหนึ่งโทรมาสั่งอาหารหลายครั้งในช่วงเวลาที่แม่ค้าช่วงวัยกลางคนกำลังเร่งรีบในการทำอาหารเพราะมีลูกค้าจำนวนมากนั่งรออยู่ในร้านค้า ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 10 บรรทัดที่ 6)

ตัวอย่างที่ 63 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน และเพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

แม่ค้า อันนี้อะเหรอ

ลูกค้า เออใช่

แม่ค้า เอน้ำจิ้มเปล่า โอ้ยวีแรงจังผง กูวเล่เอ็นบ่ออ้ามาเจ้าแอ เฮียเอน้ำซูปเปล่าวะ
(เอน้ำจิ้มเปล่า โอ้ยพึดแรงจังผง ลั่นว่านะเรียกเจ้าอ้ามาช่วยงานดิกว่า เฮียเอน้ำ
ซูปเปล่าวะ)

ลูกค้า เอาชิ ออกมานีน้องเปียร์เดี๋ยวน้ำร้อนราดเลย

จากตัวอย่างที่ 63 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยดำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “เฮียเอาน้ำซุปล่าววะ” เพื่อสื่อสารกับลูกค้าที่ใช้ภาษาไทย และเนื่องจากในภาษาไทยดำไม่มีคำศัพท์ที่ใช้ในการเรียกชื่อ “น้ำซूप” ด้วยเหตุนี้แม่ค้าช่วงวัยกลางคนจึงมีการสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อให้ลูกค้าฟังแล้วเข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยกลางคนดังที่กล่าวมานั้น นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับลูกค้าด้วยการใช้ภาษาไทยสื่อสารแล้วยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันระหว่างแม่ค้าและลูกค้าคนไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 15 บรรทัดที่ 18)

ตัวอย่างที่ 64 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

แม่ค้า หูตึงกันเน่แต่ละกันนิเนาะ
(หูตึงกันหมดเลย แต่ละคนนี่นะ)

สามี ชะหมายเส้นหมี่จีนนะ
(พวกเขาเอาเส้นหมี่วุ้นนั้น)

แม่ค้า กันนิเอาตะฮังแง่น
(คนนี่เอาอะไร)

สามี เออเอาตะฮังเล่เมื่อกีนิ
(เออ เอาอะไรแล้วนะเมื่อกีนี้)

แม่ค้า ราดหน้า

ลูกค้า เออ

จากตัวอย่างที่ 64 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยดำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ราดหน้า” เนื่องจากในภาษาไทยดำไม่มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อ “ราดหน้า” ดังนั้นแม่ค้าจึงมีการสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะเช่นนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 21 บรรทัดที่ 7)

ตัวอย่างที่ 65 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

แม่ค้า เสาดูงเห่ามันเก้อ
(ใส่ดูงให้มันช)

แม่ค้า ตีกอ้านนิบ้อเสาะเสาะแล้วอะ
(ตีกอ้านนี้ไม่ใส่ด้วยเหอ ใส่ดูงแล้วเหอ)

ลูกค้า ที่ตักอยู่ไหนอะ

แม่คำ สงสัยมันจะจมอยู่ข้างล่าง เอาแก้ว แก้วตักก่อน

จากตัวอย่างที่ 65 จะเห็นได้ว่าแม่คำช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยดำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “สงสัยมันจะจมอยู่ข้างล่าง เอาแก้ว แก้วตักก่อน” เนื่องจากลูกคำใช้ภาษาไทยในการสื่อสารดังนั้นแม่คำช่วงวัยกลางคนจึงมีการสลับไปใช้ภาษาไทย ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับลูกคำคนไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 23 บรรทัดที่ 3)

ตัวอย่างที่ 66 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

แม่คำ ลูกน้ำส่วนนะปีกินเก่งก่อนหรือถั่วเงาะแป้นึงอันนี้กะเพ้าหมูกอบก็อกัน
(ลูกน้ำส่วนนะ อ้วน กินเก่ง เดี่ยวรอถั่วงอกแป้นึงนะ อันนี้กระเพราหมูกรอบ
เหมือนกัน)

ฉิน มะเอือด
(พริก)

แม่คำ ฉินอย่ามองเดี่ยวตาก็ดีใหญ่หรือ

ฉิน ไม่ดีหรือตามันจะบวมขึ้น

จากตัวอย่างที่ 66 แสดงให้เห็นว่าแม่คำช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยดำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ฉินอย่ามองเดี่ยวตาก็ดีใหญ่หรือ” ซึ่งลักษณะการพูดของแม่คำช่วงวัยกลางคนเป็นการพูดเพื่อหยอกล้อ ส่อเสียดให้ขำขันและแฝงด้วยความรู้สึกประชดประชัน ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะเช่นนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 28 บรรทัดที่ 8)

ตารางที่ 29 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุ

ประเภทของวัตถุประสงค้	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	28	100	11	39.29
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	85	100	46	54.12
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	15	100	9	60
รวม	128	100	66	51.56

จากตารางที่ 29 พบว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาทั้งหมด 128 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค้ พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมีความถี่มากที่สุด จำนวน 85 ครั้ง รองลงมาคือ วัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน จำนวน 28 ครั้ง และวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบน้อยที่สุด จำนวน 15 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาแต่ละประเภท พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.29 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.71 ด้านวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 46 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.12 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45.88 สำหรับวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40 และตัวอย่างวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาที่พบในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 67 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

ลูกค้า อันนั้นต้มเสาคะฮังเง้

(อันนั้นต้มใส่อะไรหละ)

แม่ค้า ต้มอันนี้เข้าเสาคักกาดองโขงขาหุมพะโล้เตวเสาร่วมกันบ่อได้มาซบทีละ
ชั้นคือฮ้านขายโขงต้มเสาร่วมกัน

(ต้มนี้เขาใส่ผักกาดดองโขงขาหุมพะโล้ แต่ว่าใส่รวมกันเลยไม่ได้สับทีละชั้น

เหมือนตามร้านค้า ต้มใส่รวมกันเลย)

ลูกค้า นีกว่าต้มตะฮังเสาสไ

(นีกว่าต้มอะไรใส่ไข่ด้วย)

แม่ค้า ฮี บ่อได้เสาสไ เสาสไต้องใช้สามชั้น

(ฮี ไม่ได้ใส่ไข่ ถ้าใส่ไข่ต้องใช้สามชั้น)

จากตัวอย่างที่ 67 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการสื่อสารกับลูกค้าด้วยภาษาไทยคำ และสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ขาหุมพะโล้” เพื่อเรียกชื่อของอาหาร เนื่องจากในภาษาไทยคำไม่มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่ออาหารชนิดนี้ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ด้วยเหตุนี้แม่ค้าจึงสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อเรียกชื่ออาหารดังกล่าว เพื่อให้ลูกค้าฟังแล้วเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 29 บรรทัดที่ 11)

ตัวอย่างที่ 68 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

เพื่อนบ้าน เอมอู้อีฮังเล่

(ย่าชื่ออะไรนะ)

แม่ค้า จีอู้อีหอมเกว้อ เอมอู่มั่นนะ เป็นเอมอู้อาวดสะหนา

(ชื่อหอมใจ ย่าของเขาเป็นแม่ของป้าวาสนา)

เพื่อนบ้าน อ้อป้าวาสนาหรอ

แม่ค้า เออป้าวาสนา

เพื่อนบ้าน ป้านกแก้ว

จากตัวอย่างที่ 68 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำในการสื่อสารกับเพื่อนบ้านที่ใช้ภาษาไทยคำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “เออป้าวาสนา” เพื่อสื่อสารกับเพื่อนบ้านที่ใช้ภาษาไทย ดังนั้นการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับเพื่อนบ้านที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 13 บรรทัดที่ 13)

ตัวอย่างที่ 69 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

แม่ค้า ลูกละฮ้อยอะขอควักก่อนเก้อ เอ็ดฮังเงินเลอันบ่อขอควัน แบนพื้นบ่อมีอะ อ่อนิก
วาบ่อมีแบนพื้น

(ลูกละหนึ่งร้อยเหรอหมัดไว้ก่อนซิ ทำอะไอย่างนั้นหละ แบนคพื้นไม่มีเหรอ อ่อนิกว่าแบนคพื้นไม่มี)

เพื่อนบ้าน เอมเดอามิงไม่มาแล้วมั้ง

แม่ค้า อะเมียหนีเหรอ แซว แซว

จากตัวอย่างที่ 69 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “อะเมียหนีเหรอ” ซึ่งเป็นลักษณะการพูดเพื่อหยอกล้อให้ขำขัน ดังนั้นการสลับภาษาของแม่ค้าในลักษณะเช่นนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 10 บรรทัดที่ 10)

ตัวอย่างที่ 70 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ และเพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

แม่ค้า มีก็คอบคั่วเล่ลูน่องบ่อตั้น
(มีก็ครอบครวัหละลูกน่องไ้อี้ตี้อะ)

เพื่อนบ้าน ไม่รู้ เจ้เนียนเขาจับกุ่มมั้งพรงนี้เห็นลูกน่องวิดน้ำออกอะ

ลูกค้า พรงนี้เขาจับได้ไง

เพื่อนบ้าน บ่อที่ติดผู้ใหญ่นี๊ เขาเลียงกุ่มอะไรกัน

แม่ค้า อ้ออนุบาล แกอนุบาลไว้เง เอออันนี้ยี่สิบแล้วอะไรอีก

จากตัวอย่างที่ 70 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยสื่อสารกับเพื่อนบ้านและลูกค้าที่ใช้ภาษาไทยคือ “อ้ออนุบาล แกอนุบาลไว้เง เอออันนี้ยี่สิบแล้วอะไรอีก” เนื่องจากภาษาไทยคำไม่มีคำศัพท์ที่สามารถอธิบายความหมายของคำว่า “อนุบาล” ได้ สมบูรณ์และชัดเจน ดังนั้นแม่ค้าจึงสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อให้เพื่อนบ้านและลูกค้าฟังแล้วเข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องแล้วยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันระหว่างแม่ค้า ลูกค้า และเพื่อนบ้านอีกด้วย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 10 บรรทัดที่ 10)

ตัวอย่างที่ 71 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

แม่ค้า เขาเลื้ออะเอาหมูละห้ากิโล แคววเซาก่อเอากะตั้งทำบุญนั่นแหละ ไปค่างวัดเจนนะเมีย่นายกจัดไป
(เขาเลือกหมูบ้านละ 5 คน แต่ว่าพวกเขาก็เอาตั้งไปทำบุญนั่นแหละ ไปค่างที่วัดว้างนั่น เมียนายกจัดไป)

ลูกค้า ไปวัดฮังเง้
(ไปที่วัดไหน)

แม่ค้า **ตระการพืชผล**เขาจะไปข้ามไปลั่วแอ้
(ตระการพืชผล พวกเขาจะข้ามไปลาวด้วย)

ลูกค้า ก่อดีเกว้อไปก่อได้เจนนะ
(ก็ดีชิ ถ้าอย่างนั้นไปก็ได้)

จากตัวอย่างที่ 71 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทดำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ตระการพืชผล” เนื่องจากคำศัพท์นี้ไม่มีในภาษาไทดำเพราะเป็นชื่อเฉพาะของวัดซึ่งเป็นภาษาไทย ดังนั้นแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุจึงมีการสลับไปใช้ภาษาไทยเพื่อเรียกชื่อของวัด ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 38 บรรทัดที่ 11)

ตัวอย่างที่ 72 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ลูกค้า จังแล้วแม่กำ ชักจะจังเลื่อยไปด้วยเก้อ
(งงแล้วแม่กำ ชักจะงงเรื่อยไปแล้วชิ)

แม่ค้า ไกอเอาต่มมะแพ้งวะ
(ใครเอาแกงฟักวะ)

ลูกค้า นี่เอาแกงฟัก

แม่ค้า **เออเรากังงว่าใครเอาแกงฟักวะ**

ลูกค้า นิต่มตะฮังเลอ
(นี่แกงอะไรเนี่ย)

จากตัวอย่างที่ 72 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทดำเพื่อสื่อสารกับลูกค้าที่ใช้ภาษาไทดำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทย คือ “เออเรากังงว่าใครเอาแกงฟักวะ” เพื่อสื่อสารกับลูกค้าที่ใช้ภาษาไทย ดังนั้นการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับลูกค้าที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 48 บรรทัดที่ 18)

ตัวอย่างที่ 73 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

เพื่อนบ้าน ที่แรกห่อผ้าขาวยังไม่รู้หรือว่าเป็นใคร ที่นี้แกะผ้าขาวออกเท่านั้นแหละ
เข้าอ่อน

แม่ค้า จะขนาดเก่าแก้วเขียนยังตักกะเจานะแก้ว
(ขนาดเก่าแก้วเขียนยังตักใจเลย แก้วให้ฟังอะ)

แม่ค้า ตลาดนัดก็อันตรายเหมือนกันนะถนนมันเป็นถนนใหญ่อะ เสียวเสียวมากๆ
ตรงนั้น

แม่ค้า อะป้าด้อยทอนสิบบาท

จากตัวอย่างที่ 73 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้
ภาษาไทยคือ “ตลาดนัดก็อันตรายเหมือนกันนะถนนมันเป็นถนนใหญ่อะ เสียว เสียวมากๆ ตรงนั้น”
ซึ่งลักษณะการพูดของแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุนี้นี้เสียงที่แสดงถึงความรู้สึกกลัว และกังวลเกี่ยวกับ
อุบัติเหตุบนท้องถนนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นอย่างมาก ดังนั้นการสลับภาษาของแม่ค้าช่วงวัย
สูงอายุในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 46 บรรทัดที่ 10)

ตัวอย่างที่ 74 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง และเพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

แม่ค้า เจื่อจะสั่งได้อียาอันน้อยเงินนะ
(ทวดจะลงปอนั่งในโองได้หรือเปล่า โองเล็กขนาดนั้นนะ)

ลูกค้า จะสั่งได้อียา
(จะลงไปได้ไหม)

ชาวสวน ถั่วฝักยาว พี่สาวหนูปลูกไว้

แม่ค้า ขายแพงไหมล่ะป้าให้โลละสิบห้าโลละยี่สิบป้าไม่เอา ป้าให้โลสิบห้าบาท
เพราะว่าถั่วที่ตลาดมันก็โลละยี่สิบ ป้าซื้อที่ตลาดมันก็โลละยี่สิบไป ถ้าซื้อป้าก็
ต้องซื้อถูก ถ้าสิบห้าบาทก็เอามา ถ้าไม่ขายก็ไม่เป็นไร บอกราคาไว้ก่อนเพราะ
ถ้าให้แพงป้าก็ทำไม่ได้ไป ถ้าสิบห้าบาทเอามา ถ้ายี่สิบบาทเอาไปขายตลาดเอง
ต้องบอกก่อนไม่ได้หรือต้องบอกราคาก่อนไหมแล้วขอมาว่าราคา เพราะป้า
ซื้อตลาดได้ถูกใจ ถ้าพอใจขายก็เอามาขาย บอกราคาเลยโลสิบห้า เพาะเก่า
แก่มันขายแต่โลสิบห้าไปตลาดเขาขายสามสิบ
(เพราะเก่าแก่เขาขายแต่โลสิบห้าไป ที่ตลาดเขาขายสามสิบ)

เพื่อนบ้าน เงินไปขายตลาดก่อได้ก่อ
(เงินไปขายที่ตลาดก็ได้มั่ง)

จากตัวอย่างที่ 74 แสดงให้เห็นว่าแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยในลักษณะของข้อความที่ยาวกว่าประโยคดังตัวอย่างเพื่อสื่อสารกับ “ชาวสวน” ที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร นอกจากนั้นลักษณะการใช้คำของแม่ค้ายังแฝงด้วยความรู้สึกลึกซึ้งไม่พอใจ เนื่องจากทราบว่า “ชาวสวน” มีการพูดนิทาเรื่องการให้ราคาซื้อขายที่ไม่เป็นธรรมของแม่ค้าสูงอายุบ่อยครั้ง ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องด้วยการใช้ภาษาไทยสื่อสารและยังมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ ร่วมด้วย

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภทของแม่ค้าในแต่ละช่วงอายุดังที่กล่าวมาแล้ว ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเพื่อเปรียบเทียบความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภทตามช่วงอายุของแม่ค้าทั้งหมด ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของแม่ค้า

ช่วงอายุ	ความถี่ (ครั้ง)	ประเภทของวัตถุประสงค์		
		เพื่อให้เกิดการรับรู้ คำศัพท์ร่วมกัน	เพื่อแสดงความเป็น พวกพ้อง	เพื่อแสดงทัศนคติ หรือ ความรู้สึกต่างๆ
วัยรุ่น	74	23	45	6
วัยกลางคน	42	5	29	8
วัยสูงอายุ	128	28	85	15
รวม	244	56	159	29
ร้อยละ	100	22.95	65.16	11.89

จากตารางที่ 30 พบว่าความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาของแม่ค้าทั้งหมดมีจำนวน 244 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามช่วงอายุ พบว่าแม่ค้าวัยสูงอายุมีความถี่มากที่สุด จำนวน 128 ครั้ง รองลงมาคือ ช่วงวัยรุ่น จำนวน 74 ครั้ง และช่วงวัยกลางคนมีความถี่น้อยที่สุด จำนวน 42 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภท พบว่าวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบมากที่สุด จำนวน 159 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.16 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน จำนวน 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.95 และวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติหรือความรู้สึกต่างๆ พบน้อยที่สุด จำนวน 29 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.89

2.1.3 โรงเรียน

ตารางที่ 31 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่น

ประเภทของวัตถุประสงค้	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2	ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	2	100	2	100	0	0
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	43	100	15	34.88	28	65.12
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	12	100	2	16.67	10	83.33
รวม	57	100	19	33.33	38	66.67

จากตารางที่ 31 พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษารวมทั้งหมด 57 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค้ พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมีความถี่มากที่สุด จำนวน 43 ครั้ง รองลงมาคือ วัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบจำนวน 12 ครั้ง และวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบน้อยที่สุดจำนวน 2 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาแต่ละประเภท จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 เท่านั้น ซึ่งมีจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.88 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.12 สำหรับวัตถุประสงค้เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.67 และในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 83.33 สำหรับตัวอย่างวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาที่พบในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 75 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

ครู มือทำปากอะบ่อเปนเลาะ
(มือทำปากอะไม่เป็นหรือ)

เพื่อนครู มือ ทำ ปาก จะต้องมิดูมแดงๆใสๆอย่างจื่ออะคะ ตรงปาก ตรงมือ ลองสังเกตมือ
เขา แล้วก็ทำ จะมีดูมใสๆลองเช้คดูให้หมดตรวจดูก่อนคะ

ผู้ปกครอง เออ แน่นอนกว่า เพราะเราไม่ได้เรียนมาทางนี้

เพื่อนครู อะ ไม่เป็นไรคะ หายดีแล้วค่อยมานะคะ

ผู้ปกครอง ครับ

ครู กดกริ่ง

จากตัวอย่างที่ 75 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทย
คือ “กดกริ่ง” เนื่องจากในภาษาไทยคำไม่มีคำศัพท์ที่ใช้เรียก “กริ่ง” ดังนั้นครูช่วงวัยรุ่นจึงมีการสลับไป
ใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น ซึ่งการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่นใน
ลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 10 บรรทัดที่ 9)

ตัวอย่างที่ 76 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ครู อ้อ เปนไข่วัดท่ามะดาอะ
(อ้อเป็นไข่วัดธรรมดาหรือ)

ผู้ปกครอง เปนฮังนู้เฮาก่อบ่อฮู้
(เป็นอะไรก็ไม่รู้ เรายังไม่รู้)

ครู โตฮ่อนนะ
(ตัวร้อนนะ)

ครู พี่สั้ม พี่สั้มผู้ปกครองแจ้มา แจ้ไม่สบาย จะพาแจ้ไปหาหมอ อ้าวไปไหนแล้ว

เพื่อนครู ไม่สบายไข่มหะ

จากตัวอย่างที่ 76 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่
ใช้ภาษาไทยคำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “พี่สั้ม พี่สั้มผู้ปกครองแจ้มา แจ้ไม่สบาย จะพาแจ้ไป
หาหมอ อ้าวไปไหนแล้ว” เพื่อสื่อสารกับเพื่อนครูที่ใช้ภาษาไทย ซึ่งการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่น
ในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับเพื่อนครูที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 9 บรรทัดที่ 15)

ตัวอย่างที่ 77 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

ครู สวัสดิ์ครับ

ครู เออดีวเอมเหม่ม้าฮับ เอาถอดรื่องเท้า เร้ว สงกานบ้านเร้วโหตุครับขนมใน
กระเป๋านี้เต็มเลย ปะดูขนมในกระเป๋าคิดว่าไป เดี่ยวครูแกะให้ณะ ดูซิ
(เออดีวเอมมารับ เอาถอดรื่องเท้าเร้ว ส่งการบ้านเร้ว)

ครู เอาตั้งค้มาฝากครูด้วยลูก

จากตัวอย่างที่ 77 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทย
คือ “โหตุครับขนมในกระเป๋านี้เต็มเลย ปะดูขนมในกระเป๋าคิดว่าไป เดี่ยวครูแกะให้ณะ ดูซิ” ซึ่ง
ลักษณะน้ำเสียงในการพูดของครูช่วงวัยรุ่นแสดงถึงความรู้สึกที่เป็นมิตร ดังนั้นการสลับภาษาใน
ลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ อารมณ์หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 5 บรรทัดที่ 5)

ตัวอย่างที่ 78 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ครู แล้วเขาเห่าเสาซุดโซ่งม้ายั้นนะ ใคที่มีารวมงานนะ เห่าเสาซุดโซ่งทุกกัน
(แล้วเขาให้แต่งชุดโซ่งด้วยนะ สำหรับทุกคนที่มาร่วมงานอะ)

ผู้ปกครอง ดีพ้อดีอะ พ้าสาได้เข้าอาเรียนพ้อดี
(พ้อดีตรงกับอาเรียนเลย ภาษาของเราเข้าสู่อาเรียนเลย)

ภารโรง เออครูหนอยได้เผื่อนี้เปล่า

ครู เผื่ออะไรจ๊ะ

ภารโรง ชุดนะ

จากตัวอย่างที่ 78 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่
ใช้ภาษาไทยคำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “เผื่ออะไรจ๊ะ” เพื่อสื่อสารกับภารโรงที่ใช้ภาษาไทย
ดังนั้นการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่นในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง
เดียวกันกับภารโรงที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 33 บรรทัดที่ 13)

ตัวอย่างที่ 79 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

ครู เลือกก้อมอะ เอเอเลือก้อมน้อยก็มี

การโรง นันแหละเอาแบบนั้นดีกว่า

การโรง ใส่แบบนั้นไม่เอาหอรอก นมไม่มีกะเขาหอรอก

ครู ไปตัดเอาผ้าชิ้นไปตัดเก็บ ถ้าอาหวนตัดให้หะ น้อยบอกว่าเอาแค่นี้หะ อา
หวนบอกว่าเสียคายผ้า มึงตัวสูงตัดให้หน่อยขนาดนี้หะ น้อยว่าเอาเกินเลอะ
หวน น้อยเลยตัดถี่ม้อ อาหวนเบ้าะวามึงอะ โตสูง
(ไปตัดชุดเอาผ้าชิ้นไปตัดซิ ถ้าอาหวนตัดให้หะ น้อยบอกว่าเอาแค่นี้หะ อา
หวนบอกว่าเสียคายผ้า มึงตัวสูงตัดให้หน่อยขนาดนี้หะ น้อยบอกว่าเอาแค่นี้
หะอาหวน น้อยเลยตัดผ้าทิ้ง อาหวนบอกว่ามึงอะตัวสูง)

จากตัวอย่างที่ 79 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไป
ใช้ภาษาไทยคือ “น้อยบอกว่าเอาแค่นี้หะ อาหวนบอกว่าเสียคายผ้า มึงตัวสูงตัดให้หน่อย
ขนาดนี้หะ” ซึ่งครูช่วงวัยรุ่นพูดด้วยน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างมากที่อาตัด
ชุดให้ยาวเกินไป ซึ่งไม่เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้นการสลับภาษาของครูช่วงวัยรุ่นในลักษณะ
นี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 34 บรรทัดที่ 15)

ตัวอย่างที่ 80 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง และเพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

ผู้ปกครอง สอนเด็กเอ็กอูนวาย

(สอนเด็กจำนวนมากก็อูนวาย)

ครู กุงเทบปุ่นนะวูนวาย

(ที่กรุงเทพฯ โนนะวูนวาย)

นักเรียน ขนาดฟ้ายังวูนวาย ขนาดอยู่ที่โรงเรียน

ครู ฟ้าว่างไม่มาซ้อมบอลมั่ง เมื่อเช้าะไปซ้อมบอลอนุบาล ไอ้ผู้หญิงมันก็จะซ้อม
เต้นไอ้ยว้างไปวิ่งมาเหนื่อยมากๆ

จากตัวอย่างที่ 80 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยรุ่นมีการใช้ภาษาไทยคำสื่อสารกับผู้ปกครองที่ใช้
ภาษาไทยคำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ฟ้าว่างไม่มาซ้อมบอลมั่ง เมื่อเช้าะไปซ้อมบอล
อนุบาล ไอ้ผู้หญิงมันก็จะซ้อมเต้นไอ้ยว้างไปวิ่งมาเหนื่อยมากๆ” เพื่อสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจ ซึ่งการ
ใช้น้ำเสียงของครูยังแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกเหน็ดเหนื่อยจากการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นการสลับ
ภาษาในลักษณะนี้นอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องด้วยการใช้ภาษาไทยคำสื่อสาร
กับนักเรียนแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ ด้วยเช่นกัน

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 40 บรรทัดที่ 17)

ตารางที่ 32 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาของครูช่วงวัยกลางคน

ประเภทของวัตถุประสงค์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	1	100	0	0
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	20	100	11	55
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	5	100	3	60
รวม	26	100	14	53.85

จากตารางที่ 32 พบว่าครูช่วงวัยกลางคนมีความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาทั้งหมด 26 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค์ พบว่าวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมีความถี่มากที่สุด จำนวน 20 ครั้ง รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบจำนวน 5 ครั้ง และวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้งเท่านั้น เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภท พบว่า วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 เท่านั้น ซึ่งพบจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55 และการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 พบจำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45 สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60 และพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40 สำหรับตัวอย่างวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาที่พบในแต่ละประเภทมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 81 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ผู้ปกครอง ทุกหยางฟิอียา

(ทุกอย่างฟรีหรือ)

ครู ฟิกินฟิ

(ฟรีกินฟรี)

ครู อะหนูหนีก่อนเร็ว หนูย้ายของเล่นไปเข้าที่ฝั่งโน้นก่อนเร็ว รอแห้งก่อนนะ โคน
ลมเดียวแห้ง

นักเรียน ครูสร จะดูไคโนเสาร์

ครู อ้อ น้องคุณไม่บอกแต่แรก เดี่ยวไปเปิดให้ เดี่ยวไปเปิดให้ น้องคุณบอกตอน
แรกจะดู

จากตัวอย่างที่ 81 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยคำ และมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “อะหนูหนีก่อนเร็ว หนูย้ายของเล่นไปเข้าที่ฝั่งโน้นก่อนเร็ว รอแห้งก่อนนะ โคนลมเดียวแห้ง” เพื่อให้เด็กเรียนฟังแล้วเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการสลับภาษาของครูในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับนักเรียนที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 16 บรรทัดที่ 8)

ตัวอย่างที่ 82 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

ผู้ปกครอง เลอะปึกกะตื้อยา

(เลิปปกติหรือเปล่า)

ครู เลอะปึกกะตื้อ เอามาให้เห็นอีกแล้วละชิ้องครีมเนี่ย ให้น้องคุณเห็นอีกแล้ว
หรือ

(เลิปปกติ)

เพื่อนครู น้องคุณเอาที่นอนไปเก็บเร็ว น้องคุณเอาที่นอนไปเก็บเร็ว

ตัวอย่างที่ 82 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “เอามาให้เห็นอีกแล้วละชิ้องครีมเนี่ย ให้น้องคุณเห็นอีกแล้วหรือ เดี่ยวน้องคุณก็ร้องไห้อีก ค่อยเงียบไปหน่อยแล้วนะ” ซึ่งการใช้คำเสียงในการพูดของครูช่วงวัยกลางคนแสดงถึงความรู้สึกไม่พอใจมากที่นักเรียนนำของเล่นชนิดหนึ่งมาเล่นในห้องเรียน ซึ่งเป็นเหตุให้นักเรียนคนหนึ่งร้องไห้เป็นเวลานานเพราะต้องการเล่นของเล่นชนิดเดียวกัน ดังนั้นการสลับภาษาของครูในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 15 บรรทัดที่ 2)

ตัวอย่างที่ 83 เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน

ผู้ปกครอง เอมูก็บ้อฮู้มันจูงแขนไปเบ็ง อ่ามันจะกินเขาเล่ก่อนจะกินเขายกมือไหว้ก่อน
นะ มันจับมืออ่าไหว้ก่อนกินเขา
(ยาก็ไม่รู้อะไร มันจูงแขนไปดู ก่อนพ่อเขาจะกินข้าวเขาให้พ่อพนมมือก่อนกิน
ข้าว)

ครู เขาเห่าทออาหารกลางวันของเราวันนี้ต้องไหว้ก่อนไง
(เขาให้ทออาหารกลางวันของเราวันนี้ต้องไหว้ก่อนไง)

ผู้ปกครอง จะไปเบาะเห่าอ่ามันเอ็ดเอ็ด
(จะไปบอกให้พ่อเขาทำบ้าง)

จากตัวอย่างที่ 83 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยคำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “อาหารกลางวันของเราวันนี้” เพื่อเรียกชื่อบทสวดคำพิจารณาอาหารในภาษาไทย ซึ่งในภาษาไทยคำไม่มีชื่อเรียกเฉพาะของบทสวดคำพิจารณาอาหารนี้ ดังนั้นครูช่วงวัยกลางคนจึงสลับไปเรียกชื่อบทสวดนี้ในภาษาไทยเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน (การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้าที่ 29 บรรทัดที่ 13)

ตัวอย่างที่ 84 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ครู สะขวนนมโค ของมูกอะบ่อได้เอาม้าคู้ดก้องเอามีอนิอะ คู้บะบ่อเห่า
เอากัดม้ากิน เห่าคูดหลอดเบาะเอมเข้ากินหลอดคู้ดหลอดคั่งมือก้อบ่อให้เลาะ
ก้อบ่อให้หาเลาะ
(สะขวนนมของโคของมูกหรือ วันนี้ไม่ได้ให้เอาขวนนมมานะ ให้คูดนมจาก
กล่องแทน คุณครูบอกแล้วว่าไม่ต้องเอาขวนมา วันนี้ให้ใช้หลอดคูดนมจาก
กล่อง แต่ก็ไม่มีเค็กร้องไห้นะ)

ผู้ปกครอง ขักรเร็วใครห้ามก็ไม่ฟัง

ครู ดันไม้ก็มาเฉพาะมาขวางทางนะ ล้มขวางทางนะ ดวง

จากตัวอย่างที่ 84 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการสื่อสารด้วยภาษาไทยคำและสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “ดันไม้ก็มาเฉพาะมาขวางทางนะ ล้มขวางทางนะ ดวง” เพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้าที่ 34 บรรทัดที่ 17)

ตัวอย่างที่ 85 เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

ผู้ปกครอง ตะฮัง

(อะไร)

ครู เบนเคื่องมือตีกองอันนิไปอินแบบงานเดอะโส่งง จ้าสวัสดิคะไปเร็ว ไปล้าง
หน้าก่อนเร็ว ไปงานเดอะโส่งงเลยดันไปเลยแล้วก็เป่าก็ตีกองกันไป แล้วก็ตี
กลองกันไป ป้อเลิกแล้ว ป้อล้างหน้าก่อนเร็ว
(เห็นเครื่องมือตีกองอันนี้ไปเล่นเหมือนงานเดอะโส่งง)

ผู้ปกครอง เบนกองแคนไปแล้วอะ

(เห็นกลอง แคนไปแล้วหรือ)

จากตัวอย่างที่ 85 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยกลางคนมีการใช้ภาษาไทยคำและสลับไปใช้
ภาษาไทยคือ “จ้าวสวัสดิคะไปเร็ว ไปล้างหน้าก่อนเร็ว ไปงานเดอะโส่งงเลยดันไปเลยแล้วก็เป่าก็ตีกอง
กันไป แล้วก็ตีกองกันไป ป้อเลิกแล้ว ป้อล้างหน้าก่อนเร็ว” ซึ่งลักษณะการพูดของครูช่วงวัยกลางคน
นั้นเป็นการพูดเพื่อหยอกล้อและแสดงความรู้สึกขำขัน เนื่องจากเห็นกลุ่มนักเรียนอนุบาลเดินขบวน
พาเหรดพร้อมกับเครื่องดนตรีซึ่งเป็นของเล่นเพื่อเลียนแบบวงดนตรีประจำหมู่บ้าน ดังนั้นการสลับ
ภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 27 บรรทัดที่ 17)

ตารางที่ 33 ความถี่และค่าร้อยละของวัตถุประสงคในการสลับภาษาของครูช่วงวัยสูงอายุ

ประเภทของวัตถุประสงค์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 1 ร้อยละ (%)	การบันทึกเสียงครั้งที่ 2 ร้อยละ (%)
1. เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน	0	0	0	0
2. เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง	42	100	21	50
3. เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ	0	0	0	0
รวม	42	100	21	50

จากตารางที่ 33 พบว่าครูวัยสูงอายุมีความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาทั้งหมด 42 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ตามประเภทของวัตถุประสงค์ พบว่าเป็นวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องทั้งหมด จำนวน 42 ครั้ง ซึ่งในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 พบเป็นจำนวน 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50 และพบในการบันทึกเสียงครั้งที่ 2 จำนวน 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50 แต่ไม่พบวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน และวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ ในการบันทึกเสียงครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 สำหรับตัวอย่างวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาที่พบมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 86 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ผู้ปกครอง ซื่อเล่าน่าขบแล้วอะ

(ว่าไงน้ำลดหรือยัง)

ครู สะยังบ่อขบ ยังบ่อขบเลยเมื่อกินแล้วนินะ ฟาร์่องเปียงเปียง นิกวาจะตัก
(สะ ยังไม่ลด ยังไม่ลดลงเลยเมื่อกินนี้อะ ฟาร์่องเปรี้ยวๆ นิกว่าฝนจะตก)

ผู้ปกครอง ไปแล้วหน้าเหือนอิชอมมันถ่วมแล้ว

(ไปแล้วนะ ตรงหน้าบ้านของอิชอมน้ำท่วมแล้วนะ)

นักเรียน ครูนท์ห้องหนูก็มีนม

ครู จะห้องครูก็มีนม

จากตัวอย่างที่ 86 จะเห็นได้ว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยคำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “จะห้องครูก็มีนม” เพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่ใช้

ภาษาไทย ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับนักเรียนที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 1: หน้า 8 บรรทัดที่ 12)

ตัวอย่างที่ 87 เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง

ผู้ปกครอง อีเดแมนอียา

(นี่ไงใช่ไหม)

ครู หิมันมีเหล่มหนึ่งเหล่มสองใจ คั่นละเหล่มกัน
(ไม่ใช่ มันมีเหล่มหนึ่งเหล่มสองใจ คนละเหล่มกัน)

ครู วันที่หนึ่งผ่านบ้านพัตเตอร์ไหม

นักเรียน ผ่านครับ

ครู เอาเลื่อไปให้เขาด้วยเลื่อนั่นนะ ยังไม่ได้ชัก

จากตัวอย่างที่ 87 แสดงให้เห็นว่าครูช่วงวัยสูงอายุมีการใช้ภาษาไทยคำเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยคำและมีการสลับไปใช้ภาษาไทยคือ “วันที่หนึ่งผ่านบ้านพัตเตอร์ไหม” เพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่ใช้ภาษาไทย ดังนั้นการสลับภาษาในลักษณะนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับนักเรียนที่ใช้ภาษาไทย

(การบันทึกเสียงครั้งที่ 2: หน้า 41 บรรทัดที่ 18)

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภทของครูในแต่ละช่วงอายุดังที่กล่าวมาแล้ว ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเพื่อเปรียบเทียบความถี่และคำร้อยละของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาแต่ละประเภทตามช่วงอายุของครูทั้งหมด ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามช่วงอายุของครู

ช่วงอายุ	ความถี่ (ครั้ง)	ประเภทของวัตถุประสงค้		
		เพื่อให้เกิดการรับรู้ คำศัพท์ร่วมกัน	เพื่อแสดงความ เป็นพวกพ้อง	เพื่อแสดงทัศนคติ หรือ ความรู้สึกต่างๆ
วัยรุ่น	57	2	43	12
วัยกลางคน	26	1	20	5
วัยสูงอายุ	42	0	42	0
รวม	125	3	105	17
ร้อยละ	100	2.40	84	13.60

จากตารางที่ 34 พบว่าความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาของครูทั้งหมดมีจำนวน 125 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ตามช่วงอายุ พบว่าครูช่วงวัยรุ่นมีความถี่มากที่สุด จำนวน 57 ครั้ง รองลงมาคือ ช่วงวัยสูงอายุ จำนวน 42 ครั้ง และช่วงวัยกลางคนพบน้อยที่สุด จำนวน 26 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาแต่ละประเภท พบว่าวัตถุประสงค้เพื่อแสดงความ เป็นพวกพ้องพบมากที่สุด จำนวน 105 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมาคือ วัตถุประสงค้เพื่อแสดง ทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบจำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.60 แต่วัตถุประสงค้ประเภทนี้ ไม่พบในช่วงวัยสูงอายุ เหตุผลอาจเนื่องมาจากครูเป็นผู้อาวุโสและมีประสบการณ์ในการสอนมาเป็น เวลานาน จึงสามารถควบคุมการแสดงออกด้านอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ได้ดี ดังนั้นจึงไม่มี การสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค้ประเภทนี้ สำหรับวัตถุประสงค้เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน พบน้อยที่สุด จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.40 และพบว่าไม่พบวัตถุประสงค้ประเภทนี้ในช่วงวัย สูงอายุเช่นกัน ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะในระหว่างการสอนมีการใช้คำศัพท์ต่างๆ ซึ่งเป็นคำศัพท์ ที่มีในภาษาไทยคำจึงไม่มีการสลับไปใช้ภาษาไทย

2. ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาตามวันลีลา

ผู้วิจัยมีการศึกษาเปรียบเทียบความถี่ของวัตถุประสงค้ในการสลับภาษาแต่ละประเภท ตามวันลีลา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 35 ความถี่และประเภทของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาตามวันลีลา

สถานที่	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)	ประเภทของวัตถุประสงค์					
			เพื่อให้เกิด การรับรู้ คำศัพท์ ร่วมกัน	ร้อยละ (%)	เพื่อแสดง ความเป็น พวกพ้อง	ร้อยละ (%)	เพื่อแสดง ทัศนคติ หรือ ความรู้สึก ต่างๆ	ร้อยละ (%)
บ้าน	72	100	7	9.72	56	77.78	9	12.50
ร้านค้า	244	100	56	22.95	159	65.16	29	11.89
โรงเรียน	125	100	3	2.40	105	84	17	13.60
รวม	441	100	66	14.97	320	72.56	55	12.47

จากตารางที่ 35 พบว่าความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาทั้ง 3 วันลีลามีจำนวน 441 ครั้ง หากพิจารณาความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาตามวันลีลา พบว่า “วันลีลาหาหรือ” มีความถี่ของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษามากที่สุด จำนวน 244 ครั้ง รองลงมาคือ “วันลีลาทางการ” พบจำนวน 125 ครั้ง และ “วันลีลาสันทสนม” พบน้อยที่สุด จำนวน 72 ครั้ง เมื่อพิจารณาประเภทของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาในแต่ละวันลีลา พบว่า “วันลีลาสันทสนม” มีความถี่ของวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด จำนวน 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบจำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกันพบน้อยที่สุด จำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.72 ทางด้าน “วันลีลาหาหรือ” พบว่ามีความถี่ของวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด จำนวน 159 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.16 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน พบจำนวน 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.95 และวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบน้อยที่สุด จำนวน 29 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.89 สำหรับ “วันลีลาทางการ” พบว่ามีความถี่ของวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด จำนวน 105 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบจำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.60 และ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน พบน้อยที่สุด จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.40

นอกจากนั้นยังพบว่าทั้ง 3 วันลีลามีความถี่ของวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด จำนวน 320 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.56 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน พบจำนวน 66 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.97 และวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ พบน้อยที่สุด จำนวน 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.47

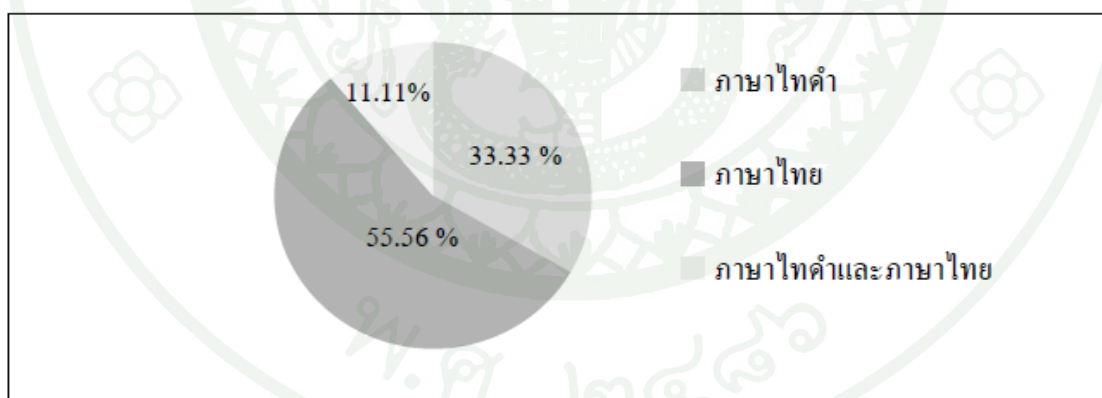
ความเชื่อของชาวไทดำที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน

ความหมายของความเชื่อและการใช้ภาษาจริง

ความเชื่อ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างชาวไทดำที่มีต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างมีการแสดงความคิดเห็นออกมาด้วยคำพูด

การใช้ภาษาจริง หมายถึง การใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างชาวไทดำ

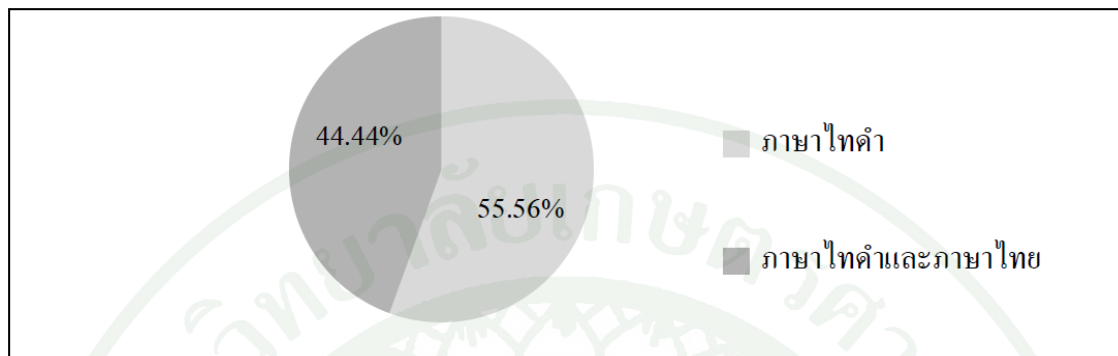
ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษา จำนวน 5 ข้อ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้มีลักษณะเป็นคำพูดอธิบายความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเด็น โดยผู้วิจัยได้จำแนกความคิดเห็นต่างๆออกเป็นกลุ่มและคิดเป็นร้อยละ ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้มีการนำเสนอในรูปแบบของตัวเลขทางสถิติสามารถอธิบายรายละเอียดต่างๆ ตามลำดับ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับวัยรุ่นชาวไทดำ

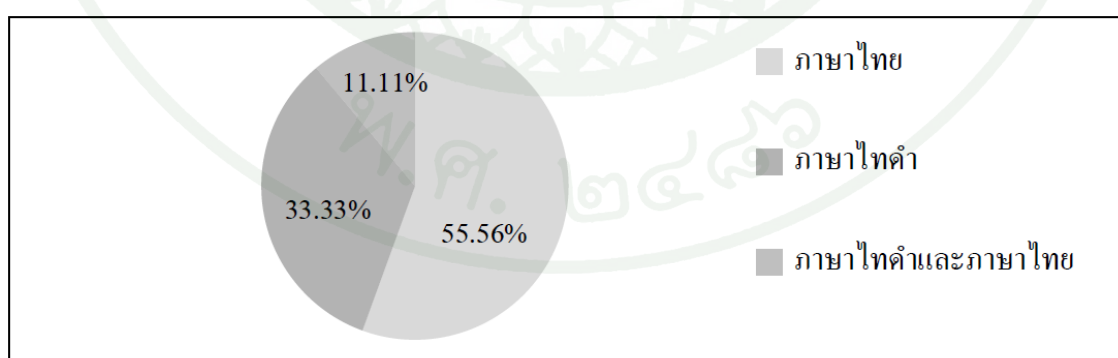
จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับวัยรุ่นชาวไทดำสามารถจำแนกได้ 3 กลุ่มคือ ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 55.56 ดังตัวอย่าง “ถ้าคุยกับวัยรุ่นสมัยนี้จะใช้ภาษาไทย เพราะวัยรุ่นเดี๋ยวนี้พ่อแม่เขาพูดไทยกับลูก ลูกก็เลยพูดไทย” มีการใช้ภาษาไทดำ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ดังตัวอย่าง “ถ้าเป็นคนลาวโง่งที่เป็นวัยรุ่นก็จะใช้ภาษาลาวคุยกัน” ส่วนการใช้ภาษา

ไทดำและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 11.11 ดังตัวอย่าง “ถ้าเป็นวัยรุ่นคนลาวก็จะพูดภาษาลาว แต่ถ้าวัยรุ่นคนลาวนั้นไม่พูดลาวกับเรา เราก็จะพูดภาษาไทยกับเขา”

ภาพที่ 2 ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับคนสูงอายุชาวไทดำ

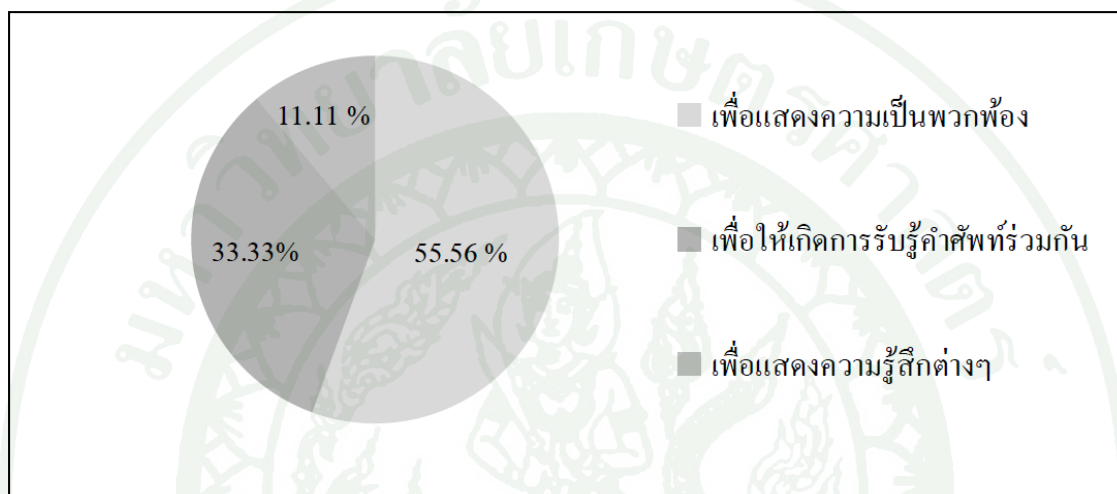
จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับผู้สูงอายุชาวไทดำสามารถจำแนกได้ 2 กลุ่มคือ ภาษาไทดำ คิดเป็นร้อยละ 55.56 ดังตัวอย่าง “ถ้าเป็นคนแก่ก็จะพูดภาษาลาวด้วยตลอดเลย” ในขณะที่การใช้ทั้งภาษาไทดำและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 44.44 ดังตัวอย่าง “ใช้ภาษาลาวแต่บางทีก็ใช้ภาษาไทยด้วย ถ้าเป็นคนแก่ก็จะดูที่การแต่งตัว แล้วก็ทรงผมตั้งป็นเกล้าหรือนุ่งผ้าซิ่นอย่างนี้พูดลาวเลยแน่นอน แต่ถ้าไม่ได้แต่งตัวแบบนี้ก็จะพูดภาษาไทยกับเขาก่อน เพราะเดี๋ยวนี้นคนลาวที่เป็นคนแก่บางคนก็ไม่ทำผมทรงตั้งป็นเกล้าแล้ว แต่บางครั้งก็มีคุยภาษาลาวกับภาษาไทยปนกันเลย”

ภาพที่ 3 ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับคนไทยที่ฟังภาษาไทดำเข้าใจ

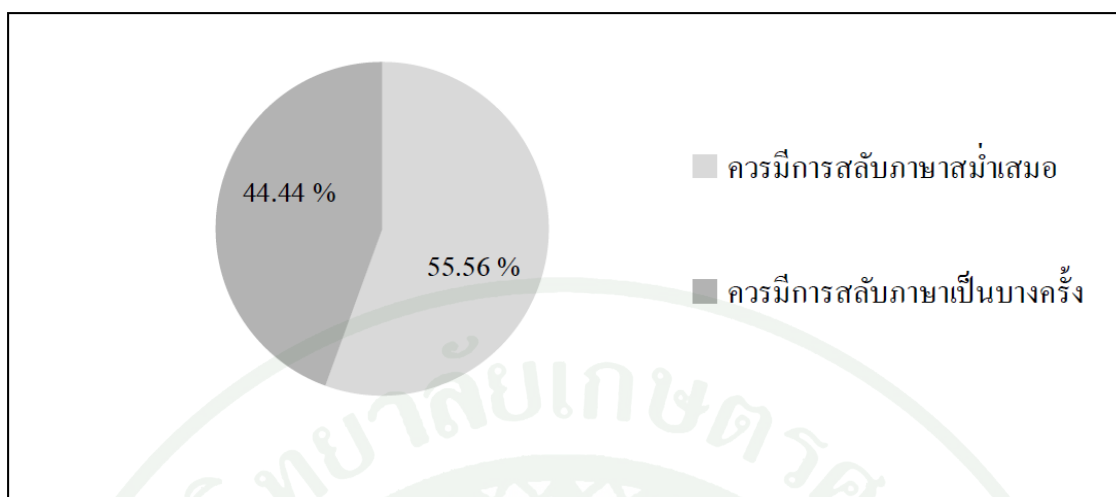
จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่าภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับคนไทยที่ฟังภาษาไทดำเข้าใจสามารถจำแนกได้ 3 กลุ่มคือ ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 55.56 ดังตัวอย่าง “ใช้ภาษาไทย

เพราะกลัวว่าคนฟังจะไม่เข้าใจภาษาลาวเป็นบางคำก็เลยต้องใช้ภาษาไทย” ภาษาไทดำ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ดังตัวอย่าง “ใช้ภาษาลาว เราอยากให้พวกเขารู้จักภาษาลาวมากขึ้น บางทีคุยกับเพื่อนครูคนไทย ก็ใช้ภาษาลาวเพราะเขาฟังออกกว่าเราพูดอะไร” ภาษาไทดำและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 11.11 ดังตัวอย่าง “จะใช้ภาษาໄສງ่สลับกับภาษาไทย เพราะว่าเขาฟังเราไม่รู้เรื่อง แต่ถ้าคำไหนเข้าใจยากก็ใช้ภาษาไทยให้เขาเข้าใจง่ายขึ้น”

ภาพที่ 4 ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างด้านวัตถุประสงค์ในการสลับภาษา

จากภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่าความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างด้านวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ประเภทแรกคือ เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง คิดเป็นร้อยละ 55.56 ดังตัวอย่าง “ก็อยากให้คนไทยฟังเราแล้วเข้าใจเรื่องที่เราพูด เวลาคุยกับคนไทยก็เลยต้องใช้ภาษาไทย เหมือนกับพวกเขา เขาจะได้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ถ้าคุยภาษาลาวอย่างเดียวก็คงไม่รู้เรื่องกันเลย” ประเภทที่สองคือ เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ดังตัวอย่าง “บางครั้งก็มีการสลับ เพราะไม่รู้จะเรียกชื่อสิ่งของยังไงในภาษาลาวໄສງ่ แต่มันมีชื่อพวกนี้ในภาษาไทย อย่างเช่น โทรทัศน์ ถังแก๊ส เครื่องซักผ้า ก็เลยต้องใช้ภาษาไทยเรียกชื่อแทนถ้าใช้ภาษาลาวໄສງ่ก็เรียกไม่ถูก ” และประเภทที่สามคือ วัตถุประสงค์เพื่อแสดงความรู้สึกต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 11.11 ดังตัวอย่าง “เวลาพูดล้อเล่น หรือพูดล้อเลียนเพื่อนๆ ก็จะพูดสลับกันเพื่อให้มันรู้สึกสนุกสนานเวลาคุยกันเป็นกลุ่ม”

ภาพที่ 5 ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสลับภาษาในชีวิตประจำวัน

จากภาพที่ 5 แสดงให้เห็นว่าความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสลับภาษาในชีวิตประจำวันสามารถจำแนกได้ 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกคือ การสลับภาษาอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 55.56 ดังตัวอย่าง “คิดว่าควรจะมีการสลับภาษาเป็นประจำ เพราะว่าคนไทยเขาฟังเราไม่รู้เรื่อง มันจะได้พูดคุยกันรู้เรื่องบ้าง เราจะใช้เฉพาะภาษาໄຊ່อย่างเดียวก็น่าจะอยู่ร่วมกับพวกเขาไม่ได้ บางอย่างมันจำเป็นต้องใช้ภาษาไทย การสลับภาษาเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ก็อยากให้คนໄຊ່ช่วยกันรักษาภาษาลาวໄຊ່ไว้ ให้รู้ว่ามันมีรูปแบบเป็นยังไง มันเป็นไปได้ที่จะใช้ภาษาໄຊ່อย่างเดียว ต้องมีการสลับอยู่เป็นประจำเพราะเราอยู่ในประเทศไทย เราอยู่ในสังคมไทยก็ควรการใช้ทั้งสองภาษาสลับกันไป” และกลุ่มที่สองคือ การสลับภาษาเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 ดังตัวอย่าง “ การสลับภาษาเป็นบางครั้ง ถ้าเป็นการพูดคุยเรื่องที่เป็นงานหรือเรื่องที่สำคัญมีสาระมากๆ ก็ไม่ควรสลับภาษาควรจะใช้ภาษาลาว แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่จริงจังมากนัก อย่างเช่นพูดคุยล้อเล่นกัน ทักทายเพื่อนฝูง หรือพูดคุยเล่นกัน ก็มีการสลับภาษาได้บ้างเป็นบางครั้ง”

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาดังที่ได้อธิบายผ่านมา ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ซึ่งรายละเอียดต่างๆ มีดังนี้

ตารางที่ 36 ความถี่และค่าร้อยละในการใช้ภาษาไทยและภาษาไทดำ

ช่วงอายุ	คนที่	จำนวนครั้งของ การพูดทั้งหมด	ภาษาไทย	ภาษาไทดำ
วัยรุ่น	1	545	425	120
	2	523	99	424
	3	371	362	9
รวม	3	1,439	886	553
ร้อยละ	33.33	100	61.57	38.43
วัยกลางคน	1	455	411	44
	2	326	228	98
	3	349	96	253
รวม	3	1,130	735	395
ร้อยละ	33.33	100	65.04	34.96
วัยสูงอายุ	1	528	420	108
	2	609	231	378
	3	132	1	131
รวม	3	1,269	652	617
ร้อยละ	33.33	100	51.38	48.62
รวมทั้งหมด	9	3,838	2,273	1,565
ร้อยละ	100	100	59.22	40.78

จากตารางที่ 36 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ช่วงอายุ มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 3,838 ครั้ง และพบว่ามีการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาไทดำ โดยการใช้ภาษาไทยมีจำนวน 2,273 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 59.22 ในขณะที่การใช้ภาษาไทดำมีจำนวน 1,565 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.78 เมื่อพิจารณาการใช้ภาษาตามช่วงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างช่วงวัยรุ่นทั้ง 3 คน มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 1,439 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทย จำนวน 886 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.57 และใช้ภาษาไทดำจำนวน 553 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.43 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุวัยรุ่นคนที่ 2 ซึ่งเป็นแม่กำมีการใช้ภาษาไทดำมากกว่าภาษาไทยในการสื่อสารซึ่งต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและสมาชิกของครอบครัว

สาเหตุอาจเป็นเพราะว่าแม่ค้าเป็นคนในชุมชนจึงรู้จักชาวไทดำจำนวนมากและลูกค้าที่มาซื้ออาหารส่วนใหญ่เป็นชาวไทดำ ดังนั้นแม่ค้าจึงมีการสื่อสารด้วยภาษาไทดำมากกว่าภาษาไทย

ด้านกลุ่มตัวอย่างวัยกลางคนทั้ง 3 คน พบว่ามีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 1,130 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทย จำนวน 735 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.04 และมีการใช้ภาษาไทดำ จำนวน 395 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.96 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างในช่วงวัยกลางคนคนที่ 3 ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวมีการใช้ภาษาไทดำมากกว่าภาษาไทยในการสื่อสารซึ่งต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและแม่ค้า เหตุผลอาจเป็นเพราะโดยปกติชาวไทดำใช้ภาษาไทดำในการสื่อสารกันระหว่างสมาชิกของครอบครัว

สำหรับกลุ่มตัวอย่างวัยสูงอายุทั้ง 3 คน พบว่ามีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 1,269 ครั้ง มีการใช้ภาษาไทย จำนวน 652 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.38 และใช้ภาษาไทดำ จำนวน 617 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.62 นอกจากนั้นยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างช่วงวัยสูงอายุคนที่ 3 ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวชาวไทดำมีการใช้ภาษาน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างวัยสูงอายุที่เป็นครูและแม่ค้า โดยมีการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเพียง 1 ครั้งเท่านั้น ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะโดยปกติชาวไทดำใช้ภาษาไทดำในการสื่อสารกันที่บ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวไทดำวัยสูงอายุจะมีการสลับภาษาค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 37 ความถี่และค่าร้อยละในการสลับภาษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ช่วงอายุ	คนที่	จำนวนครั้งของการพูด ทั้งหมด	ความถี่ในการสลับภาษา ทั้งหมด
วัยรุ่น	1	545	53
	2	523	74
	3	371	9
รวม	3	1,439	136
ร้อยละ	33.33	100	9.45
วัยกลางคน	1	455	26
	2	326	40
	3	349	62
รวม	3	1,130	128
ร้อยละ	33.33	100	11.33
วัยสูงอายุ	1	528	42
	2	609	118
	3	132	1
รวม	3	1,269	161
ร้อยละ	33.33	100	12.68
รวมทั้งหมด	9	3,838	425
ร้อยละ	100	100	11.07

จากตารางที่ 37 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ช่วงอายุ มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 3,838 ครั้ง และมีความถี่ในการสลับภาษาทั้งหมด 425 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.07 เมื่อพิจารณาความถี่ในการสลับภาษาตามช่วงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างช่วงวัยรุ่นทั้ง 3 คน มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 1,439 ครั้ง และมีความถี่ในการสลับภาษาทั้งหมด 136 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.45 ทางด้านกลุ่มตัวอย่างช่วงวัยกลางคนทั้ง 3 คน มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 1,130 ครั้ง และมีความถี่ในการสลับภาษาทั้งหมด 128 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.33 สำหรับกลุ่มตัวอย่างช่วงวัยสูงอายุทั้ง 3 คน มีจำนวนครั้งของการพูดทั้งหมด 1,269 ครั้ง และมีความถี่ในการสลับภาษาทั้งหมด 161 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.68

เมื่อพิจารณาความถี่ในการสลับภาษาตามช่วงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างช่วงวัยสูงอายุมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะบุคลิกเฉพาะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1 ซึ่งเป็นครูที่มีประสบการณ์สอนมาเป็นเวลานานทำให้มีโอกาสได้รู้จักผู้ปกครองที่เป็นคนไทยและคนไทยจำนวนมาก ดังนั้นในระหว่างการสนทนาครูช่วงวัยสูงอายุจึงมีโอกาสในการสลับภาษาได้บ่อยครั้ง ในทำนองเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างคนที่ 2 ซึ่งเป็นแม่ค้าที่มีประสบการณ์ในการค้าขายมาเป็นเวลานานทำให้รู้จักกับลูกค้าที่เป็นคนไทยและคนไทยจำนวนมากในหลายสาขาอาชีพ อีกทั้งแม่ค้าเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และพูดเก่ง ดังนั้นในระหว่างการสนทนาที่มีลูกค้าทั้งคนไทยและคนไทยด้ามาซื้ออาหาร แม่ค้าจึงมีโอกาสในการสลับภาษาค่อนข้างสูง ทางด้านกลุ่มตัวอย่างคนที่ 3 ซึ่งเป็นสมาชิกครอบครัวชาวไทดำมีความถี่ในการสลับภาษาน้อยที่สุดเพียง 1 ครั้งเท่านั้น เนื่องจากชาวไทดำวัยสูงอายุจะใช้ภาษาไทยสื่อสารกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว

อย่างไรก็ตามจากที่ได้อธิบายมาจึงเป็นเหตุให้ความถี่ในการสลับภาษาโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างวัยสูงอายุมีค่าสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นและวัยกลางคน นอกจากนั้นยังพบว่าชาวไทดำมีการสลับภาษาทั้งที่บ้าน ร้านค้า และโรงเรียน โดยมีได้คำนึงถึงความเป็นทางการของสถานที่ต่างๆ ซึ่งการสลับภาษานั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องทางสังคมเป็นสำคัญ ซึ่งการสลับภาษาในลักษณะนี้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะอย่างหนึ่งในการสื่อสารของชาวไทดำ

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและข้อมูลด้านสถิติของการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้ง 2 ส่วนในประเด็นต่างๆ ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับวัยรุ่นชาวไทดำ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าควรสื่อสารกับวัยรุ่นชาวไทดำด้วยภาษาไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ ภาษาไทดำ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ด้านการใช้ภาษาไทดำและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 11.11 เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลทางด้านสถิติของการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างจากตารางที่ 36 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีการใช้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 59.22 ซึ่งมากกว่าการใช้ภาษาไทดำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.78 ดังนั้นสรุปได้ว่าข้อมูลด้านความเชื่อและการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกัน

2. ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับคนสูงอายุชาวไทดำ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าควรสื่อสารกับคนสูงอายุชาวไทดำด้วยภาษาไทดำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ การใช้ทั้งภาษาไทดำและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 44.44 เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลทางด้านสถิติของการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างจากตารางที่ 36 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีการใช้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 59.22 ซึ่งมากกว่าการใช้ภาษาไทดำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.78 ดังนั้นสรุปได้ว่าข้อมูลด้านความเชื่อและการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกัน

3. ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าควรใช้สื่อสารกับคนไทยที่ฟังภาษาไทดำเข้าใจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าควรสื่อสารกับคนไทยที่ฟังภาษาไทดำเข้าใจด้วยการใช้ภาษาไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ ภาษาไทดำ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และการใช้ทั้งภาษาไทดำและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 11.11 เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลทางด้านสถิติของการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างจากตารางที่ 36 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีการใช้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 59.22 ซึ่งมากกว่าภาษาไทดำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.78 ดังนั้นสรุปได้ว่าข้อมูลด้านความเชื่อและการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกัน

4. ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างด้านวัตถุประสงค์ในการสลับภาษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการสลับภาษามีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเพื่อแสดงความรู้สึกลึกต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 11.11 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางด้านสถิติของการใช้ภาษาจริงจากตารางที่ 35 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์แสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด จำนวน 320 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.56 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน พบจำนวน 66 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.97 และ วัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกลึกต่างๆ พบจำนวนน้อยที่สุดคือ 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.47 ดังนั้นสรุปได้ว่าข้อมูลด้านความเชื่อและการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกัน

5. ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสลับภาษาในชีวิตประจำวัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าควรมีการสลับภาษาในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ ควรสลับภาษาเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลทางด้านสถิติของการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างจากตารางที่ 37 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวนครั้งของการพูดจำนวน 3,838 ครั้ง และมีความถี่ในการสลับภาษา จำนวน 425 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.07 จะเห็นได้ว่าความถี่ในการสลับภาษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าน้อย ดังนั้นสรุปได้ว่าข้อมูลด้านความเชื่อและการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกัน

กล่าวโดยสรุปผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลที่ผ่านมานี้ใน 3 ประเด็นหลัก คือ ประเภทของการสลับภาษา โดยมีการศึกษาเปรียบเทียบความถี่และประเภทของการสลับภาษาตามช่วงอายุและวันลีลา ประเด็นที่สองคือ วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา ซึ่งในประเด็นนี้มีการศึกษาเปรียบเทียบความถี่และประเภทของวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาตามช่วงอายุและวันลีลาเช่นกัน สำหรับประเด็นที่สามคือ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของชาวไทดำที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยมีการนำข้อมูลด้านความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษา และข้อมูลที่ได้จากการใช้ภาษาจริงของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั้ง 2 ส่วน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ เพื่อศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทางสังคมด้านอายุ และวันดีลามีผลต่อการสลับภาษาหรือไม่ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของชาวไทดำที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ประเภทของการสลับภาษา

สำหรับประเภทของการสลับภาษาที่พบในงานวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีของ (Sankoff and Poplack, 1981) ซึ่งได้จำแนกการสลับภาษาไว้ 3 ประเภทคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี การสลับภาษาภายในประโยค และการสลับภาษาระหว่างประโยค และจากผลการศึกษาพบการสลับภาษาเพิ่มอีกหนึ่งประเภทคือ การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค (Long turns) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการศึกษานี้พบการสลับภาษาทั้งหมด 4 ประเภทได้แก่ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี การสลับภาษาภายในประโยค การสลับภาษาระหว่างประโยค และการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค เมื่อพิจารณาประเภทของการสลับภาษาที่พบในแต่ละสถานที่ที่สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. บ้าน พบการสลับภาษา 3 ประเภทคือ การสลับภาษาระหว่างประโยคพบมากที่สุด จำนวน 52 ครั้ง (ร้อยละ 72.22) รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 16 ครั้ง (ร้อยละ 22.22) และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 4 ครั้ง (ร้อยละ 5.56)
2. ร้านค้า พบการสลับภาษา 4 ประเภทคือ การสลับภาษาระหว่างประโยคพบมากที่สุด จำนวน 132 ครั้ง (ร้อยละ 56.90) รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 89 ครั้ง

(ร้อยละ 38.36) การสลับภาษาภายในประโยค พบจำนวน 10 ครั้ง (ร้อยละ 4.31) และการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง (ร้อยละ 0.43)

3. โรงเรียน พบการสลับภาษา 4 ประเภทคือ การสลับภาษาระหว่างประโยคพบมากที่สุด จำนวน 86 ครั้ง (ร้อยละ 71.07) รองลงมาคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี พบจำนวน 27 ครั้ง (ร้อยละ 22.31) การสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค พบจำนวน 5 ครั้ง (ร้อยละ 4.13) และการสลับภาษาภายในประโยคพบน้อยที่สุด จำนวน 3 ครั้ง (ร้อยละ 2.48)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการสลับภาษาระหว่างประโยคพบมากที่สุดในทุกสถานที่ ซึ่งเหตุผลน่าจะเป็นเพราะการสลับไปใช้ภาษาไทยในระดับประโยคสามารถสื่อความหมายได้สมบูรณ์และชัดเจน และทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว สำหรับการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค พบที่ร้านค้าและที่โรงเรียนเท่านั้น สาเหตุอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่ร้านค้าและที่โรงเรียนมีโอกาสนในการสนทนากับคนจำนวนมากในหลากหลายอาชีพ ดังนั้นจึงมีประเด็นต่างๆ ในการสนทนา ซึ่งในบางประเด็นกลุ่มตัวอย่างอาจต้องมีการพูดยธิบายในลักษณะข้อความที่ยาวกว่าประโยค

วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างชาวไทยดำมีการสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ (Crystal, 2006) ซึ่งได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาไว้ 3 ประเภท คือ 1) เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน 2) เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้อง และ 3) เพื่อแสดงทัศนคติหรือความรู้สึกต่างๆ นอกจากนั้นยังพบว่าในการสลับภาษาหนึ่งครั้งอาจมีวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาได้มากกว่าหนึ่งประเภท อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้พบว่าการสลับภาษามีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด จำนวน 320 ครั้ง (ร้อยละ 72.56) รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ จำนวน 66 ครั้ง (ร้อยละ 14.97) และวัตถุประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติหรือความรู้สึกต่างๆ พบน้อยที่สุด จำนวน 55 ครั้ง (ร้อยละ 12.47) ซึ่งสาเหตุที่พบวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องมากที่สุด อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างชาวไทยดำต้องการแสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับคนไทย ดังนั้นจึงมีการสลับไปใช้ภาษาไทยเหมือนกับคนไทย ซึ่งการสื่อสารโดยใช้ภาษาเดียวกันทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และยังแสดงให้เห็นถึงความเป็นพวกพ้อง หรือสมาชิกของกลุ่มทางสังคมเดียวกัน

อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมด้านอายุและวันลีลาที่มีผลต่อการสลับภาษา

1. ด้านอายุ (Age)

ผู้วิจัยได้จำแนกผลการศึกษาในประเด็นนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สมาชิกครอบครัว แม่ค้า และครู ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สมาชิกครอบครัว พบว่าช่วงวัยกลางคนมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุดคือ 62 ครั้ง รองลงมาคือ ช่วงวัยรุ่น จำนวน 9 ครั้ง และช่วงวัยสูงอายุ พบว่ามีความถี่น้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง

1.2 แม่ค้า พบว่าช่วงวัยสูงอายุมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุดคือ 118 ครั้ง รองลงมาคือ แม่ค้าช่วงวัยรุ่น พบจำนวน 74 ครั้ง และแม่ค้าช่วงวัยกลางคนพบว่ามีค่าความถี่น้อยที่สุด 40 ครั้ง

1.3 ครู พบว่าช่วงวัยรุ่นมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุดคือ 53 ครั้ง รองลงมาคือ ครู ช่วงวัยสูงอายุ พบจำนวน 42 ครั้ง และครูช่วงวัยกลางคนพบว่ามีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ 26 ครั้ง

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาเป็นรายกลุ่ม พบว่าความถี่ของการสลับภาษาในแต่ละช่วงอายุมีความแตกต่างกัน และยังพบว่าช่วงอายุที่มีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุดในแต่ละกลุ่มนั้นไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ กลุ่มของสมาชิกครอบครัว พบว่าช่วงวัยกลางคนมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกครอบครัวช่วงวัยกลางคนนั้นเป็นผู้ที่รู้ทั้งสองภาษา คือ ภาษาไทดำและภาษาไทยกลาง และใช้ทั้งสองภาษาสลับกันในการสื่อสารได้ดีกว่าสมาชิกครอบครัวช่วงวัยรุ่นและวัยสูงอายุ ในขณะที่กลุ่มของแม่ค้าพบว่าช่วงวัยสูงอายุมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาเป็นเวลานาน ทำให้มีลูกค้าทั้งคนไทยและคนไทดำมาซื้ออาหารที่ร้านค้าจำนวนมาก ดังนั้นแม่ค้าช่วงวัยสูงอายุจึงมีโอกาสสนทนากับลูกค้าที่เป็นคนไทยและคนไทดำโดยใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาไทดำสื่อสารในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็นเหตุให้มีการสลับภาษาเกิดขึ้นได้บ่อยครั้งในระหว่างการสนทนา

ในกรณีกลุ่มของครู พบว่าช่วงวัยรุ่นมีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด เหตุผลอาจเป็นเพราะครูมีอายุอยู่ในช่วงของวัยรุ่นและเป็นผู้ที่มีการศึกษา ดังนั้น โอกาสที่จะรับเอาวิทยาการความรู้ใหม่ๆ หรือสิ่งที่กำลังอยู่ในสมัยนิยมจากสื่อต่างๆ ย่อมมีมาก โดยวิทยาการหรือสิ่งต่างๆ เหล่านี้มักจะเข้ามาพร้อมกับภาษาไทยกลาง ซึ่งการใช้ภาษาไทยกลางเป็นสิ่งที่แสดงออกถึง “ความทันสมัย ดูดี มี

ระดับ” มากกว่าการใช้ภาษาท้องถิ่น ดังนั้นเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความทันสมัย และความเป็นผู้มีความรู้ การศึกษาจึงมีการใช้ภาษาไทยกลาง โดยการนำเอาคำและประโยคภาษาไทยกลางเข้ามาใช้ในรูปแบบต่างๆ เพิ่มมากขึ้นเหมือนดังคำกล่าวของ (บงกช ฐานุตตม, 2541: 69) นอกจากนั้นคำกล่าวยังสอดคล้องกับ (สยามมล ไตรหาญ, 2553: 111) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นให้ความสำคัญกับการปนภาษา เนื่องจากการปนภาษาทำให้มีสถานภาพทางสังคมสูง โดยเห็นว่าการปนภาษานั้นเป็นเครื่องบ่งชี้ความทันสมัย ซึ่งเป็นเหตุให้มีแนวโน้มในการปนภาษาในชีวิตประจำวันมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากที่ได้อธิบายมาข้างต้นจึงกล่าวสรุปได้ว่าปัจจัยทางสังคมด้านอายุมีผลต่อการสลับภาษาแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับแวดวงการใช้ภาษา (domains) ซึ่งผลการศึกษาในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับ (อรจันต์ สีหะอำไพ, 2530) ซึ่งได้ศึกษาการใช้ภาษาของมัคคุเทศก์ : การเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยและอังกฤษ โดยผลการศึกษา นั้นพบว่าอายุเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้เกิดการสลับภาษา นอกจากนี้ผลการศึกษาในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ (จุลิศร สวยศด, 2548: 102) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการพูดคำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ต่างระดับชั้นกันมีการใช้คำภาษาอังกฤษที่ต่างกันกล่าวคือ นักเรียนที่อยู่ในระดับที่สูงกว่าหรือมีอายุมากกว่ามีความถี่ในการใช้คำภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า

2. วังนทีลา (Style)

สำหรับประเด็นนี้ผู้วิจัยได้มีการกำหนดให้สถานที่เป็นตัวแทนของวันลีลาที่มีระดับความเป็นทางการที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบคือ บ้าน (วันลีลาสันทสนม) ร้านค้า (วันลีลาหาเรือ) และโรงเรียน (วันลีลาทางการ) ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า “วันลีลาหาเรือ” มีความถี่ในการสลับภาษามากที่สุด จำนวน 232 ครั้ง รองลงมาคือ “วันลีลาทางการ” พบจำนวน 121 ครั้ง และ “วันลีลาสันทสนม” มีความถี่น้อยที่สุด จำนวน 72 ครั้ง เมื่อพิจารณาความถี่ในการสลับภาษาที่ปรากฏในแต่ละวันลีลา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ “วันลีลาหาเรือ” มีความถี่ในการสลับภาษามากกว่า “วันลีลาทางการ” เป็นสองเท่าโดยประมาณ และในทำนองเดียวกัน “วันลีลาทางการ” มีความถี่มากกว่า “วันลีลาสันทสนม” เป็นสองเท่าโดยประมาณเช่นกัน ดังนั้นจากผลการวิจัยจึงกล่าวสรุปได้ว่าวันลีลาที่มีระดับความเป็นทางการต่างกันมีผลต่อการสลับภาษาที่แตกต่างกัน และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ (รัชฎาพร นาถบุญ, 2536) ซึ่งศึกษาเรื่องการสับเปลี่ยนภาษาของชาวเชียงใหม่ และ (บงกช จานุดม, 2541) ซึ่งศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและ

ภาษาไทยถิ่นใต้ของนักศึกษาชาวใต้ โดยผลการศึกษาของผู้วิจัยทั้ง 2 ท่านแสดงให้เห็นว่าสถานที่ที่มีระดับความเป็นทางการต่างกันมีผลต่อความถี่ในการสลับภาษาที่แตกต่างกันนอกจากนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ (Surawan, 1975 อ้างใน สุทธิรา ว่องพานิชเจริญ, 2540: 9) ซึ่งศึกษาการพูดของนักศึกษาไทยในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการแทรกแซงทางภาษาและการแปรทางภาษา โดยผลการศึกษาพบว่าวันลีลา (Style) เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีการสลับภาษาเกิดขึ้น

ความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยดำ จำนวน 9 คน พบว่ามีทั้งรูปแบบที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน ซึ่งส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันเหมือนดังที่ (จันทร์ศรี นิตยฤกษ์, ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อเกิดความเชื่อแล้วก็จะแสดงออกทั้งทางกายคือ การปฏิบัติ และทางวาจาด้วยการพูด เช่น พูดตักเตือนสั่งสอน หรือแจ้งให้ผู้อื่นทราบ เป็นต้น นอกจากนั้นความเชื่อยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางภาษา โดยผลการวิจัยในประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าควรใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับวัยรุ่นชาวไทยดำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมการใช้ภาษาของชาวไทยดำในปัจจุบันกำลังมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาของวัยรุ่นชาวไทยดำพบว่าการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารน้อยลง สาเหตุอาจเป็นเพราะวัยรุ่นชาวไทยดำมีการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับคนไทยในชีวิตประจำวันตามสถานที่ต่างๆ มากขึ้น

อย่างไรก็ตามการศึกษากการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยดำและภาษาไทยกลางในครั้งนี้ พบว่าการสลับภาษามีรูปแบบที่แตกต่างกัน 4 ประเภทคือ การสลับภาษาระดับคำหรือวลี การสลับภาษาภายในประโยค การสลับภาษาระหว่างประโยค และการสลับภาษาระดับข้อความที่ยาวกว่าประโยค ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้านวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาพบว่ามี 3 ประการที่แตกต่างกันคือ เพื่อให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ร่วมกัน เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องทางสังคม และเพื่อแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นกัน

ปัจจัยด้านอายุพบว่ากลุ่มตัวอย่างในช่วงวัยสูงอายุทั้งหมดมีความถี่ในการสลับภาษาโดยรวมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างช่วงอายุวัยรุ่นและวัยกลางคน ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ สาเหตุอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแม่ค้าและครูเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาเป็นเวลานานทำให้ได้รู้จักคนไทยดำและคนไทยในชุมชนจำนวนมาก อีกทั้งครู

และแม่ค้าเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี พูดเก่ง ดังนั้นความถี่ในการสลับภาษาระหว่างการสนทนาจึงมีมากกว่า กลุ่มตัวอย่างช่วงอายุวัยรุ่นและวัยกลางคน

ปัจจัยด้านวัจนลีลาพบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้กล่าวคือ วัจนลีลาหรือ และวัจนลีลาทางการมีความถี่ในการสลับภาษามากกว่าวัจนลีลสนทนา ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะโดยปกติชาวไทดำมีการสลับภาษาเพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องทางสังคมในทุกๆสถานที่โดยมิได้คำนึงถึงเป็นทางการของสถานที่ต่างๆ ดังจะเห็นได้จากตารางแสดงความถี่ในการสลับภาษาที่ผ่านมาสำหรับประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวันพบว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าผลการศึกษามีประโยชน์หลายประการดังนี้

1) ทำให้ทราบถึงรูปแบบการใช้ภาษาของชาวไทดำรวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสลับภาษาของชาวไทดำที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ ซึ่งในชุมชนชาวไทดำอื่นๆที่มีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม การประกอบอาชีพ และจำนวนของประชากรที่ใกล้เคียงกับชุมชนแห่งนี้ อาจจะมีปรากฏการณ์การสลับภาษาเกิดขึ้นในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งผลจากการศึกษาการสลับภาษาในปัจจุบันอาจทำให้ทราบถึงแนวโน้มของการใช้ภาษาที่จะเป็นไปได้ในอนาคต

2) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการสลับภาษาของชาวไทดำต่อไปในอนาคตเนื่องจากในปัจจุบันนี้มียานวิจัยที่เกี่ยวกับการสลับภาษาของชาวไทดำค่อนข้างน้อย

3) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาภาษาตามแนวภาษาศาสตร์เชิงสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในประเด็นของการสลับภาษา ซึ่งเทคนิควิธีการวิจัยต่างๆ เช่น การสังเกตการณ์ที่มีการใช้เครื่องบันทึกเสียง การสัมภาษณ์ความคิดเห็น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นอื่นๆ หรือการสลับภาษาระหว่างภาษาอื่นๆ ต่อไป

4) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสองภาษาหรือชุมชนหลายภาษา เนื่องจากชุมชนดังกล่าวมีสมาชิกซึ่งเป็นผู้รู้สองภาษาหรือหลายภาษามาอาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน ดังนั้นสมาชิกในสังคมจึงมีพฤติกรรมการสลับภาษาเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

5) ผลการศึกษาครั้งนี้อาจนำไปสู่ความร่วมมือของชาวไทยดำในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ภาษาไทยดำรวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีแบบดั้งเดิมของชนเผ่าให้คงอยู่สืบไปในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางของชาวไทยดำ โดยมีการศึกษาตัวแปรทางสังคมด้านอายุ และวันลีลาเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยคิดว่ายังมีประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ และควรมีการศึกษาในโอกาสต่อไป 4 ประเด็นด้วยกันคือ

- 1) ควรมีการศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางโดยมีการศึกษาตัวแปรทางสังคมด้านอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น อาชีพ เพศ การศึกษา และหัวข้อในการสนทนา เป็นต้น
- 2) ควรมีการศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ เช่น เพชรบุรี สุพรรณบุรี พิจิตร โลก ชุมพร เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่าผลการศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยอาจทำให้มองเห็นภาพของการสลับภาษาระหว่างภาษาไทดำและภาษาไทยกลางได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- 3) ควรมีการศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาจีน ภาษาเขมร ภาษาข่า เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบของการสลับภาษาและปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการสลับภาษาในแต่ละกรณีว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- 4) ควรมีการศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นอื่นๆ ของคนไทยที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่างๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เป็นต้น โดยมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวันว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และผลการวิจัยนั้นจะมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากผลการศึกษาในครั้งนี้อย่างไร

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กิ่งแก้ว อรรถากร. 2519. **คติชนวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

โกวิท วัชรินทรางกูร. 2542. **ภาวะหลายภาษาในชุมชนบ้านยะวิก ตำบลยะวิก อำเภอยะรัง จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จรัสวิไล จรูญโรจน์, ม.ล. 2554. **เทคนิคการวิจัยทางภาษาศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จันทร์ศรี นิตยฤกษ์. ม.ป.ป. **ความรู้เรื่องคติชนวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

จารุพรรณ แก่นจันทร์. 2552. **การสลับระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิราภรณ์ ภัทรานุกัทร. 2528. **สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย**. กรุงเทพมหานคร: โครงการไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉันทณี รักธรรมยิ่ง. 2538. **การใช้ภาษาของแพทย์: การปนภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลีพร สวยศ. 2548. **การพูดคำภาษาอังกฤษที่ปนในภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฐานิตา พิณเจริญพันธุ์. 2549. การเปรียบเทียบการแปรตามวังนลีลาของการออกเสียงพยัญชนะควบ
กล้ำในภาษาอังกฤษระหว่างผู้พูด 3 กลุ่มในอุษาคเนย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฏฐนุช มั่นสาคร. 2544. การสื่อสารสลับภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรายการวิทยุสำหรับเยาวชน.
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อมวลชนกับเยาวชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดิยู ศรีนราวัฒน์. 2551. ภาษากับสังคม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เดือน คำดี. 2541. ศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โตชิยุกิ นะกะงะวะ. 2541. การแปรตามวังนลีลาของเสียงนาสิกท้ายพยางค์ในภาษาไทยของ
นักศึกษาญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. 2535. ภาษากับวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา
กรรมการศาสนา.

ธณัฐชา ปรีดาอมรกุล. 2548. การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในรายการเพลงทางโทรทัศน์ไทย.
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นภรัตน์ คงสิทธิ์. 2549. การใช้คำปนภาษาอังกฤษในการเขียนข่าวและบทความทางการเมืองใน
นิตยสารข่าวรายสัปดาห์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นภารัฐ จิตวัฒนา. 2539. การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของอาจารย์ต่างสาขาวิชาใน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทนา อินทมานะ และคณะ. 2547. การสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาكم จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นารีรัตน์ สมิงแก้ว. 2545. การปนภาษาอังกฤษในข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บงกช ฐานุดม. 2541. การสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของนักศึกษาทั่วไป.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญมี ปาริชาติชนกุล. 2546. ความเชื่อเรื่องผีในพิธีกรรมของชาวไทยโซ่งบ้านไผ่หูช้าง อำเภอบาง
เลน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยศึกษา, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

ปราณี กุลละวณิชย์และคณะ. 2535. ภาษาทัศน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2540. ภาษาทัศน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล และ สุภาพ จัตราภรณ์. 2553. การออกแบบการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ผาสุก มุทฺธเมธา. 2540. คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
คอมแพคท์พรีนซ์ จำกัด.

พรพรรณ กลั่นแก้ว. 2548. วัจนลีลาในงานเขียนของปราบดา หยุ่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รังสรรค์ จันต๊ะ. 2541. การใช้วัจนลีลาและธัมมวัจนโวหารล้านนาของพระสงฆ์ภาคเหนือ. รายงาน
การวิจัย คณะธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- รัชฎาพร นาบุญ. 2536. การสับเปลี่ยนภาษาของชาวเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่). วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2524. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. 2533. ภาษาและภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศยามล ไทระกูล. 2553. การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในนิตยสารวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรินยา จิตบรรจง. 2545. การวิเคราะห์การแปรการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสก
อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมคิด ศรีสิงห์. 2536. วัฒนธรรมของไทยโซ่งดำ (ลาวโซ่ง) ในจังหวัดพิษณุโลกและพิจิตร.
รายงานการวิจัย, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2524. การเล่นคอนของลาวโซ่งที่บางกุ้ง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยภาษา
และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สินหา วัจระฮาด. 2542. ภาวะหลายภาษาในชุมชนบ้านท่าคอยนาง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสมอชัย พูลสุวรรณ. 2544. ลาวโซ่งกับคริสต์ศาสนา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาดา วัฒนะ. 2550. ภาวะหลายภาษาในบ้านสวนใหญ่ ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ
จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุทธิรา ว่องพานิชเจริญ. 2540. การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของนักจัดรายการวิทยุภาคเอฟ เอ็ม ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุชาติพิศ สว่างผล. 2543. ความเชื่อ: กรณีศึกษาชาวไทยทรงดำตำบลประสาธสุขสันต์ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร. สำนักงานสภาพัฒนาการวิจัย: ม.ป.ท.

สุนทรินทร์ แสงงาม. 2549. การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาโซ่ง (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา. 2555. แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2556 - 2558. ม.ป.ท. (อัดสำเนา).

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2532. คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2541. ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2545. ภาษาในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
แปลจาก Joos, M. 1961. The Five Clock: a Linguistic Excursion into the Five Styles of English Usage. New York: Harcourt, Brace and World.

_____. 2548. ภาษาในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชลี ชัยวิเชียร. 2550. การสลับภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยนักเรียนที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบสองภาษา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

อารี ถาวรเศรษฐ์. 2546. คติชนชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

อรรถน์ สีหะอำไพ. 2530. การใช้ภาษาของมัลลเทศก์: การเปลี่ยนภาษาระหว่างไทยและอังกฤษ.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

Appel, R. and P. Muysken. 1987. **Language Contact and Bilingualism**. London: Edward Arnold.

Bonvillain, N. 2000. **Language, Culture, and Communication**. New York: Courier Companies, Inc.

Cohen, L. and L. Manion. 1998. **Research Method in Education**. New York: Routledge.

Crystal, D. 2006. **How language works**. Oxford: Oxford University Press.

Gardner-Chloros, P. 1991. **Language Selection and Switching in Strasbourg**. In Coupland, N. and Jaworski, A. (ed.). **Sociolinguistics A Reader and Coursebook**. New York: Palgrave Press.

Hammink, J. E. 2000. A Comparison of the Code Switching Behavior and Knowledge of Adults and Children (Online). www.hamminkj.tripod.com/babel/CS_paper.htm, April 12, 2013.

Holmes, J. 1992. **An Introduction to Sociolinguistics**. New York: Longman.

Hudson, R.A. 1980. **Sociolinguistics**. New York: Cambridge University Press.

Leedy, P. D. and J.E. Ormrod. 2001. **Practical Research Planning and Design**.
7th ed. Courier/Kendallville, Inc.

Myers-Scotton, C. 1993. **Duelling Languages: Grammatical Structures in Code-switching**.
Oxford: Clarendon Press.

Rokeach, M. 1968. **Beliefs, Attitudes, and Values: a theory of organization and change**.
San Francisco: Jossey-Bass, Inc.

Sankoff, D. and S. Poplack. 1981. "A Formal Grammar for Code-switching".

Papers in Linguistics: **International Journal of Human Communication**, 14(1), 3-45.

Spolsky, B. 1998. **Sociolinguistics**. 1st ed. New York: Oxford University Press.

_____. 2001. **Sociolinguistics**. 3rd ed. New York: Oxford University Press.

Stockwell, P. 2002. **Sociolinguistics**. London and New York: Routledge.

_____. 2007. **Sociolinguistics**. 2nd. London and New York: Routledge.

Tayjasanant, C. 2013. **Codeswitching in Universities in Thailand and Bhutan**. In Barnard, R. and Mclellan, J. (ed.). **Codeswitching in University English-medium Class: Case Studies and Perspectives from Asian Contexts**. Bristol: Multilingual Matters.

Tien, C. 2013. **Codeswitching in a University in Taiwan**. In Barnard, R. and Mclellan, J. (ed.). **Codeswitching in University English-medium Class: Case Studies and Perspectives from Asian Contexts**. Bristol: Multilingual Matters.

Trudgill, P. 1992. **Introducing Language and Society**. Middlesex: Penguin Group.

Wardhaugh, R. 1986. **An Introduction to Sociolinguistics**. New York: Blackwell.

_____. 2010. **An Introduction to Sociolinguistics**. 6th ed. New York: Blackwell.

ข้อสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง การสลับภาษาของชาวไทยคำที่อาศัยอยู่ตำบลสะพาน อำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

ข้อสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง การสลับภาษาของชาวไทยคำที่อาศัยอยู่ตำบลสะพาน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้นจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบสัมภาษณ์แต่ประการใด จึงขอความกรุณาตอบข้อคำถามให้เป็นจริงมากที่สุด ดังนี้

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อการสลับภาษาของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยคำ

1. คุณเริ่มพูดภาษาไทยคำตั้งแต่เมื่อไหร่
2. นอกจากภาษาไทยคำแล้ว คุณพูดภาษาอื่นบ้างหรือไม่ในชีวิตประจำวัน
3. คุณจะพูดภาษาไทยกลางเมื่อสื่อสารกับใคร
4. คุณจะพูดภาษาไทยคำเมื่อสื่อสารกับใคร
5. สถานที่ใดบ้างที่คุณสื่อสารด้วยภาษาไทยคำ
6. สถานที่ใดบ้างที่คุณสื่อสารด้วยภาษาไทยกลาง
7. ในการพูดครั้งหนึ่งคุณมีการพูดสลับภาษาระหว่างภาษาไทยคำและภาษาไทยกลางบ้างหรือไม่
8. ถ้าคุณพบคนไทยคำที่เป็นวัยรุ่น คุณคิดว่าควรใช้ภาษาใดในการสื่อสาร
9. ถ้าคุณพบคนไทยคำที่เป็นคนสูงอายุ คุณคิดว่าควรใช้ภาษาใดในการสื่อสาร
10. หากคุณสื่อสารกับคนไทยที่สามารถฟังภาษาไทยคำเข้าใจ คุณคิดว่าควรใช้ภาษาใดในกา
11. ในการสนทนาครั้งหนึ่งนั้น คุณคิดว่าการพูดสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์ใด
12. คุณคิดว่าการสื่อสารในชีวิตประจำวันควรมีการสลับภาษาหรือไม่

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวยุพิน ทองเชื้อ
วัน เดือน ปี ที่เกิด	9 มีนาคม พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชา ภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสุโขทัย สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร